

OUTOKUMMUN KAUPUNKI

Talousarvio 2024

Taloussuunnitelma 2025 – 2026

Kaupunginhallitus 4.12.2023 § 246
Kaupunginvaltuusto 11.12.2023 § 84

Sisällysluettelo

1.	TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS	4
1.1.	Kaupungin alue ja hallinnolliset yhteydet	4
1.2.	Väestön muutokset	4
1.3.	Työvoima	6
2.	TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT	11
2.1.	Kansantalouden kehitysnäkymät	11
2.2.	Kuntatalous	14
2.3.	Kaupungin talous	15
3.	KAUPUNGIN ORGANISAATIO	19
3.1.	Luottamushenkilöorganisaatio	19
4.	KAUPUNGIN KEHITTÄMISEN STRATEGIAT	21
4.3.	Kaupunkikonserni ja omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet	34
	KIINTEISTÖ OY KUMMUN KODIT	35
	OUTOKUMMUN SEUDUN TEOLLISUUSKYLÄ OY	36
	OUTOKUMMUN SEUROJENTALO OY	37
5.	TALOUSARVION PERUSTELUT	38
5.1.	Tuloperusteet	38
5.2.	Menoperusteet	41
6.	TALOUSARVION SITOVUUS	43
6.1.	Yleistä	43
6.2.	Tilivelvollisuus	43
6.3.	Tulostavoitteet	43
6.4.	Talousarvion sitovat määrärahat	43
6.5.	Käyttösuunnitelma	44
6.6.	Talousarvion seuranta	44
6.7.	Kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden seuranta	45
7.	KÄYTTÖTALOUS	46
7.1.	Palvelualue: Hallintopalvelut	46
7.2.	Palvelualue: Hyvinvointipalvelut	53
7.3.	Palvelualue: Kaupunkirakennepalvelut	58
8.	TULOSLASKELMA	63
9.	INVESTOINNIT	67
10.	RAHOITUSOSA	72

Taulukko 1. Väestömäärän muutokset vuosittain. Lähde Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.....	4
Taulukko 3. Väestö 2013-2022 ja väestöennusteen mukaan 2025-2040. Lähde Tilastokeskus	5
Taulukko 4. Väestöllinen huoltosuhde, 2022. Lähde Tilastokeskus	6
Taulukko 5. Työttömien määrä ja työttömyysaste Outokummussa 2013-2022 (keskiarvot) ja syyskuu 2023. Lähde TE-palvelut.....	7
Taulukko 6. Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys Outokummussa 2013-2022 (keskiarvot) ja 2023/syyskuu. Lähde TEM8	
Taulukko 7. Työllinen työvoima vuosina 2010-2021.....	8
Taulukko 8. Pendelöinti Outokummun kaupungin näkökulmasta v.2021 Lähde Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto, Tilastokeskus.....	9
Taulukko 9. Pendelöinti Outokummun kaupungin näkökulmasta v.2022	10
Taulukko 10. Keskeisiä tunnuslukuja keskipitkällä aikavälillä. Lähde VM	13
Taulukko 11. Talousarviolainat ja leasingvastuut (taulukko 1 000 €)	17
Taulukko 12. Peruskaupungin ali-/ylijäämä	17
Taulukko 13. Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit	18
Taulukko 14. Kunnallisveroaste vrs. efektiivinen veroaste	39
Taulukko 15. Yhteenveto tuotoista ja kuluista	42
Kuva 1. BKT:n kasvu Suomessa ja siihen vaikuttavat tekijät.	11
Kuva 2. Julkisyhteisöjen rahoitusasema suhteessa BKT:een, %	13
Liite 1. Outokummun vesihuoltolaitos – kirjanpidollinen taseyksikkö tuloslaskelma.....	75
Liite 2. Outokummun vesihuoltolaitos – kirjanpidollinen taseyksikkö rahoituslaskelma	76
Liite 3. Rahastot – kirjanpidollinen taseyksikkö tuloslaskelma	78
Liite 4. Rahastot – kirjanpidollinen taseyksikkö rahoituslaskelma	78
Liite 5. Maksuunpannun kunnallisveron muodostuminen arvioidulla vuoden 2024 verotiedoilla	79
Liite 6. Peruspalvelujen valtionosuus 2024	80
Liite 6 a. Ikärahakenteen laskennalliset kustannukset 2024	81
Liite 6 b. Sairastavuus ja muut laskennalliset kustannukset 2024	82
Liite 6 c. Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset 2024.....	84
Liite 6 d. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 2023	85
Liite 6 e. Opetus- ja kulttuuritoimen muu valtionosuus 2024	86

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS

1.1. Kaupungin alue ja hallinnolliset yhteydet

Outokummun kaupunki kuuluu Pohjois-Karjalan maakuntaan ja Joensuun seutukuntaan. Outokummun naapurikuntia ovat Liperi, Polvijärvi ja Heinävesi Pohjois-Karjalan maakunnassa, Kaavi ja Tuusniemi Pohjois-Savon maakunnassa. Outokummun kaupungin kokonaispinta-ala on 584,1 km², josta maapinta-ala on 445,8 km². Kaavoitettua aluetta on 962 ha. Vesistöjen rantaviivan pituus on noin 440 km. Asukastiheys on 14,5 asukasta maaneliökilometriä kohden. Etäisyys pääkaupunkiin Helsinkiin on 420 km, maakunnan keskukseen Joensuuhun 47 km, lähimmälle reittiliikenteen lentokentälle Onttolaan 35 km, lähimpään merisatamaan Kotkaan 391 km ja lähimpään sisävesisatamaan Joensuuhun 47 km.

1.2. Väestön muutokset

Väestön määrän muutos

Outokummun kaupunki on väestömäärältään Suomen 144. suurin kunta (309 kuntaa). Kaupungissa oli vuoden 2022 lopussa 6 457 asukasta. Väestömäärä on vähentynyt vuosina 2013–2022 805 henkilöllä. Väestö on keskittynyt kaupungin taajamaan, jossa asukkaita oli noin 4 500.

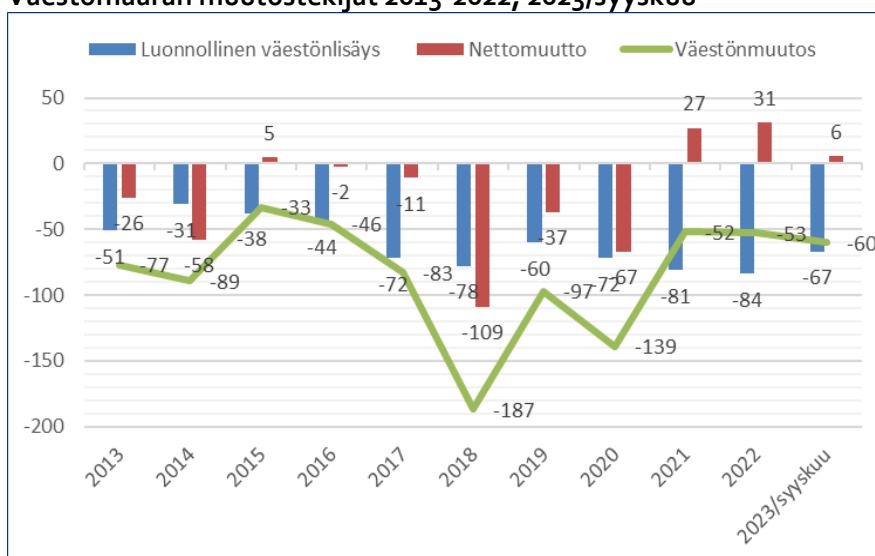
Väestön määrän muutokset vuosittain 2013-2022 ja syyskuu 2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023/syys	Muutos 2013-23
Väkiluku	7262	7172	7139	7091	7003	6803	6688	6552	6506	6457	6454	-808

Taulukko 1. Väestön määrän muutokset vuosittain. Lähde Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Vuonna 2022 väestön määrä väheni 52 henkilöä. Vähennys johtuu suurelta osin luonnollisesta poistumasta. Luonnollinen väestönmuutos, syntyneiden ja kuolleiden erotus, oli negatiivinen -84 henkilöä. Kuntien välinen muuttoliike oli -14 henkilöä ja nettomaahanmuutto +45 henkilöä. Tilastokeskuksen väestömuutosten ennakkotietojen mukaan väkiluku oli syyskuun lopussa 6 454 asukasta, mikä on 3 asukasta vähemmän edelliseen vuodenvaihteeseen nähden.

Väestön määrän muutostekijät 2013-2022, 2023/syyskuu

Taulukko 2. Väestön muutostekijät. Lähde Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja Tilastokeskus

Väestön ikärakenne Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan

Tilastokeskuksen viimeisimmän vuonna 2022 valmistuneen väestöennusteen mukaan Outokummun väestön määrän ennakoidaan vähenevän tulevina vuosina. Väestö vähenee ennusteen mukaan vuosina 2022-2040 noin 80-100 henkilöllä vuosittain.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna kaikissa ikäryhmissä ennakoidaan tulevan merkittäviä muutoksia. Lukuun ottamatta yli 74-vuotiaita kaikki muut ikäryhmät absoluuttisesti pienenevät. Yli 74-vuotiaita arvioidaan olevan reilu 300 henkilöä enemmän ennustejakson lopussa. Yli 74-vuotiaiden osuus olisi ennusteen mukaan vuonna 2040 noin 25 % väestöstä, kun vuonna 2022 osuus oli 15,2 %.

Työikäisten määrä vähenee ennustejakson loppuun mennessä 533 henkilöllä, tosin työikäisten määrä pysyy lähes nykytasolla koko väestöön suhteutettuna, noin 44 %.

Syntyvyys on ollut tässä tarkastelussa korkeimmillaan vuosina 2014 ja 2015, jonka jälkeen suunta on ollut vähenemään päin. Työikäisen väestön määrä ajanjaksolla 2013-2022 on pienentynyt 22 % kun taas vastaavasti yli 65-vuotiaan väestönosan määrä on kasvanut 24 %. Sama suuntaus jatkuu väestöennusteen osalta vuoteen 2040.

Kaupungin palvelujen näkökulmasta väestörakenteessa tapahtuvat muutokset ovat merkityksellisiä, koska ne vaikuttavat palveluntarpeeseen ja järjestämiseen. Suomessa väestön vanheneminen ja työikäisen väestön määrän pieneneminen ovat olleet osa väestörakennemurrosta jo vuosikausia.

Ikäryhmä	Väestö 2013 -2022 ja väestöennusteen mukaan 2025 -2040											Ennuste			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos 2013-2022	2025	2030	2035	2040
alle 1-vuotiaat	60	71	65	58	53	44	31	39	32	29	-31	36	34	33	31
1-6 vuotiaat	451	423	440	420	410	364	326	298	279	261	-190	220	208	197	193
7-18 -vuotiaat	813	830	826	844	840	838	815	811	808	819	6	744	577	476	455
Työikäiset (19-64 v)	4079	3942	3852	3771	3671	3490	3408	3240	3191	3191	-888	2816	2644	2514	2426
65-74 -vuotiaat	1008	1032	1086	1112	1165	1199	1236	1259	1264	1265	257	1152	908	729	631
Yli-74-vuotiaat	851	874	870	886	864	868	872	905	1045	954	103	1081	1235	1288	1213
VÄESTÖ YHTEENSÄ	7262	7172	7139	7091	7003	6803	6688	6552	6506	6519	-743	6049	5606	5237	4949

Taulukko 3. Väestö 2013-2022 ja väestöennusteen mukaan 2025-2040. Lähde Tilastokeskus

Tilastokeskuksen väestöennuste vuodelta 2022 poikkeaa merkittävästi heikompaan suuntaan todellisesta tilanteesta. Outokummun väestömäärä 31.12.2022 tilanteessa oli 6 457 henkilöä eli 115 asukasta enemmän kuin ennusteessa.

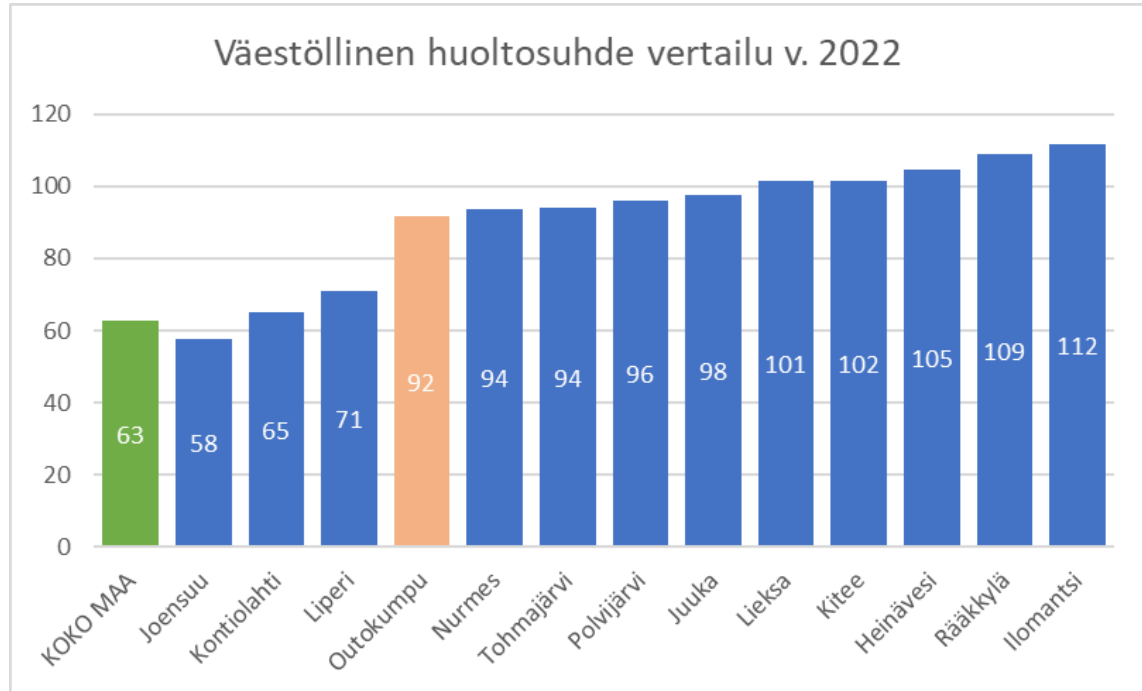
Seuraava Tilastokeskuksen väestöennuste tulee 30.9.2024.

Väestöllinen huoltosuhte

Väestöllinen huoltosuhte kertoo, kuinka paljon on alle 17- ja yli 64-vuotiaita yhtä työikäistä (17-64 vuotiaat) kohti. Mitä suurempi luku on, sitä huonompi on huoltosuhte. Vuonna 2022 Outokummussa oli sataa työikäistä kohti 92 alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttäneitä. Vuonna 2021 huoltosuhte oli 91. Mitä enemmän on lapsia ja /tai eläkeläisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

Pohjois-Karjalan kuntien väestöllinen huoltosuhde on koko maan tasoa matalampi lukuun ottamatta Joensuun kaupunkia. Ero muuhun maahan on merkittävä. Huoltosuhde kasvaa edelleen väestön ikääntyessä. Toisaalta syntyvyyden alhainen taso parantaa huoltosuhdetta.

Väestöllinen huoltosuhde vertailu, 2022

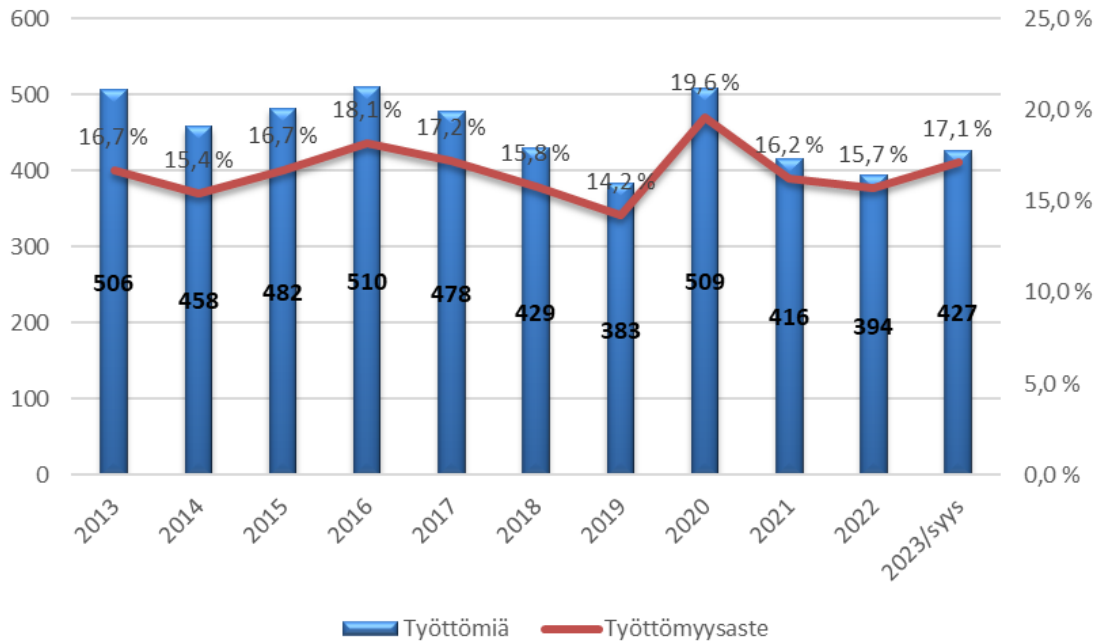
Taulukko 4. Väestöllinen huoltosuhde, 2022. Lähde Tilastokeskus

1.3. Työvoima

Työttömyys

Työttömien määrä on seurantajaksolla ollut korkeimmillaan vuonna 2020. Syynä tähän oli Covid 19 -pandemia, jonka myötä työttömyystilanne kääntyi nopeasti pahempaan ja työttömien määrä oli ennätyskorkealla. Pandemia on sittemmin hellittänyt ja talous on elpynyt siinä määrin, että yritykset ovat uskaltaneet investoida ja kutsua lomautettuja takaisin työhön tai palkata uutta henkilökuntaa.

Covid 19- pandemian hellitettyä uutta epävarmuutta yritysten tilanteeseen tuli, kun helmikuussa 2022 Venäjän käynnisti hyökkäyssodan Ukraina. Haasteina tarkastelujakson viimeisten vuosien osalta ovat olleet globaalin talouden heikkeneminen, toisaalta osaavan työvoiman saaminen sekä kohoava inflaatio, joka vaikuttaa hyödykkeiden, palvelujen ja energian hintaan. Lisäksi vuoden 2023 aikana korkotaso on noussut merkittävästi, joka osaltaan vaikuttaa myös mm. investointien käynnistymiseen.

Työttömien määrä ja työttömyysaste Outokummussa 2013-2022 (keskiarvo) ja 2023/syyskuu

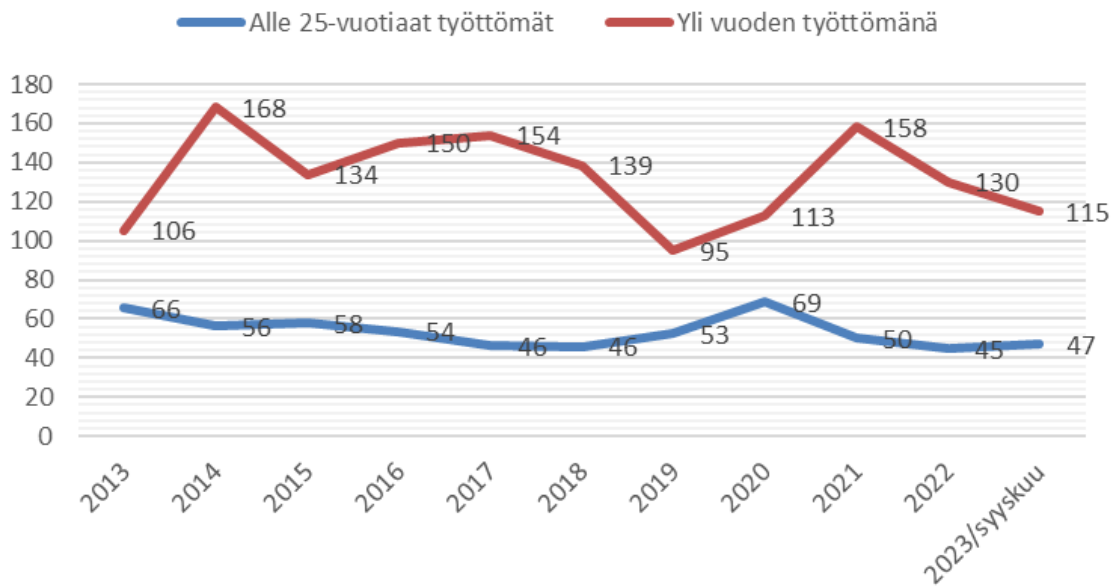
Taulukko 5. Työttömien määrä ja työttömyysaste Outokummussa 2013-2022 (keskiarvot) ja syyskuu 2023.
Lähde TE-palvelut

Työttömyysaste lasketaan työttömien määrä suhteessa työvoimaan. Työvoimaan lasketaan kaikki ne 15-74 vuotiaat, jotka ovat työllisiä tai työttömiä (Tilastokeskus).

Nuorisotyöttömyys on hiljalleen laskenut vuoteen 2018, mutta nousi vuonna 2020 mm. koronapandemiasta johtuvista keskeytyksistä palveluissa. Kun vuonna 2022 alle 25-vuotiaita työttömiä oli 45 henkilöä, kuluvana vuonna syyskuun lopussa lukumäärä oli 47. Pitkäaikaistyöttömien määrän kehitys on kuluvana vuonna jatkunut myönteisenä, sillä vuodesta 2022 pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt 15 henkilöllä. Vuoden 2023 syyskuun lopussa pitkäaikaistyöttömiä oli 115 henkilöä.

Kaupunki maksaa työttömän henkilön työmarkkinatuesta kuntaosuutta 50 % 300 päivän ja 70 % 1 000 päivän jälkeen, jollei henkilö osallistu työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin tai kuntouttavaan työtoimintaan. Työmarkkinatuen kuntaosuuden laskentaperusteet ovat muuttumassa TE24-uudistuksen yhteydessä vuoden 2025 alusta. Kuntien rahoitusvastuu aikaistuu ja tällä ennakoidaan olevan kustannuksia nostava vaikutus erityisesti niissä kunnissa, joissa pitkäaikaistyöttömyyden määrä on korkea.

Työttömyyttä pyritään alentamaan osallistamalla erilaisiin kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin. Vuonna 2021 käynnistyi Työllisyyden kuntakokeilu -hanke, jolla varaudutaan jo tulevaan muutokseen työvoimapolitiittisissa vuoden 2025 alusta lukien.

Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys Outokummussa 2013-2022 (keskiarvot) ja 2023/syyskuu

Taulukko 6. Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys Outokummussa 2013-2022 (keskiarvot) ja 2023/syyskuu.
Lähde TEM

Työpaikat

Työllinen työvoima on vähentynyt aikavälillä 2010–2021 17,3 %. Vähentymistä on ollut lähes kaikilla toimialoilla, mutta eniten mm. alkutuotannossa 50 %. Teollisten työpaikkojen määrä on pysynyt hyvällä tasolla ja ollut jopa hieman nousussa.

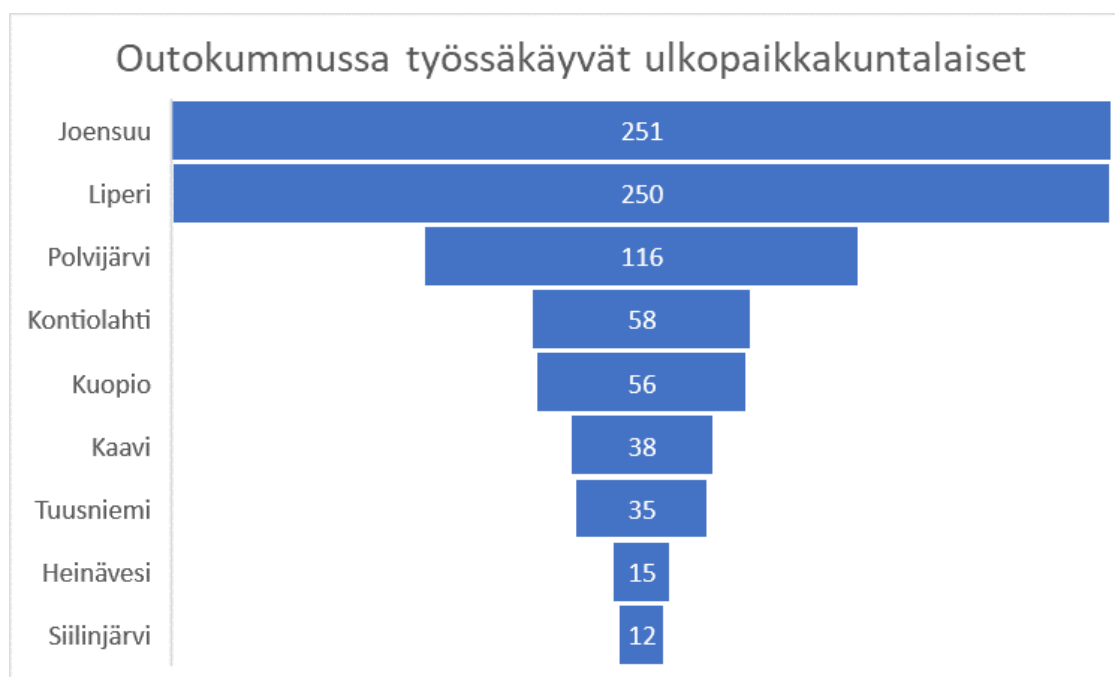
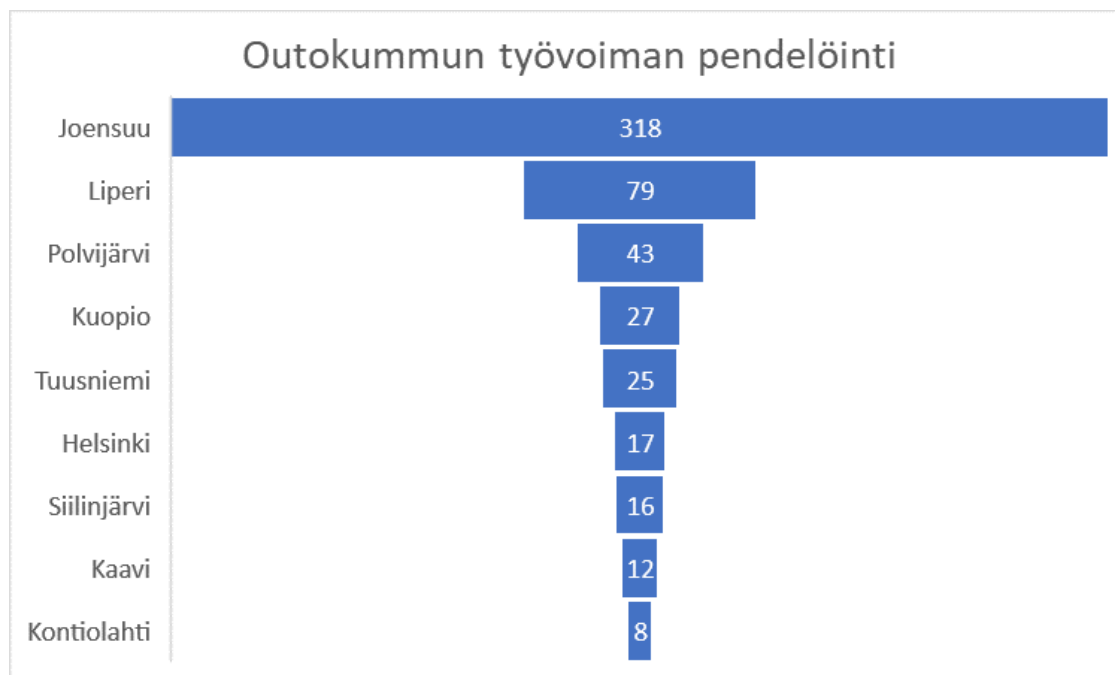
OUTOKUMPU	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Alkutuotanto	148	140	140	136	111	112	98	93	89	88	78	74
Teollisuus	686	710	687	647	654	596	606	617	626	609	511	797
Rakentaminen	177	171	161	149	139	149	138	153	139	132	130	129
Kauppa ja liikenne	368	357	366	344	306	313	296	305	300	308	266	258
Palvelut	1 116	1 140	1 121	1 089	1 101	1 039	1 024	1 035	1 009	978	958	824
Tuntematon	41	51	22	18	23	19	25	23	20	27	19	16
Työvoima yhteensä	2 536	2 569	2 497	2 383	2 334	2 228	2 187	2 226	2 183	2 142	1 962	2 098
Työttömyys-%	17,2	14,6	14,2	16,7	15,4	16,8	18,1	17,3	15,8	14,2	19,8	16,2

Taulukko 7. Työllinen työvoima vuosina 2010-2021.

Työllisiä työntekijöitä oli Outokummussa 2 098 henkilöä, joista Outokummussa asuvia oli 1 487 henkilöä. Outokumpulaisia kävi muilla paikkakunnilla työssä 611 henkilöä. Muualta kävi Outokummussa työssä 860 henkilöä.

Alla olevissa kuvissa on esitetty kunnat, jotka ovat merkittävimpiä pendelöinnin kannalta. Suurin osa pendelöinnistä niin kunnasta ulospäin, kuin kuntaan sisään tapahtuu naapurikuntiin. Kuvissa ei ole mukana Outokummussa asuvia Outokummussa työssä käyviä henkilöitä.

Outokumpulaisten työssäkäynti muilla paikkakunnilla ja Outokummussa työssäkäyvät ulkopaikkakuntalaiset, vuonna 2021.

Taulukko 8. Pendelöinti Outokummun kaupungin näkökulmasta v.2021 Lähde Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto, Tilastokeskus

Seuraavalla kuvalla havainnollistetaan pendelöinti yhteensä. Outokumpu "häviää" kuntien välisessä pendelöinnissä 249 (248) työntekijän verran. Sulussa on edellisen vuoden vaihteen tilanne.

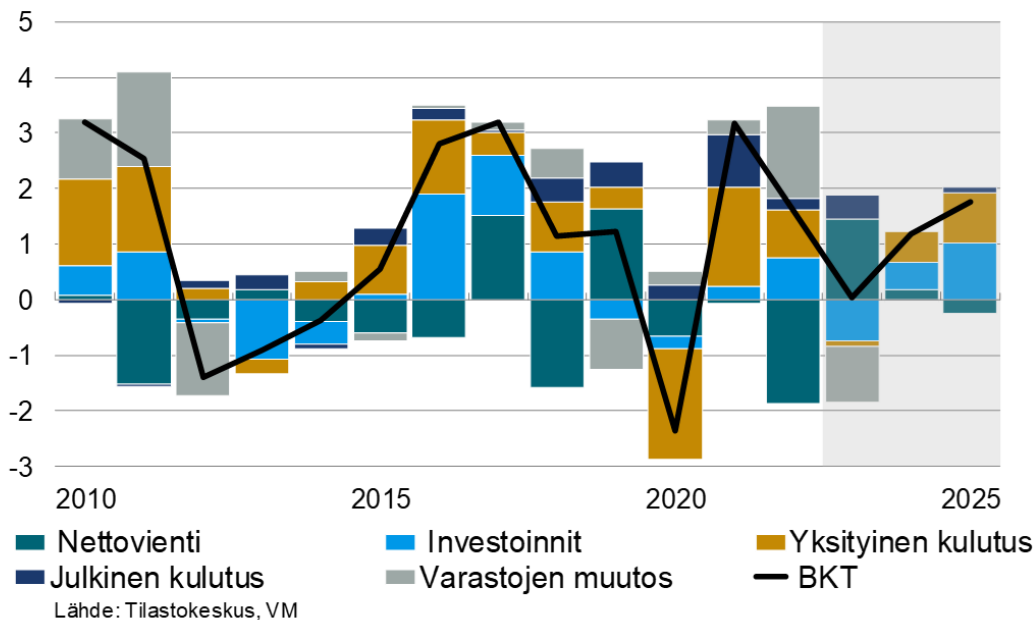
Taulukko 9. Pendelöinti Outokummun kaupungin näkökulmasta v.2022

2. TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT

2.1. Kansantalouden kehitysnäkymät

Syksyllä 2023 julkaistun Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Suomen talous ei kasvakaan vuonna 2023 edellisvuodesta. Vuonna 2024 hintojen nousu on kotitalouksen tulojen kasvua hitaampaa ja korkojen nousu on ohi. Kotitalouksien ostovoiman kohentuminen lisää kulutusta ja BKT kasvaa 1,2 prosenttia. Talouskasvua heikentää kuitenkin edelleen rakentamisen heikko tilanne. Investointinäkymät ovat kuitenkin muuten valoisat, erityisesti tuulivoimainvestointisuunnitelmia on erittäin paljon. Vuonna 2025 kasvu nopeutuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvu lisäksi investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Työllisyys notkahtaa tänä vuonna, mutta kasvaa taas ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,3 prosenttia ja työttömyysaste 7 prosenttia.

BKT:n kasvu Suomessa ja siihen vaikuttavat tekijät prosenttiyksikköä

Kuva 1. BKT:n kasvu Suomessa ja siihen vaikuttavat tekijät.

Ulkomaankauppa on vähentynyt alkuvuonna ja vuodesta 2023 odotetaan heikkoa erityisesti tuonnin osalta vahvan edeltävän vuoden jälkeen. Koronnostot ja nopea inflaatio heikentävät ulkomaankaupan näkymiä, mutta vuoden 2024 aikana inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät kehityksen positiiviseksi. Vuoden 2024 aikana maailmankaupan kasvu vetää viennin kasvuun ja tuonti kehittyy suotuisasti ennustejakson loppua kohti vuoteen 2025.

Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja hallituksen päättämistä sopeutustoimista huolimatta kasvaa yli kolmen prosentin vuosina 2024 ja 2025. Julkisyhteisöjen alijäämä supistuu hieman ennustejakson loppua kohden, kun talouskasvu kiihtyy ja hallituksen toimet alkavat purra. Alasektoreista suurinta alijäämää tekee valtionhallinto, jossa ei ole odotettavissa merkittävää kohenemistä koko ennustejaksolla. Lisäksi ilman

hyvinvointialueiden tai kuntien omia toimia paikallishallinnon alijäämä kasvaa ennustejakson loppua kohti. Sosiaaliturvarahastot ovat ylijäämäisiä.

Sopeutustoimista huolimatta julkinen velkasuhde kasvaa hiljalleen ennustejaksolla. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikääntyminen, sekä kasvavat velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla jatkossakin.

Alkuvuoden jatkunut työllisyyden kasvu on taittunut kesällä ja lievä lasku jatkuu loppuvuonna. Heikoin työllisyystilanne on rakentamisessa. Työllisyyden lasku jää kuitenkin lyhytaikaiseksi ja työllisyys kasvaa uudelleen jo ensi vuonna. Vuoteen 2025 mennessä 15-64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,3 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7 prosenttiin. Avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt huipusta selvästi, mutta niitä on edelleen varsin paljon.

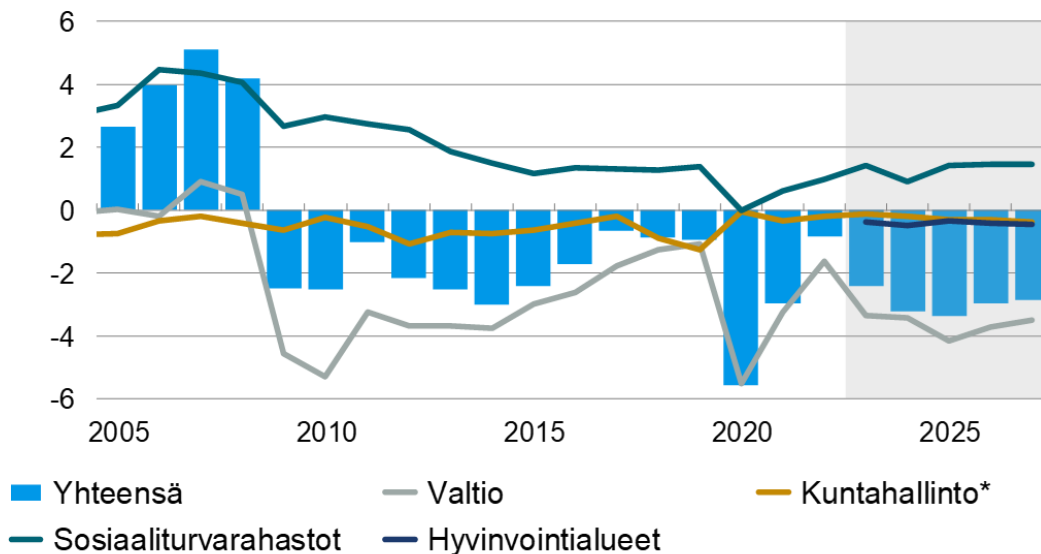
Maailmantalouden näkymät ovat kaksijakoiset. Toisaalta Yhdysvalloissa, Japanissa ja monessa kehittyvässä maassa talous kasvaa melko nopeasti, toisaalta Euroopassa ja Kiinassa näkymät heikkenevät. Rakentaminen on vaikeuksissa lähes maailmanlaajuisesti, mutta kiinteistösektori on kriisissä erityisesti Euroopassa ja Kiinassa. Inflaatio on hidastunut, mutta pohjainflaatio on yhä nopeaa monessa taloudessa. Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen ylläpitää jännitystä Euroopassa. Geopoliittiset jännitteet varjostavat maailmankaupan näkymiä. Maailmantalouden kasvu hidastuu 2,6 prosenttiin vuonna 2023 ja kiihtyy 2,9 prosentin kasvuun vuonna 2024.

Alkuvuoden 2023 suhteellisen myönteisen kehityksen jälkeen näkymät ovat synkkenemässä Euroopassa. Teollisuuden tilanne heikkeni jo aiemmin ja lähiaikojen näkymät ovat vaikeat. Toisaalta inflaation hidastuminen ja mittavat palkankorotukset kohentavat reaalitylöjä. Talouskasvu hidastuu euroalueella 0,7 prosenttiin kuluvana vuonna ja elpyy 1,3 prosenttiin vuonna 2024.

Julkisen kulutuksen kasvun arvioidaan kiihtyvän 1,8 prosenttiin vuonna 2023. Monia määrääkäsia menolisäyksiä lakkasi hallituskauden päättymisen vuoksi, mutta toisaalta viime vuodelta siirtyi paljon määrärahoja vielä vuodelle 2023. Lisäksi kulutuksen kasvua ylläpitävät ikäsidonnaisten menojen kasvu, hyvinvointialueiden tehtävämuutokset ja aloituksen muutoskustannukset sekä Venäjän hyökkäyssodasta johtuva puolustusvälinehankintojen ja maahanmuuttomenojen kasvu. Julkinen kulutus supistuu hieman vuonna 2024. Kulutusmenoja supistavat mm. hallituksen toimintameno- ja investointimenot. Kulutuksen kasvun arvioidaan kiihtyvän hieman vuonna 2025. Kasvu pysyy kuitenkin maltillisena, sillä julkista kulutusta leikkaavat sopeutustoimet jatkuvat läpi hallituskauden.

Hallituksen julkisen taloutta vahvistavat toimet, kiihtyvä talouskasvu ja hidastuva inflaatio alkavat vähitellen vaikuttaa julkiseen talouteen, mutta sitä ennen alijäämä ennättää revetä suureksi: vuonna 2024 alijäämä on 3,2 % suhteessa BKT:een ja 3,4 % vuonna 2025. Vuonna 2027 julkisyhteisöjen alijäämä asettuu 2,8 % suhteessa BKT:een. Velkasuhde puolestaan on ensi vuonna 76,8 prosenttia ja kasvaa siitä 81,6 prosenttiin vuonna 2027.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema suhteessa BKT:hen, %

*Ml. hyvinvointialuehallinto vuoden 2022 loppuun saakka
Lähde: Tilastokeskus, VM

Kuva 2. Julkisyhteisöjen rahoitusasema suhteessa BKT:een, %

Keskipitkällä aikavälillä talouden tuotannon arvioidaan kasvavan kohtuullisesti. Vuonna 2026 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan noin 1,7 prosenttia ja vuonna 2027 kasvun arvioidaan olevan noin 1,6 prosenttia. Bruttokansantuotteen kehitystä tukee muun muassa yksityisten investointien kasvu, joiden arvioidaan elpävän markkinakorkojen laskun seurauksena. Suomen talouden arvioidaan olevan yhä normaalikapasiteettinsa alapuolella vuonna 2026. Tuotanto kuitenkin lähestyy arvioitua potentiaalisen tuotannon tasoa ja tuotantokuilu umpeutuu vuonna 2027.

Työmarkkinoiden positiivisen kehityksen arvioidaan jatkuvan keskipitkällä aikavälillä. Työllisyysasteen (15-74 vuotiaat) arvioidaan kasvavan maltillisesti vuosina 2026 ja 2027. Vuonna 2027 työllisyysasteen arvioidaan olevan 75,2 prosenttia. Työttömyysasteen arvioidaan puolestaan laskevan ja vuonna 2027 työttömyysasteen arvioidaan olevan 6,4 prosenttia.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bruttokansantuote, mrd. euroa	269	282	291	303	316	328
Työllisyysaste, %	73,8	73,8	73,8	74,3	74,8	75,2
Työttömyysaste, %	6,8	7,1	7,2	7,0	6,6	6,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	7,1	6,2	2,2	1,7	2,0	2,0
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	72,9	74,2	76,8	78,9	80,4	81,6

Taulukko 10. Keskeisiä tunnuslukuja keskipitkällä aikavälillä. Lähde VM

Valtiovarainministeriön tekemän ennusteen mukaan julkisen talouden merkittävimmät riskit liittyvät yleiseen talouskehitykseen. Julkisen talouden näkymä on sumuinen: talouden tilannekuvan epävarmuus ja erityisesti työllisyyden, palkkasumman ja yksityisen kulutuksen kehittymiseen liittyvä epävarmuus tuottaa epävarmuutta julkisten tulojen ennakkointiin. Toisaalta julkiset menot jatkavat ripeätä kasvua, kunnes hallituksen toimet alkavat purra. Hallituksen toimien lisäksi tarvitaan myös paikallishallinnon omia toimia, mutta niistä ei ole vielä päätöksiä.

Edellä esitettyyn talouden kuvaan liittyvät riskit painottuvat alasuuntaan. Keskeinen riski on euroalueen ajautuminen taantumaan kuluvaan vuoden loppupuoliskolla. Erityisesti teollisuuden vaimea kehitys korostaa tätä riskiä. Lisäksi rakentamisen odotettua vielä huonompi kehitys voimistaisi taantumaa. Energiatilanteen heikkeneminen tulevana talvena Euroopassa on yhä mahdollista. Suurten maiden mittavat panostukset vihreään talouteen voivat johtaa kilpailutilanteen kannalta epäsuotuisaan tilanteeseen. Sään ääri-ilmiöiden jatkuminen voi heikentää taloudellista aktiiviteettia maailmanlaajuisesti ja lisää joka tapauksessa talouden häiriöitä.

2.2 Kuntatalous

Kansantalouden tilinpidon mukaan paikallishallinnon alijäämä suhteessa BKT:hen pieneni viime vuonna 0,2 prosenttiin. Myös vuosi 2023 näyttää kuntahallinnossa kohtuullisen hyvältä, mutta sote-uudistuksen vuoksi siihen liittyy edelleen epävarmuutta. Käännös heikompaan on kuitenkin edessä alkuvuoden suotuisan tulokehityksen hiipuesssa. Kuntahallinnossa paineita aiheuttaa etenkin kustannusten nopea nousu, sillä henkilöstökulut muodostavat kuntahallinnon suurimman kuluerän ja vuoden 2023 sopimuskorotukset kertaerineen nostivat palkkoja tavallista enemmän.

Kuntien verotulot koostuvat kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverosta. Kunnallisveron osuuden verotuloista arvioidaan sote-verouudistuksen jälkeen olevan keskimäärin noin 70 prosenttia, yhteisöveron noin 14 prosenttia ja kiinteistöveron noin 16 prosenttia. Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2024 yhteensä noin 13,9 mrd. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot alenevat noin 5 prosentilla. Vuonna 2025 verotulojen ennustetaan kasvavan 1,9 prosenttia.

Kuntien valtionosuudet laskevat ensi vuonna 9,0 prosenttia. Kuntien valtionosuuksia pienennetään sote-siirtolaskelman tarkentumisen seurauksena. Lisäksi hallituksen valtionosuuksiin kohdistama yhden prosenttiyksikön indeksijarru hidastaa valtionosuuksien kehitystä. Kuntien valtionosuuksien kasvu jää tarkasteluvuosina varsin maltilliseksi lukuun ottamatta vuotta 2025, josta alkaen kuntien valtionosuuksissa huomioidaan kunnille siirtyvät vastuut TE-palvelutehtävien ja työttömyysetuuksien rahoituksesta.

Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027. Kuntatalouden suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat noin 3 prosenttia vuonna 2024. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Hallitusohjelman mukaisesti perusopetusta vahvistetaan. Osana perusopetuksen vahvistamista vakiinnutetaan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tasa-arvorahoitus hallitusohjelman mukaisesti. Määrärahalisäykset kohdistetaan valtionavustuksina varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen järjestäjille seuraavasti: 50 milj. euroa vuonna 2024, 40 milj. euroa vuonna 2025, 10 milj. euroa vuonna 2026 ja 60 milj. euroa vuodesta 2027 alkaen.

Hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi otetaan tavoite varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia.

Tavoitteena on uudistaa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä hallitusohjelman linjausten mukaisesti sekä lisätä järjestelmän ymmärrettävyyttä ja läpinäkyvyyttä. Aikataulun osalta tavoitteena on, että hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026.

Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen 1.8.2023 alkaen pienentää kuntien maksutuloja arviolta 29 milj. euroa vuonna 2023 ja 70 milj. euroa pysyvästi vuodesta 2024 lukien. Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta.

Korkotaso pysyi pitkään poikkeuksellisen matalalla tasolla, mutta korkoympäristön normalisoituminen vuoden 2023 aikana on edennyt voimakkaasti. Tämä kiristää myös velkaantunutta kuntataloutta ja vaikuttaa osaltaan myös mm. investointien rahoituskustannuksiin.

TE-palvelujen siirtoa koskeva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 6.10.2022. Kunnille palveluiden järjestämisvastuu siirtyisi 1.1.2025. Uudistuksen aikataulun mukaisesti TE-palvelujen uudistukseen liittyvät lait vahvistettiin maaliskuun 2023 loppuun mennessä ja kuntien sopimukset ja mahdolliset poikkeusluvut on hyväksytty 31.10.2023 mennessä. Uudistuksessa kuntien rahoitusvastuuta laajennetaan ja varhennetaan. Lisäksi työttömien palveluihin aktivointi ei siirrä etuuden rahoitusvastuuta valtiolle. Rahoitusvastuun kasvu kompensoidaan kuntakohtaisesti peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksellä. Valtionosuuksien lisäys ei kuitenkaan nykyisten laskelmien mukaan riitä kattamaan tuotettavan palvelun ja toimintamenojen kustannuksia.

Kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Investointitarpeet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy siten sote-uudistuksen jälkeenkin.

2.3 Kaupungin talous

Talouden kehitys

Outokummun kaupungin vuoden 2021 alkuperäinen talousarvio laadittiin noin 0,1 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulos oli kuitenkin alijäämäinen 0,8 milj. euroa. Verotulokertymä jäi reilut 0,2 milj. euroa alle talousarvion. Korotetut poistot olivat noin 0,45 milj. euroa suuremmat kuin talousarviossa. Tilinpäätössiirtojen johdosta tilikauden ylijäämä oli noin 5,2 milj. euroa ylijäämäinen.

Outokummun kaupungin vuoden 2022 talousarvio laadittiin tasapainoon, mutta tilikauden tulos oli 6,9 milj. euroa alijäämäinen. Siun sote - kuntayhtymän viimeinen toimintavuosi oli raskaasti tappiollinen, alijäämä 63,8 milj. euroa, josta Outokummun kaupungin osuus oli 3 milj. euroa. Seurojentalon tekemän kiinteistökaupan myötä kaupunki teki omistamansa Seurojentalon osakkeiden arvoon arvonalennuksen, joka heikensi tulosta 0,4 milj. euroa.

Myös sijoitusmarkkinoille vuosi 2022 oli haastava. Rahastojen yhteenlaskettu markkina-arvo oli vuoden lopussa 56,6 milj. euroa, joka oli 5,8 milj. euroa edellisvuoden lopun tilannetta alhaisemmalla tasolla. Rahastojen arvonalennuskirjaus tilinpäätöksessä oli 3,5 milj. euroa, joka palautuu takaisin, kun sijoitusten markkina-arvot lähtevät nousuun. Sijoitusten markkina-arvo 31.10.2023 on 57,8 milj. euroa.

Sote-uudistuksen myötä kaupungin talouden rakenne muuttui vuoden 2023 alusta lukien.

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen kustannukset siirtyivät pois kaupungin taloudesta. Vuoden 2022 talousarvioennusteen tasolla siirtyvien kustannusten osuus oli lähes 33 milj. euroa eli noin 67 % toimintakatteesta. Samanaikaisesti myös tulot alenivat merkittävästi. Kunnallisveroprosentti aleni 12,64 %-yksiköllä, yhteisöverokertymän osuus aleni noin kolmanneksella sekä valtionosuuksien ns. sote-osien siirtymisen myötä valtionosuudet alenivat 82 %:lla.

Sote-uudistuksen lopulliset talousvaikutukset määräytyvät vuosien 2021 ja 2022 toteutumatiotojen perusteella. Siirtolaskelmien periaatteista seuraa, että sote-menojen kehityksellä on merkittävä vaikutus uuden kunnan talouden tilanteeseen ja valtionosuuksien määrään. Koska vuoden 2022 sote-menojen kehitykseen liittyi epävarmuutta erityisesti palkkaharmonisaation menojen johdosta, kaupungin talouden kehitykseen kohdistuu edelleen epävarmuustekijöitä. Mikäli Siun soten kuntayhtymän alijäämä ja palkkaharmonisaation kulut tulevat kokonaisuudessaan maksettavaksi vuoden 2024 aikana, lainanottotarve lisääntyy.

Vuoden 2023 talousarvio oli hieman alijäämäinen, tilikauden tulos on noin 0,1 milj. euroa alijäämäinen ja tilikauden alijäämä poistoeron kirjauksen jälkeen vajaa 0,05 milj. (-27 476 euroa) alijäämäinen. Käyttötalouden katekasvu on 5,25 % vuoden 2022 talousarvioon nähden.

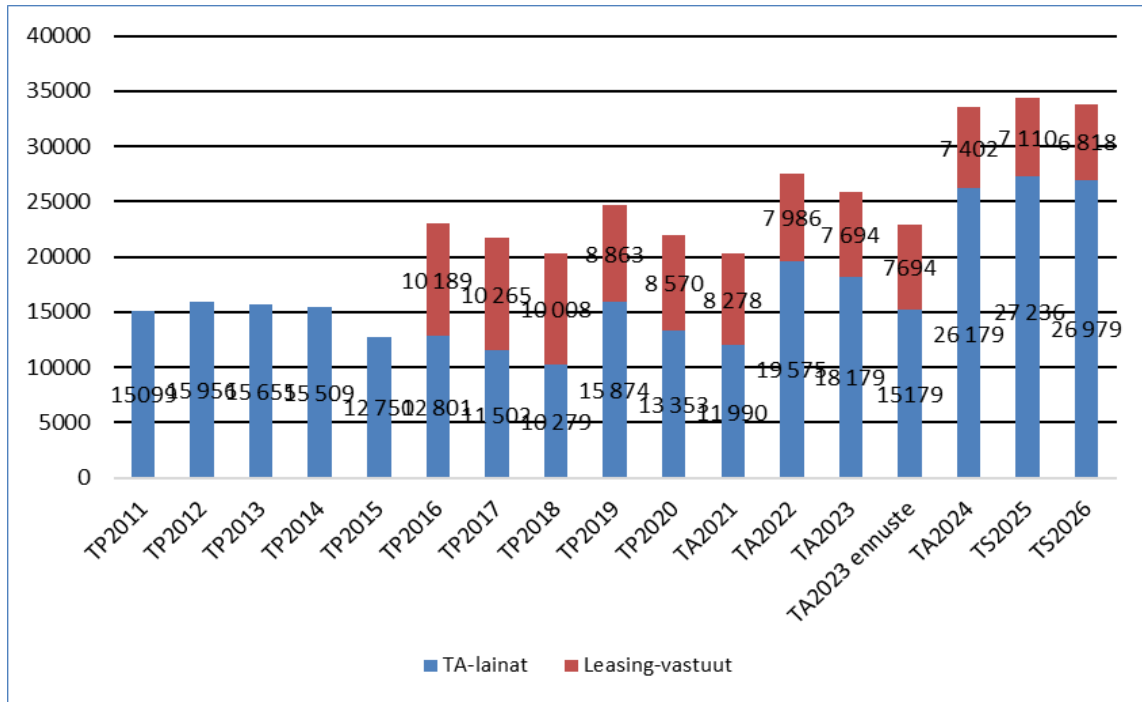
Vuoden 2024 talousarvio on laadittu 0,8 milj. euroa alijäämäiseksi. Tämä pitää sisällään palvelualueille annetun 0,5 milj. euron säästövelvoitteen. Käyttötalouden katekasvu on vuoteen 2023 verrattuna on näin ollen ainoastaan 1,5 %.

Taloussuunnitelmavuodet 2025–2026 ovat alijäämäisiä. Vuoden 2025 alijäämä on 1,6 milj. euroa ja vuoden 2026 alijäämä 1,7 milj. euroa. Vuoden 2020 ylijäämäinen tulos helpottaa kaupungin taloudellista tilannetta, mutta siitä huolimatta kaupungin on suhtauduttava kriittisesti menojen kasvattaviin toimenpiteisiin. Tuottojen ja kulujen epäsuhta on kuitenkin ilmeinen. Vuosien 2025 ja 2026 arviot ovat kuitenkin vielä tässä vaiheessa vain suuntaa antavia ja niihin liittyy erittäin paljon epävarmuutta. TE24-uudistuksen vaikutusta on huomioitu vuoden 2025 taloussuunnitelma luvuissa, mutta luvut tarkentuvat vielä vuoden 2024 aikana.

Talousarviolainojen määrä vuoden 2022 tilinpäätöksessä konsernitilin saldo mukaan lukien oli 12,39 milj. euroa. Vuoden 2023 talousarviossa uutta lainaa oli määrä nostaa 9 milj. euroa. Vuoden 2023 investointitaso talousarvion mukaan on korkea, yli 10 milj. euroa. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä tehdyt investointivaraukset mahdollistavat tämän. Investoinnit eivät kuitenkaan toteudu talousarvion mukaisena. Arvio investointien määrästä on noin 7,4 milj. euroa. Sotaseman ja paloaseman varsinaisen rakentamisen aloittaminen siirtyi vuodelta 2022 vuodelle 2023. Talousarviolainaa vuonna 2023 on nostettu yhteensä 6,0 milj. euroa, josta Teollisuuskytän lainan suuruus 1,5 milj. euroa.

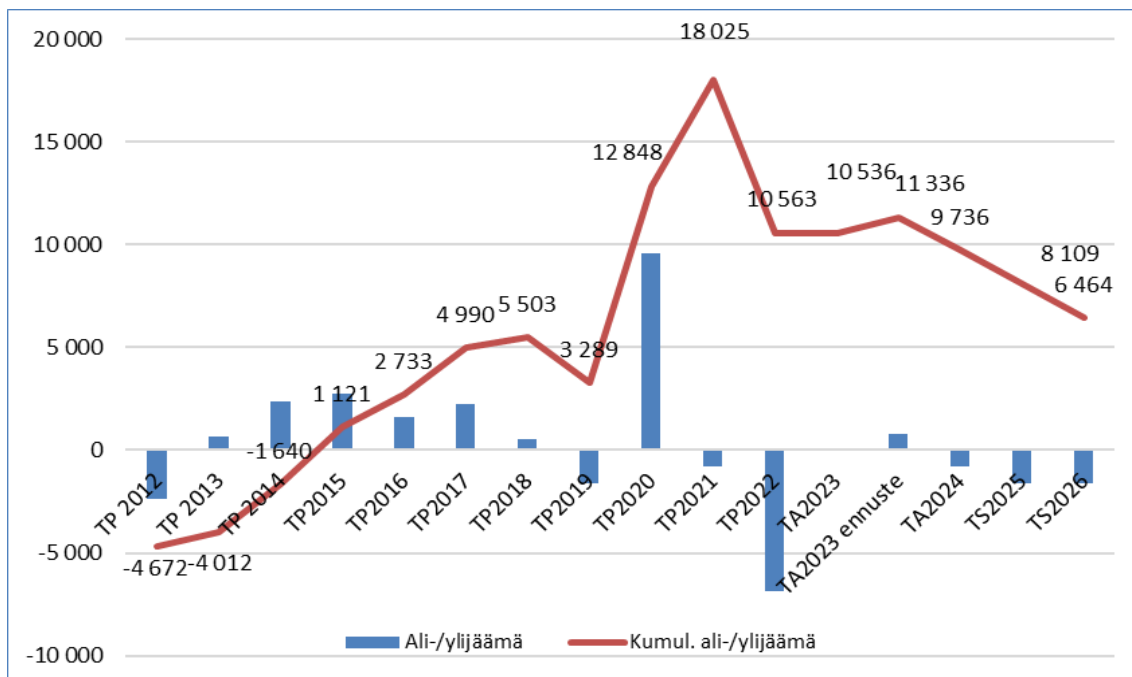
Vuodelle 2024 on arvioitu uutta lainaa nostettavan 11,0 milj. euroa. Lainoja lyhennetään 1,5 milj. euroa. Matalan korkotason takia lainojen korkomenot ovat pysyneet hyvin hallinnassa. Vuoden 2023 aikana tapahtunut merkittävä korkotason nousu tarkoittaa sitä, että korkokulujen määrä tulevina vuosina kasvaa merkittävästi.

Huomattava on, että kaupungilla on myös leasing-vastuita Kunnan koulun rahoitusjärjestelyjen takia. Leasing-vastuut vuoden 2021 Kunnan koulun osalta olivat 8,15 milj. euroa. Alkuperäinen pääoma oli noin 10,2 milj. euroa.

Taulukko 11. Talousarviolainat ja leasingvastuut (taulukko 1 000 €)

Seuraavassa taulukossa näkyy kaupungin ali-/ylijäämän kehittyminen aina vuodesta 2012 saakka. Tarkastelujakson alussa taseessa oli kumulatiivista alijäämää lähes 4,7 milj. euroa. Tilanne kehittyi myönteisesti aina vuoteen 2018. Vuoden 2019 tilinpäätös oli alijäämäinen. Vuoden 2020 tilinpäätös oli sekä Outokummun Energia Oy:n osaomistuksen myynnin sekä valtion koronatukien johdosta ylijäämäinen. Tulevat vuodet ovat kuitenkin haasteellisia ja epävarmuutta kaupungin talouteen tuovat hyvinvointialueiden käynnistyminen vuoden 2023 alusta, Te-palveluissa tapahtuvat muutokset sekä kaupungin sijoitusten kehittyminen. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan aiheuttaa laajaa talouden epävarmuutta edelleen ympäri maailma.

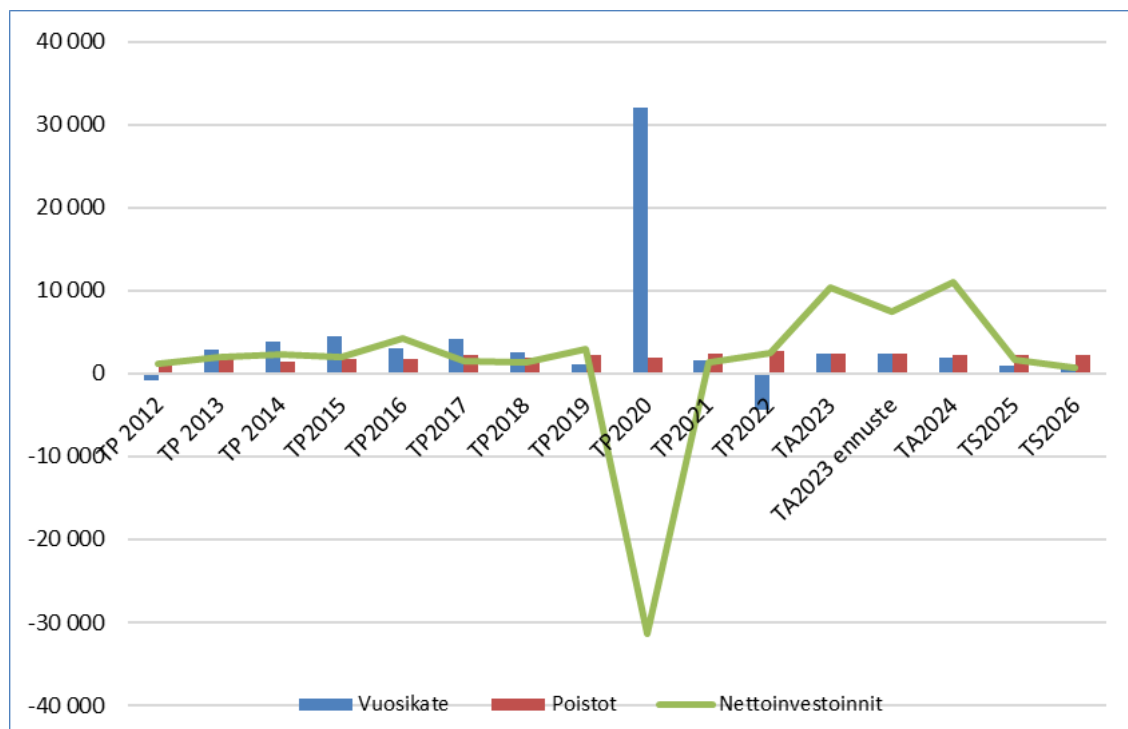

Taulukko 12. Peruskaupungin ali-/ylijäämä

Seuraavassa taulukossa on verrattu vuosikatteen, poistojen ja nettoinvestointien keskinäistä suhdetta toisiinsa. Mikäli vuosikate on suurempi kuin poistojen määrä, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Investoinneilla tarkoitetaan poistonalaisten investointien omahan-kintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitus-osuudet. Tilinpäätöksen 2020 investointien rahavirta on ylijäämäinen ja nettoinvestointikulu plusmerkkinen johtuen Outokummun Energia Oy:n kaupan rakenteesta. Osa kauppahinnasta käytettiin uuden yhtiön osakkeiden hankintaan, jolloin saavutettiin 34 %:n omistusosuus.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä vuosikate oli 4,4 milj. euroa negatiivinen ja tilikauden tulos 6,8 milj. alijäämäinen. Vastaavasti vuoden 2023 talousarviossa tilikauden tulos on budjetoitu lievästi alijäämäiseksi. Vuoden toisen osavuositarkastuksen mukainen ennuste tuloksesta on n. 0,8 milj. euroa ylijäämäinen. Vuoden 2024 talousarvion raami on 0,8 miljoonaa alijäämäinen. Tämä pitää sisällään yhteensä 0,5 milj. säästövelvoitteen palvelualueille.

Vuodet 2025 ja 2026 tulevat olemaan haasteellisia. Siun soten alijäämä mukaan luettuna palkkaharmonisaation kustannukset lisäävät sote-palvelujen siirtokustannuksia merkittävästi siitä, mitä uudistuksen siirtolaskelmissa on huomioitu ja merkitsee kuntien valtionosuuksien leikkausta muutosrajoittimen kautta pysyvästi. Lisäksi TE24-uudistuksen mukainen työvoimapalveluiden siirto kuntien vastuulle 1.1.2025 tulee näillä näkymin aiheuttamaan kustannuspaineita sekä toimintamenojen, että mm. työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvaneina kustannuksina.

Taulukko 13. Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit

Suunnittelukauden riskit

Suunnittelukaudella Outokummun kaupunkikonsernin taloudessa on edelleen merkittäviä riskejä. Kaiken kaikkiaan valtionosuuksien pienentyminen, kuntien uudet tehtävät ja vastuut, sijoitusmarkkinoiden epävarmuus ja nopeasti noussut korkotaso muodostavat suunnittelukausille erittäin haastavan ja epävarman näkymän. Tilannetta ei helpota se, että Pohjois-Karjalan kunnat vaikuttavat olevan häviäjiä lähes poikkeuksetta kaikkien uudistusten rahoituslaskelmissa valtion suuntaan.

Siun soten palkkaharmonisaation lopulliset kustannukset kunnille ovat edelleen avoimina. Tämän lisäksi vuosina 2024 ja 2025 leikataan liikaa maksetut sote-perusteiset valtionosuudet vuonna 2023. Valtiovarainministeriö ilmoitti valtionosuuksien lisäleikkauksesta vuoden 2022 tilinpäätösten laskelmiin siirtymisen jälkeen. Outokummun kaupungin osalta lisäleikkaus on 0,52 milj. euroa ja se tullaan vähentämään porrastetusti kolmen vuoden aikana vuosina 2025–2027.

Sosiaali- ja terveystalouden tuotannossa olevien kiinteistöjen vuokrasopimusten irtisanomisaika lyhenee 3 vuodesta 6 kuukauteen. Uuden sote- ja pelastusaseman vuokrasopimus on määräaikainen 10 vuotta, jonka jälkeen tulee tehdä uusi vuokrasopimus.

Kiinteistösalkutuksen myötä priorisoidaan kaupungin omistuksessa olevien kiinteistöjen tilanne purettavista kiinteistöistä edelleen tuotannossa pidettäviin kiinteistöihin. Purettavista kiinteistöistä aiheutuu merkittävät purkukustannukset sekä tasearvojen alaskirjauskulut.

Te-palvelujen siirtymistä kuntien järjestämäksi vuoden 2025 alusta ei ole vielä kaikilta osin huomioitu taloussuunnittelussa uudistuksen epävarman vaikuttavuuden takia.

Outokummun kaupungilla on omistamansa vuokrataloyhtiön kautta mittava määrä vuokra-asuntoja. Taloyhtiöllä on ollut haasteita tyhjistä asunnoista, jonka myötä yhtiön taloudellinen tilanne on heikentynyt. Lisäksi vuokrataloyhtiön taloutta rasittaa mittava lainakanta ja korkokulujen kasvu. Tällä hetkellä Kummun kotien asuntojen täyttöaste on 90 % johtuen Ukrainan pakolaisille vuokratuista asunnoista. Tilanne ei kuitenkaan ole stabiili, koska tiedossa on ukrainalaisten halu palata kotimaahan heti, kun se on mahdollista.

Kaupungin tytäryhtiö Seurojentalo Oy sai loppusyksystä 2022 myytyä pitkään myynnissä olleen Asemakatu 1:ssä olevan Kummun hotelli-ravintola -kiinteistön. Kiinteistökaupan vuoksi Seurojentalo teki tasearvon ja myyntihinnan välisen erotuksen suuruisen alaskirjauksen vuoden 2022 tilinpäätökseen. Yhtiön lainojen korkokustannusten nousu johtaa siihen, että yhtiö tekee jo vuonna 2023 alijäämäläisen tuloksen. Alijäämän määrä jatkaa kasvua tulevina vuosina. Tästä johtuen Seurojentalo Oy:n osalta on tarkoitus käynnistää selvitysmenettely vuoden 2024 aikana ja lakkauttaa yhtiön toiminta selvitysmenettelyn päätteeksi.

Matkakumpu Oy:n toiminnot siirrettiin vuoden 2023 aikana takaisin kaupungille ja Matkakumpu Oy yhtiönä asetettiin selvitystilaan. Yhtiön toiminta päätetään lopullisesti vuonna 2024.

3. KAUPUNGIN ORGANISAATIO

3.1. Luottamushenkilöorganisaatio

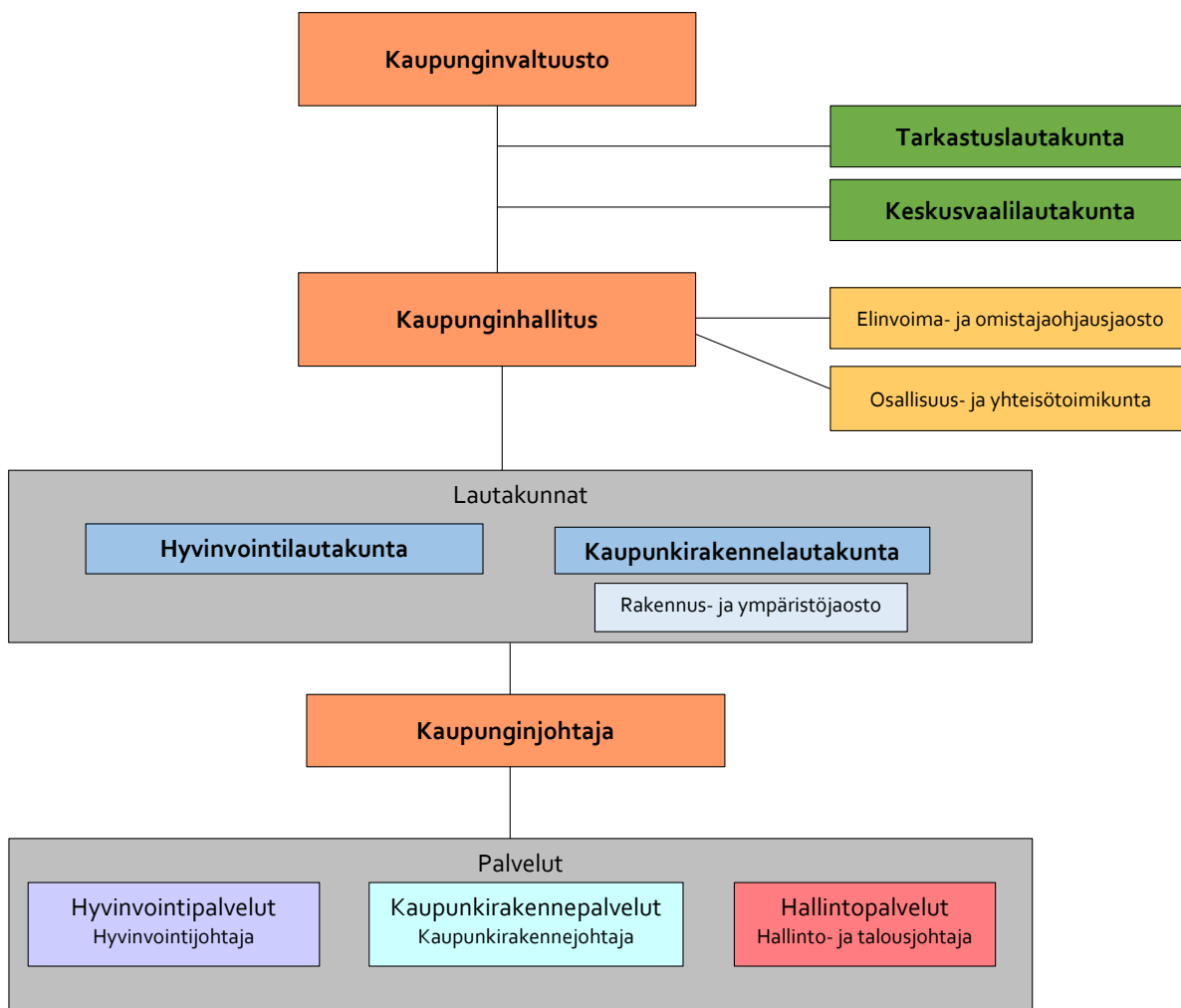
Kaupunginvaltuusto, joka muodostuu 27 valtuutetusta, vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin ylintä päätösvaltaa.

Kaupunginhallituksen (9 jäsentä) tehtäviin kuuluu mm. ohjata ja seurata kaupungin toimintaa, taloutta ja päätöksentekoa, huolehtia kaupungin elinvoimaisuudesta ja imagosta. Kaupunginhallitus valmistelee valtuustossa käsiteltävät asiat kaupunginjohtajan esitysten pohjalta sekä panee valtuuston päätökset täytäntöön ja valvoo kaupungin oikeutta ja edustaa kaupunkia toimialallaan. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii elinvoima- ja omistajaohjausjaosto sekä osallisuus- ja yhteisötoimikunta.

Kaupunginhallituksen alaista toimintaa on yleishallinto, viestintä ja markkinointi, taloushallinnon palvelut, elinkeinoelämän kehittäminen, henkilöstöhallinto, työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut, maaseutupalvelut sekä ruokapalvelut.

Hyvinvointilautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta, lasten aamu- ja iltapäivätoiminnasta esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta sekä nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntatoimesta. Lautakunnan toimialaan kuuluu myös ostopalveluna musiikkiopiston, kansalaisopiston ja kirjastopalvelujen järjestäminen. Hyvinvointilautakunnan alaisuudessa toimii vaikuttamistoimieliminä seniorineuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto. Lisäksi vuoden 2024 alusta Hyvinvointilautakunnan alle siirtyvät uutena toimintana matkailu ja tapahtumat, sekä kaivosmuseon toiminta.

Kaupunkirakennelautakunta vastaa yhdyskuntasuunnittelusta, kiinteistö- ja ympäristötekniikasta, yhdyskuntatekniikasta sekä vesihuoltopalveluista. Kaupunkirakennelautakunnan alaisuudessa toimii rakennus- ja ympäristöjaosto, joka vastaa rakennusvalvonnasta sekä ympäristönsuojelutehtävistä. Kaupungin luottamuselinorganisaatioon kuuluu myös tarkastuslautakunta sekä keskusvaalilautakunta.

4. KAUPUNGIN KEHITTÄMISEN STRATEGIAT

4.1 Outokummun kaupungin strategia – Kumpukartta 2022-2025

Kuntalain (§ 37) mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Outokummun kaupungin konsernistrategia 2022–25, Kumpukartta, on kaupungin tulevaisuuden peruskirja: koko valtuustokauden kattava yhteinen, ytimekäs suunnitelma siitä, miten, mihin suuntaan sekä millaisin toimenpitein ja tavoittein tahdomme kehittää kotikaupunkiamme tulevina vuosina.

Nykytilan kuvaus

Outokumpu on noin 6 500 asukkaan kaupunki, joka sijaitsee Pohjois-Karjalan länsiosassa, Savo-Karjalan rajalla, valtakunnallisiin liikenteen pääväyliin kuuluvan valtatie 9:n varrella.

Outokummun väestörakenteessa näkyy, Pohjois-Karjalan maakunnan yleisen kehityssuunnan mukaan, suurten ikäluokkien osuus sekä kuolleisuuden enemmyys suhteessa syntyvyyteen; kaupungin asukkaista noin 40 % on eläkeläisiä. Tämä vaikuttaa nyt ja jatkossa mm. palvelutarpeeseen ja tilojen käytön suunnitteluun. Nettomuutto on ollut edellisellä strategiakaudella vuosittain jonkin verran tappiollinen, mutta volyyymi on viime aikoina taittunut.

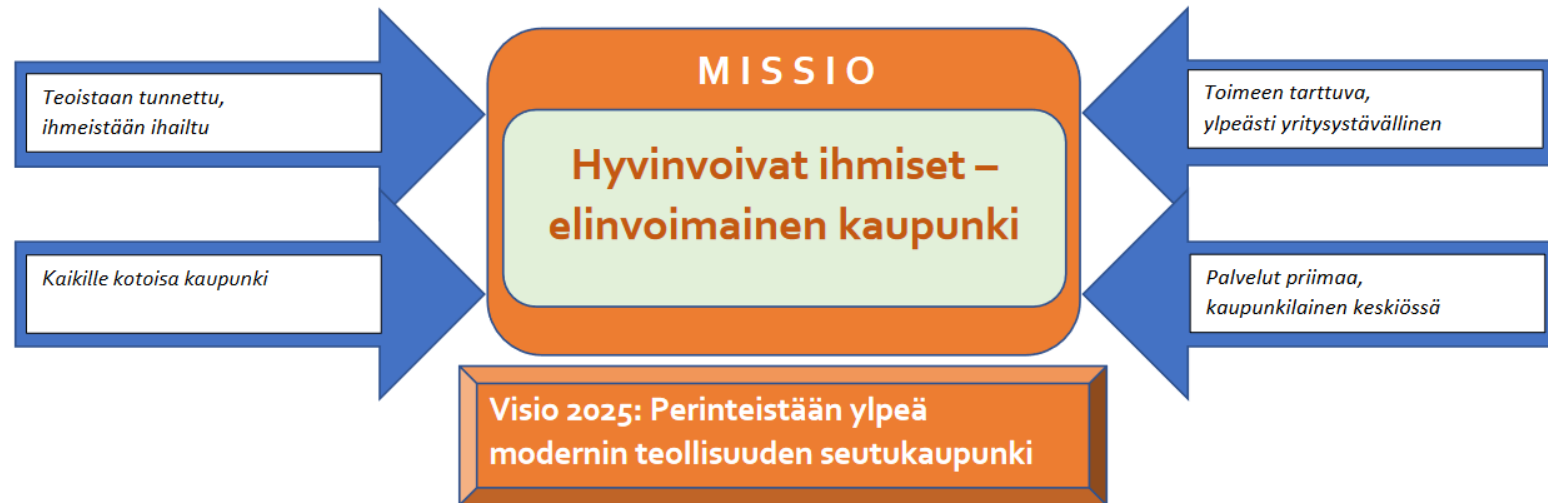
Työllisyystilanne on ollut Outokummussa pitkään maakunnan keskitasoa tai heikompi. Erityisinä ongelmakohtina ovat olleet pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys.

Outokummun elinkeinorakenne painottuu vahvasti teollisuuteen; kaupungissa on teollisuusyrityksissä yli 1 000 työpaikkaa, joista ylivoimainen enemmistö kaupungin keskustan välittömässä läheisyydessä sijaitsevassa Teollisuuskylässä. Teollisten työpaikkojen suhde työpaikkojen kokonaismäärään on Outokummussa Suomen korkeimpia. Myös Outokummun työpaikkaomavaraisuus on korkea, yli 100, mikä tarkoittaa, että kaupunkiin suuntautuvan työmatkaliikennöinnin volyyymi on päinvastaista liikennöintiä suurempi.

Outokummussa on erinomainen palveluvarustus; esimerkiksi kaupungin ydinkeskustassa sijaitseva hyvinvointikampus pitää sisällään Kummun E-9-koulun, kirjaston, Kulttuuritalo Maritan, urheilutalo-uimahallin, jäähallin, jalkapallo- ja yleisurheilukentän, lenkkipolut ja hiihtoladut

OUTOKUMPU

Toimintaa ohjaava arvo: Rohkeus ja luovuus

Ilmapiirimme on aktiivinen, avoin ja ennakkoluuloton

Toimintaa ohjaava arvo: Aitous ja yhteisöllisyys

Outokumpu on ainutlaatuisen omaleimainen, kaikille kotoisa

Toimintaa ohjaava arvo: Ihmisläheisyys

Palvelemme aina ilolla ja suurella sydämellä – juuri Sinua

Strategiakauden aikaiset toimintaympäristötekijät ja megatrendit

- Kaupungistuminen kiihtyy – samalla muuttoliikettä myös toiseen suuntaan
- Väestö ikääntyy ja eläköityy; historiallinen demografinen muutos
- Digitaalisuuden ja saavutettavuuden merkitys korostuu
- Soteuudistus toteutetaan
- Hyvinvointipolarisaatio haastaa kansallisesti ja kansainvälisesti
- Hiilineutraalisuusvaade korostuu (ilmastonmuutos)
- Korona-aika jatkuu: muutosvalmiutta ja -kyvykkyyttä tarvitaan

Talouden reunaehdot strategiakaudella

- Kunnallisvero enintään nykytasolla (vertailu naapurikuntiin)
- Katekasvu <verorahoituksen kasvu
- Vuosikate kattaa poistot, kaupunki ja konserni
- Konsernin lainakanta ei ylitä maan keskiarvoa
- Korjausvelan kasvun pysäyttäminen
- Investoinnit vuosittain max 2 M€

Outokummun kaupungin strategiset tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

Teemaydin: Outokummun kaupungilla on myönteinen ja houkutteleva imago; kutsumme ja kiinnostamme ihmisiä	
Strateginen tavoite	Toimenpiteet
Vahva sitoutuminen myönteiseen viestintään ja imagomarkkinointiin.	Viestimme myönteisiä asioita. Reagoimme asiallisesti ja nopeasti.
Vuosi 2024	Luomme sisäisen ohjeistuksen kaupungin some- ja verkkosivuviestintään. Koulutamme henkilöstöä tuottamaan sisältöä ja viestimään omasta vastuualueestaan.
Toteuma:	
Outokumpu tunnetaan ja tiedetään meillä ja maailmalla.	Kehitämme viestinnän ja markkinoinnin osaamista. Teemme kaupungin verkkosivuista helpot, selkeät ja toimivat.
Vuosi 2024	Uudistamme kaupungin verkkosivut (-palvelut).
Toteuma	
Hyvä ilmapiiri ja yhteistyö.	Teemme tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Huomioimme eri-ikäiset kaupunkilaiset tasapuolisesti: kaikkien on tunnettava täällä olonsa kotoisaksi ja turvalliseksi.
Outokummussa on hyvät palvelut kaikenikäisille ja olemme ylpeitä palveluistamme	Viestimme kaupungin palveluista ja toiminnasta aktiivisesti ja suunnitelmallisesti: mm. hyvinvointikampuksesta sekä uuden elämänlaaturahaston tarjoamista mahdollisuuksista outokumpulaisten hyvinvoinnin edistämässä.
Uusia outokumpulaisia etätyöntekijöistä ja loma-asukkaista	Toteutamme kampanjoita. Kartoitamme palvelutarpeita sekä hyödynnämme monipaikkaisuutta (mm. e-kuntalaisuus).
Vuosi 2024	Kaupungin maanhankinnalla ja kaavoituksella turvataan monipuoliset tonttinvaihtoehdot rakentajille ja niitä markkinoidaan aktiivisesti. Tavoitteena on myydä vähintään 2 uutta tonttia vuosittain.
Toteuma	

Teemaydin: Outokumpu on viihtyisä, ihmisläheinen ja turvallinen kaupunki, jossa on pito-, veto- ja lumovoimaa	
Strateginen tavoite	Toimenpiteet
Viihtyisä ja turvallinen asuin- ja elinympäristö kaikenikäisille kaupunkilaisille.	Vahvistamme kuntalaisten turvallisuudentunnetta ja yhteisöllisyyttä, esim. yhteiset tapahtumat, siirtolapuutarha-alue, hyvin hoidettu kaupunkiympäristö jne.
Vuosi 2024	<p>Ennaltaehkäistään liukkaudentorjunnalla kaupungin hoitovastuulla olevien kiinteistöjen liukastumistapaturmia. Tavoitteena on, että yhtään vahingonkorvauskäsittelyyn johtanutta tapausta ei tapahdu</p> <p>Vesi- ja viemärilaitos takaa vedenjakelun häiriöttömän toimituksen asiakkaille ja jätevedenpuhdistamolle. Tavoitteena on, että yhtään häiriötä ei tapahdu.</p> <p>Kaupunki on mukana järjestämässä vähintään neljää kaikille kaupunkilaisille tarkoitettua tapahtumaa: OkuFest, Oto Valo, Joulun avaus jne.</p>
Toteuma	
Vireä kansalaisyhteiskunta ja aktiivinen kolmas sektori	Aktivoimme edelleen järjestötoimijoita ja mahdollistamme mm. OkuJanen toimintaa. Mahdollistamme kohtaamisia.
Vuosi 2024	Tarjoamme Outokummun 164 yhdistykselle halutessaan tukea toiminnan aktivointiin.
Toteuma	
Huolenpito lapsista ja nuorista.	Tuemme vanhemmuutta, mm. lapsiperheille tukea matalalla kynnyksellä. Teemme kaupunkiympäristön, jossa ei kiusata. Kehitämme ehkäiseviä mielenterveys- ja päihdepalveluja. Vaikutamme hyvinvointialueen edustajiin mielenterveys- ja päihdetyön saatavuuden ja kohdentamisen parantamiseksi.
Vuosi 2024	Perheiden kohtaamispaikan viikoittainen aukiolo yhdessä yhdistystoimijoiden ja seurakunnan kanssa.
Toteuma	

Kaupungin palveluita tarjoavat rakennukset ovat hyvässä, toimintaan soveltuvassa kunnossa.	Jatkamme kiinteistöjen hyvää huoltoa ja toimivia käytäntöjä sisäilma-asioissa.
Kaupungin uudisrakentaminen.	Suosimme puurakentamista, mikäli se on taloudellisesti mahdollista. Huomioimme ympäristöseikat ja esteettömyyden.
Vuosi 2024	Parannamme kaupungintalon esteettömyyttä peruskorjauksen yhteydessä ja huomioimme esteettömyysasiat uuden soteaseman rakentamisessa.
Toteuma	

Tapahtumia, tilaa ja tekemistä, elävä kaupunkikulttuuri.	Mahdollistamme ja kehitämme kulttuurin, liikunnan ja kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä. Vahvistamme Outokummun erinomaisen vapaa-ajanviettomahdollisuuksien tunnettuutta.
--	--

<i>Teemaydin: Outokummussa lapset ja nuoret ovat aktiivisia toimijoita ja luomassa omalta osaltaan lapsiystävällistä kaupunkia</i>	
Strateginen tavoite	Toimenpiteet
Lasten ja nuorten aktiivinen osallisuus	Tuemme kaikenikäisten lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia: esim. lapsiparlamentti alle kouluikäisille, nuorisovaltuusto sekä oppilas- ja opiskelijakuntien toiminta.
Vuosi 2024	Lapsiparlamentti kokoontuu vähintään 1 x / vuosi, nuorisovaltuusto sekä oppilas- ja opiskelijakunnat vähintään 4 x / vuosi.
Toteuma	

Lapsille ja nuorille enemmän tekemistä.	Kehitämme lasten ja nuorten harrastepaikkoja. Tarjoamme avoimia höntsävuoroja liikuntatiloihin eri lajeissa ilman kilpailullisia tavoitteita. Mahdollistamme lasten ja nuorten ideoimaa avointa toimintaa ja itse vetämiä harrastekerhoja.
Vuosi 2024	Tarjotaan vähintään kolmen lajin säännöllistä höntsävuoroa yhdessä seurojen kanssa.
Toteuma	

Kaikille halukkaille nuorille kesätyöpaikkoja.	Jatkamme kaupungin kesätyöllistämistä yhdessä yritysten ja Business Joensuun kanssa.
Vuosi 2024	Kaikille 9. luokan päättäneille ja 2. asteen opiskelijoille tarjotaan kesätyöseteli.
Toteuma	

Roskaamisen vähentäminen sekä kukkien ja eläinten lisääminen.	Toteutamme kampanjoita ja tempauksia roskattomasta Outokummusta. Edistämme kaupungin vihreyttä monipuolistamalla viheralueita ja lisäämällä istutuksia. Edistämme eläinten elinympäristöjä.
Vuosi 2024	Rakennamme luonnontilaisia kukkakeitoja tai niittyjä. Toteutamme roskattomuustempauksen yhdessä yhdistysten kanssa.
Toteuma	

Lisää rakkautta ja kavereita kaikille.	Haastamme kaikki outokumpulaiset lisäämään rakkautta toisiaan kohtaan.
Lisää eri alojen yrityksiä Outokumpuun: esim. jäätelökioski torille, salapoliisikauppa, eläinkauppa, taikakauppa ja yhden euron TV-kauppa.	Selvitämme Business Joensuun kanssa uusien ja olemassa olevien yritysten mahdollisuuksia monipuolistaa tarjontaa Outokummussa. Mahdollistamme pop-up -tapahtumia, messuja ja pikkuyrittäjien toimintaa Kummun koululla.

Teemaydin: Outokumpu on toimelias, yritys- ja yrittäjäystävällinen kaupunki; elinvoimaa edistetään yhdessä	
Strateginen tavoite	Toimenpiteet
Yrittäjä on tärkeä; yrityksille on ensiluokkainen toimintaympäristö.	Huolehdimme ja myötävaikutamme hyvään saavutettavuuteen (sis. tietoliikenneyhteydet ja liikenneväylät). Tarjoamme palvelut sujuvasti ja asiakaslähtöisesti. Vaalimme toimivia yhteyksiä yrityskehitykseen.
Vuosi 2024	Business Joensuun palvelusopimuksen mukainen palveluvalikoima on käytössä kaikille Outokummussa oleville ja perustettaville yrityksille. Vuosittaiset yhteiset toimenpiteet, tilaisuudet ja tapahtumat.

	Uusien yritysten/yrittäjien huomioiminen yhdessä yrittäjäjärjestön kanssa.
Toteuma	

Uusia yrityksiä eri aloilta Outokumpuun.	Olemme aktiivisia uusien maakuntaan sijoittuvien yritysten houkuttelussa, että ne sijoittuisivat Outokumpuun – teemme Invest-In työtä tiiviissä yhteistyössä Business Joensuun Invest-In- palveluiden kanssa.
Vuosi 2024	Yhteistyö Business Joensuun Invest-In palveluiden kanssa. Uusia b-to-b yritysneuvotteluja yrityksen sijoittumisesta Outokumpuun vuosittain 15 kpl.
Toteuma	

Elävä ja vireä kaupunkikeskusta.	Kehitämme ja markkinoimme Digiväylää ja tarjoamme palvelua aktiivisesti yrityksille. Teemme yhteistyötä kiinteistöjen omistajien ja yrittäjien kanssa katukuvan parantamiseksi ja elävöittämiseksi.
Vuosi 2024	Uusia Digiväylän käyttäjiä vuodessa +7 kpl (v. 2022 uudet käyttäjät tasoa).

Toteuma	
Toimiva asiointiliikenne sekä julkinen liikenne.	Kehitämme joukkoliikennettä (mm. MAAS-ajattelu (Mobility as a Service: monimuotoisen liikkumisen palvelut ja matkakaketjut), yhteistyö ELYn kanssa.
Vuosi 2024	Selvitetään joukkoliikenteen ja työmatkaliikenteen potentiaalit pendelöivien työntekijöiden tarpeisiin, mikäli v.2023 liikennejärjestelmätön yhteydessä suunniteltu Outokummun työmatkaliikenneselvitys saa hankerahoitusta. Asiointiliikenne säilytetään nykyisellä tasolla. Joukkoliikenteen reittien toimivuus taa- jamassa selvitetään.
Toteuma	

Työttömyysaste Pohjois-Karjalan keskitasoa tai sen alle.	Teemme säännöllistä, aktiivista yhteistyötä yrittäjien ja yritysten kanssa. Syvennämme yritysten ja työllisyyspalvelun yhteistyötä. Palvelemme työnhakijoita henkilökohtaisesti.
--	--

Vuosi 2024	<p>Työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvun hillitseminen ja pitäminen talousarviossa.</p> <p>Kaupungin oman työllisyyspaja-toiminnan konseptin luominen ja toiminnan käynnistäminen.</p>
Toteuma	

Luovien alojen yrittäjät ja kulttuuritoimijat löytävät kaupungin ainutlaatuiset olosuhteet.	<p>Kehitämme Vanhan Kaivoksen sisällöllisiä toimintaympäristöjä, mm. residenssiä.</p>
Vuosi 2024	<p>Vanhan Kaivoksen vähällä käytöllä olevien tilojen käytettävyyttä parannetaan.</p> <p>Kaivosravintolaan saadaan toimija useamman vuoden sopimuksella.</p>
Toteuma	

Outokummussa on edellytyksiä matkailuelinkeinon harjoittamiseksi.	<p>Kehitämme mm. Särkiselän ja Erä- ja luontokeskuksen aluetta.</p> <p>Laadimme matkailun edistämisen kehittämissuunnitelman.</p>
Vuosi 2024	<p>Siirrämme Särkiselkä-campingalueen majoitusmökkit Kolmikantaan.</p> <p>Kolmikantaan ja Kaunisniemeen saadaan toimija useamman vuoden sopimuksella.</p> <p>Laadimme matkailun edistämisen kehittämissuunnitelman syksyn 2023 valtuustoseminaarin linjausten pohjalta.</p>
Toteuma	

<i>Teemaydin: Outokummun kaupunki tytäryhtiöineen tarjoaa ensiluokkaiset palvelut, asukas- ja asiakaslähtöisesti</i>	
Strateginen tavoite	Toimenpiteet
Hyvinvoivat kuntalaiset.	<p>Huolehdimme palveluista ja kehitämme palvelutarjontaa aktiivisesti ja tarvelähtöisesti; olennaista on, mitkä palvelut tuottavat ja lisäävät hyvinvointia, ja millä on riittävä käyttäjämäärä.</p> <p>Syvennämme hyvinvointisuunnitelman talousarviointegraatiota ja kehitämme suunnitelman käytettävyyttä.</p> <p>Vahvistamme kuntalaisosallisuutta.</p>

Vuosi 2024	Toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelman laatiminen. Kouluruuan hävikin vähentäminen, hävikkiä vähemmän kuin edellisenä vuotena. Johdamme toiminnalliset tavoitteet konsernistrategian strategisista ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteista, jotka yhdistetään. Valmistaudutaan strategian ja hyvinvointisuunnitelman yhdistämiseen seuraavan strategiaproessin alusta lähtien. Kuntalaiskeskustelutilaisuudet sähköisillä alustoilla tai kuntalaistapaamiset esim. talousarvion valmistelun käynnistyessä.
Toteuma	
Kohtuuhintaiset, laadukkaat vuokra-asunnot.	Toimimme Kummun Kotien kiinteistöjen hallinnan toimintasuunnitelman mukaisesti.
Vuosi 2024	Seurataan ukrainalaisten asumista Kummun Kotien kohteissa sekä käyttöasteen kehittymistä ja varaudutaan pääomittamiseen lähivuosina.
Toteuma	
Hyvinvoiva henkilöstö.	Luomme hyvää yhteishenkeä. Kannustamme ja innostamme toisten huomioonmiseen ja hyvän työpaikkailmapiirin rakentamiseen yhdessä. Kuuntelemme henkilöstöä ja kehitämme osallistumismahdollisuuksia. Koulutamme esihenkilöitä aktiivisesti (esim. johtaminen ja vuorovaikutus -teemat). Perustasoiset työterveyspalvelut ovat saatavilla Outokummussa.
Vuosi 2024	Kaupungin henkilöstön työtyytyväisyys. Tavoitteena on vähintään sama kuin aiemmassa kyselyssä.
Toteuma	
Tytäryhtiöiden tasapainoinen talous.	Tytäryhtiöiden talouden suunnitelmallinen tervehdyttäminen.
Vuosi 2024	Päätetään Seurojentalo Oy:n toiminta ja kiinteistöt siirretään kaupungille tai kaupungin tytäryhtiölle.
Toteuma	

Talousarvio on keskeisin kaupungin vuotuista taloutta ja toimintaa ohjaava asiakirja. Talousarviollla kaupunginvaltuusto samalla toteuttaa hyväksymäänsä strategiaa. Tilinpäätösten yhteydessä arvioidaan kunkin vuoden talousarvion toteutumista niin taloudellisesti kuin toiminnallisesti.

Valtuustokauden aikana strategia tarkistetaan tarvittaessa.

4.2. Outokummun kaupungin hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2022- 2025

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (§ 6) mukaan jokaisessa kunnassa on laadittava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, jossa seurataan kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin sekä asetetaan tavoitteita asioiden kehittämiseksi. Valtuustolle on vuosittain raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä.

4.2.1 Talous ja elinvoima

Outokummun kaupungin ja kaupunkikonsernin taloudellinen tilanne on kehittynyt tarkastelujaksolla parempaan suuntaan sekä edellisvuosien tilanteeseen että seudulliseen kehitykseen nähden. Mm. vuosikate on kehittynyt selvästi parempaan suuntaan, ja suhteellinen velkaantuneisuus on vähentynyt merkittävästi. Väestön ikärakenteessa 0-15 -vuotiaiden osuus on hyvin lähellä Pohjois-Karjalan maakunnan keskiarvoa, nuorten ja työikäisten (16-64 -vuotiaat) osuus jää alle keskiarvon ja yli 64 -vuotiaiden osuus ylittää keskiarvon. Yli 20 -vuotiaan väestön keskimääräinen koulutustaso jää alle maakunnan keskiarvon. Kuntien välisen nettomuuton suunta on kääntynyt vuosina tarkastelujakson aikana merkittävästä 8 muuttotappiosta lähelle nollatasoa. Luonnollinen väestömuutos (ikäntyminen) näkyy väestömäärän vähenemisenä sekä demografisen huoltosuhteen heikkenemisenä tarkastelujaksolla sekä tulevana vuosina. Vaikea työllisyystilanne – erityisesti rakenne- ja nuorisotyöttömyys – aiheuttaa edelleen merkittäviä haasteita kaupungin sekä alueellisen ja maakunnallisen hyvinvointi- ja elinvoimakehityksen kannalta. Toimeentulotukea saaneiden määrä on suuri kaikissa tarkasteluryhmissä.

4.2.2 Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Matala koulutustaso, korkea työttömyys, pienituloisuus, päihteiden käyttö sekä suuri yksinhuoltajaperheiden määrä näkyvät lapsiperheiden tilanteessa Outokummussa. Lasten ja nuorten tilanne kehittyi tarkastelujakson alussa kokonaisuutena hyvään suuntaan mutta koronapandemian aikana vuosina 2020-2021 teini-ikäisten tilanne kääntyi heikommaksi. Kouluterveyskyselyn perustella etenkin perusopetuksen 8-9 -luokkien oppilaiden hyvinvointi on huonontunut lähes kaikilla mittareilla. Kouluruoka kuitenkin maistuu eikä laittomia huumeita juuri kokeilla, mutta lähes kaikilla muilla mittareilla kehitys on ollut huolestuttavaa myös suhteessa verrokkikuntiin. Samassa kyselyssä nuorempien eli 4-5 -luokkalaisten tilanne on huomattavasti parempi. Rahapelejä 8-9 -luokkien oppilaista ilmoittaa pelaavansa 2 %, mikä on verrokkijoukon matalin osuus ja selvästi alle maakunnallisen keskitason (4,3 %). Samoin kannabista vähintään kaksi kertaa kokeilleiden 8-9 -luokkalaisten osuus on Outokummussa verrokkijoukon pienin (1 %) ja merkittävästi alle maakunnallisen keskitason (4 %). Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiiniuotteiden käyttöä tai rahapelaamista 8. ja 9. luokan oppilaiden keskuudessa on vähentynyt tarkastelujakson aikana merkittävästi.

4.2.3 Nuoret ja nuoret aikuiset

Pienituloisuus ja mielenterveyden haasteet näkyvät myös nuorten tilanteessa. Opiskeluun ja työllistymiseen on tarjolla riittävästi palveluita ja ohjausta mutta mielenterveys- ja päihdepalveluiden saavuudessa ilmenee ongelmia.

4.2.4 Työikäiset

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15-49 -vuotiailla outokumpulaisilla ovat vähentyneet tarkastelujaksolla. Myös perusterveydenhuollon avohoidon nettokäyttökustannukset (per capita) ovat laskeneet tarkastelujaksolla. Työkyvyttömyyseläkettä saavien työikäisten väestöosuus on pienentynyt tasaisesti. Raskaudenkeskeytysten (abortit) määrä on vähentynyt Outokummussa tarkastelujaksolla merkittävästi; viimeisin noteeraus on selvästi alle maakunnallisen keskitason, ja vertailujoukon alhaisin. Huomionarvoista on, että myös työikäisissä mielenterveyden haasteet ovat kasvaneet tarkastelujaksolla, mikä näkyy mm. mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25-64 -vuotiaiden väestöosuuden kasvuna. Korkeat työttömyys, pienituloisuus ja päihteiden käyttö altistavat mielenterveyden ongelmille.

4.2.5 Ikäihmiset

Viimeisimpien väestötietojen mukaan 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä on 33,0 % (n=2164). Väestöennusteen mukaan 65 vuotta täyttäneiden osuus on vuonna 2025 yhteensä 34,2 % väestöstä. Tehostetun palveluasumisen piirissä olevien 65 vuotta ja 75 vuotta täyttäneiden outokumpulaisten määrä on vähentynyt tasaisesti tarkastelujaksolla, kun taas kotona asuvien (75 vuotta täyttäneet) osuus ikäihmisistä on noussut, samoin kuin säännöllisen kotihoidon piirissä olevien henkilöiden määrä. Yksin asuvien 75 vuotta täyttäneiden määrässä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta; heidän osuutensa vastaavan ikäisestä väestöstä on Outokummussa hieman alle maakunnallisen keskitason. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä ovat vähentyneet Outokummussa tarkastelujakson aikana merkittävästi. Terveystiedon indikaattoriarvo (TEAvisari) on ikäihmisten palveluissa Outokummussa (77/100) maakunnallista arvoa parempi (75/100).

4.2.6 Kaikki ikäryhmät

Outokummussa asui vuoden 2021 lopussa 6552 asukasta. Kuntien välisen nettomuuton suunta on kääntynyt merkittävästä vuosittaisesta muuttotappiosta muuttovoitoksi: nettomuutto oli + 30 henkilöä vuonna 2021. Luonnollinen väestömuutos (ikäntyminen) on kuitenkin näkynyt edelleen kaupungin väestömäärän vähenemisenä sekä demografisen huoltosuhteen heikkenemisenä tarkastelujaksolla. Väestöennusteen mukaan Outokummun asukasluku vuonna 2030 olisi 5 606 henkilöä. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset (per capita) ovat kasvaneet tasaisesti tarkastelujaksolla, mutta perusterveyden avohoidon lääkärikäyntien määrä on vähentynyt. Alkoholijuomien myynti asukasta kohden väheni Outokummussa vuoteen 2019 saakka, jolloin valtakunnan keskiarvo ylittyi enää 0,7 litraa. Vuonna 2020 valtakunnan keskiarvo oli sama kuin 2019 eli 6,9 litraa mutta Outokummussa myynti nousi vuodessa litran eli 8,6 litraan (til-%. 100 %) asukasta kohden. Tilastoista ei ole erotettavissa muiden kuntien asukkaiden alkoholijuomien ostot Outokummusta eikä toisaalta outokumpulaisten ostot muualta. Pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta on Outokummussa kasvanut tarkastelujaksolla ja se on viimeisimmän tilastotiedon mukaan hieman yli maakunnallisen keskiarvon. Nuoriso- ja rakennetyöttömyys ovat edelleen suuria haasteita. Toimeentulotukea saavien henkilöiden määrä on verrattain suuri kaikissa tarkasteluryhmissä. 28 Poliisin tietoon tulleiden henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä (per 1000 asukasta) on Outokummussa vähentynyt tasaisesti koko tarkastelujakson ajan, mutta on silti hieman yli maakunnallisen keskiarvon.

4.2.7 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset suunnitelmakaudelle 2022-2025

Kaupungin elinvoiman kehittämisen kannalta erityisen keskeistä on työllisyyskehitys, johon tulee kiinnittää erityistä huomiota jatkossakin; vaikka tilanne on paranemaan päin, erityisesti nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys ovat edelleen suuria haasteita. Mm. vaikuttavaa hanketoimintaa tarvitaan, minkä ohella kaupungin ja yrittäjien välisellä yhteistyöllä on erittäin suuri merkitys.

Moniammatillinen lapsiperheiden kohdennettu tuki. Korkea työttömyys, pienituloisuus, päihteiden käyttö sekä suuri yksinhuoltajaperheiden määrä näkyvät lasiperheiden tilanteessa Outokummussa. Sosioemotionaalisten ongelmien sekä ylisukupolvisen huono-osaisuuden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn tarvitaan edelleen tukea perheille. Asiassa korostuu moniammatillisuus eli sektorirajat ylittävien toimien tärkeys.

Lasten ja nuorten psykofyysis-sosiaalinen hyvinvointi. Outokumpulaisista 8. ja 9. luokan oppilaista liki neljännes on ilmoittanut kokevansa kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta. Samasta vastaajajoukosta yli kolmannes kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Lasten ja nuorten psykofyysis-sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen tulee kiinnittää huomiota. Tarvetta korostaa entisestään valtakunnallinen tutkimustieto (2021), jonka mukaan joka viidennellä suomalaisnuorella on sellaisia mielenterveyden häiriöitä, joihin he tarvitsevat apua.

Väestön ikääntymiseen ja eläkeikäisen väestöryhmän koon kasvuun varautuminen sekä palvelutarpeen muutokset on syytä huomioida päätöksenteossa erityisen määrätietoisesti; yli 65- vuotiaat muodostavat Outokummun väkiluvusta noin kolmanneksen, ja väestöosuus kasvaa. Ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitämiseen, arjen hyvinvointiin, yhteisöllisyyteen ja toimintaympäristökäytöihin tulee kiinnittää erityistä huomiota myös jatkossa. Yksinäisyyden ehkäisemisessä eräs mahdollisuus ovat yhteisöllisyyttä tukevat asumisratkaisut. Valmistumassa 30 olevat uusi hoivakoti ja sote-asema ovat erityisen tärkeitä uudisrakennuksia ikääntyneimmän väestöosan palvelutarpeita ajatellen.

Ennaltaehkäisevien palvelujen ja toimintojen tärkeys. Outokummun palvelutarjonta on mm. liikunta- paikkojen osalta ensiluokkainen, erityisesti kaupungin kokoon nähden; kaupungin ydinkeskustassa sijaitsevan hyvinvointikampuksen alueella ovat E-9-koulu, kirjasto, urheilutalouimahalli, jäähalli, yu- ja jalkapallokenttä, hiihtoladut, lenkkipolut ja Kulttuuritalo Marita. Nimensä mukaisesti hyvinvointikampus tarjoaa kattavat puitteet hyvinvoinnin ylläpidolle niin liikunnan, kulttuurin kuin sosiaalisten kohtaamisten keinoin. Vastaavaa ennaltaehkäisevää toimintaa on syytä jatkaa myös tulevaisuudessa, myös mm. ehkäisevän päihdetyön toimintoja ja vaikuttavuutta vahvistamalla.

Elinvoima ja työllisyys	
Hyvinvointisuunnitelman tavoite	Toimenpiteet ja mittarit
Työllisyyden edistäminen	Pitkäaikaistyöttömien %-osuus työttömistä. Nuorisotyöttömien %-osuus 18 - 24- vuotiaasta työvoimasta. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25 - 64-vuotiaat %-osuus. Työllistämislisä, myönnetty kpl.

	Kaikille perusopetuksen päättävälle ja 2. asteen opiskelijoille tarjolla 2 vk kesätyöjakso.
Vuosi 2024	Työllisyyspalveluiden toiminnan kehittäminen mm. työpajatoiminnalla: pitkäaikaistyöttömien, nuorisotyöttömien ja toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuus alenee.
Toteuma:	
Työpaikkojen ja yritysten toiminnan turvaaminen sekä aktiivinen uusyrityshankinta	Aloittaneiden ja toimintansa päättäneiden yritysten erotus (+/-/0) sekä työpaikkojen kokonaislukumäärä.
Yrittäjyyskasvatus	Yrittäjyyskasvatuksen toteutuminen yksiköissä.

Hyvinvoivat kuntalaiset	
Hyvinvointisuunnitelman tavoite	Toimenpiteet ja mittarit
Terveysten edistämisen aktiivinen johtaminen	Hyvinvointisuunnittelun kytkeminen osaksi kaupungin strategiaa ja vuotuista toiminnan ja talouden suunnittelua.
Lasten ja nuorten elintapojen ja hyvinvoinnin kehittämistoimet sekä syrjäytymisen ennaltaehkäisy	Lasten terveyden ja hyvinvoinnin kokonaisvaltainen edistäminen.
Ikäihmisten toimintakyvyn ylläpito ja liikuntavammojen ehkäisy	Myönnettyjen seniorikorttien määrä.
Vuosi 2024	Myönnettyjen korttien määrä.
Toteuma	
Kaikkien väestöryhmien kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen	Terveyserojen kaventumisen edistäminen.
Päihteiden käytön vähentäminen	
Vuosi 2024	<p>Terveydenedistämiseksi (TEA) kunnan strategisessa johtamisessa, pistemäärä parempi kuin edellisessä mittauksessa.</p> <p>Terveydenedistämiseksi (TEA) perusopetuksessa, pistemäärä parempi kuin edellisessä mittauksessa.</p> <p>TEA-viisarin indikaattoritieto liikunnan edistämiseen sitoutumisesta ja seurannasta, pistemäärä parempi kuin edellisessä mittauksessa.</p> <p>Päihteiden käyttöä kuvaavien indikaattoreiden kehitys.</p>
Toteuma	

Osallisuus ja toimiva kaupunkiympäristö	
Hyvinvointisuunnitelman tavoite	Toimenpiteet ja mittarit
Positiivisen kaupunkikuvan kehittäminen	Taajama-alueen yleisilmeen ja viihtyvyyden parantaminen edelleen.
Liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden parantaminen	
Vuosi 2024	Kohteiden esteettömyysparannukset, kpl.
Toteuma	
Kaupunkilaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen	Osallisuus- ja yhteisötoimikunnan kokousten määrä / vuosi. Järjestöjen (OkuJane), yritysten ja kaupungin yhdessä järjestämien tapahtumien määrä / vuosi. Kuntalaiskeskustelutilaisuuksien määrä (kerta/vuosi). Sähköisille ym. alustoille kommentoitavaksi avattujen asioiden määrä. Kuntalaisaloitteiden määrä / vuosi. Osallisuus- ja yhteisötoimikunnan KH:lle tekemien ehdotusten määrä / vuosi.
Vuosi 2024	Avustettujen tahojen lukumäärä.
	Solmittujen kumppanuussopimusten lukumäärä. Lasten ja nuorten aktiivinen osallistuminen osallistuvan budjetoinnin toteutukseen.
Toteuma	

4.3 Kaupunkikonserni ja omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet

Koko konsernin yhteiset tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Outokumpu-tietoisuuden lisääminen	
Työterveyspalvelut saatavilla Outokummussa	

Tytäryhtiöiden tasapainoinen talous	
Koko konsernin tulos on positiivinen.	

KIINTEISTÖ OY KUMMUN KODIT

Omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet

- Valmistautuminen asuntokannan suunnitelman käytäntöön viemiseen
- Asumisviihtyvyyden parantaminen
- Positiivinen tulos
- Aktiivinen riskien hallinta

Strategiset tavoitteet

- Asuntokannan toimintasuunnitelman (TS2025) toteuttaminen
- Korjausvelan aktiivinen hallinta
- Taloudellisen aseman parantaminen

Toiminnalliset tavoitteet

- Ilmeeltään siistit, viihtyisät ja turvalliset asuinympäristöt
 - Asukasvaihtuvuus / asukaskyselyn tulokset osa-alueittain → matalampi vaihtuvuus / tavoitteena parantaa tuloksia vs. edellinen kysely
 - Kyselyn kokonais-NPS parempi kuin edeltävässä kyselyssä
- Suunnitelma asuntokannan hallitusta vähentämisestä
 - Toteutuminen suunnitellusti
- Käyttöaste talouden ja lainanhoitoa paremmin turvaavalle tasolle
 - Käyttöastetavoite 94 % ja tilikauden tulos > +/- 0
- Valitaan budjettimäärärahojen puitteissa akuutit korjauskohteet ja toteutetaan säännöllistä korjausvelan hallintaa
 - Asuntojen pintaremontit +15
 - Kohteiden ulkomaalaukset: v. 2024 tavoitteena 0 kohdetta
 - Kattojen korjaukset / pinnoitukset: v. 2024 tavoitteena 1 kohde
- Kiinteistöhuollon laadukas toiminta
 - Asukaskyselyn arvosana parantunut vrt. aiemmat kyselyt

TUNNUSLUVUT,	TP 2022	TA 2023	TP-ennuste 2023	TA 2024
eurot 1 000 €				
Liikevaihto	2 837	3 119	3 200	3 297
Tilikauden tulos	-122	0	5	2
Kertynyt yli-/alijäämä	-2 699	- 2 699	-2 694	-2 692
Investoinnit	0	0	23	0
Lainakanta	9 635	8 860	8 860	8 103
Henkilöstö	1	1	1	1
Käyttöaste	87 %	85 %	91 %	94 %

OUTOKUMMUN SEUDUN TEOLLISUUSKYLÄ OY

Omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet

- Outokumpu *sustainable mining solutions hub*:n arverkoston toteutuksen edistäminen
- Business Joensuun vuosisopimuksen seuranta
- Markkinointiyhteistyö konsernin viestintäsuunnitelman mukaisesti
- Uuden strategian toimeenpano
- Positiivinen tilikauden tulos

Strategiset tavoitteet

- Uuden strategian ja siihen liittyvien energiastrategisten tavoitteiden aktiivinen toteuttaminen
- Aktiivinen kaupunkikonsernin elinvoiman kehittäminen
- Teollisuuskylän toiminnan kannattavuuden varmistaminen ja varautuminen kiinteistöjen elinkaaren mukaisiin peruskorjauksiin

Toiminnalliset tavoitteet

- Reagoimme nopeasti asiakkaiden yhteydenottoihin
- Paikallisen elinvoiman vahvistaminen uusasiakashankinnan keinoin
 - b-to-b itse aktiivisesti tavoitetut yritykset kpl > 25 / v.
- Talous on tasapainossa
 - Tilikauden tulos positiivinen (> +- 0 €)
 - Investoinnit € /v. > poistot (3 v. keskiarvo, v. 2024 rauhallisemmin vs. 2022–2023 isot inv.)
 - Omavaraisuusaste % > 40
- Säilytetään taseessa kohtuullinen ylijäämäpuskuri riskien hallitsemiseksi
 - Taseen kertynyt ylijäämä vähintään 450 k€
- Yritystilojen käyttöaste hyvällä tasolla
 - Tilojen käyttöaste % > 95
- Yli 1000 teollista työpaikkaa Outokummussa

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2022	TA 2023	TP-ennuste 2023	TA 2024
Liikevaihto	844	795	795	808
Tilikauden tulos	63	15	5	0
Kertynyt yli-/alijäämä	474	489*	479	479
Investoinnit	650	0	1 700	100
Lainakanta	2 650	2 320	3 769	3 158
Henkilöstö	1	1	1	1

OUTOKUMMUN SEUROJENTALO OY

Outokummun Seurojentalo Oy:n tavoitteena on ylläpitää Kummunkatu 24 - 26:ssa olevia kiinteistöjä kun-
kin vuokralaisen toimintaan soveltuvassa kunnossa. Vuokrat ovat paikkakunnan hintatasoa kuitenkin hu-
mioiden yhtiön kannattavuus.

Omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet

- Yhtiön taloudellinen tilanne tervehdytetään.
- Kiinteistöjen kunto pidetään mahdollisimman hyvänä taloudellinen tilanne huomioiden.

Strategiset tavoitteet

- Velkataakan alentaminen ja aktiivinen riskien hallinta.

Toiminnalliset tavoitteet

- Yhtiön toimintojen alas ajaminen ja omaisuuden siirtäminen kaupungille tai kaupunkikonsernille vuoden 2024 aikana.
- Tilat ovat vuokralaisten toimintaan soveltuvassa kunnossa ja kaikki tilat ovat vuokrattuna.

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2022	TA 2023	Tilinpäätös-en- nuste 2023	TA 2024
Liikevaihto	208	129	129	129
Tilikauden tulos	- 857	1	-35	-39
Kertynyt yli-/ali- jäämä	- 905	- 927	-940	-979
Investoinnit	0	0	0	0
Lainakanta	670	660	660	650
Henkilöstö	0	0	0	0

5. TALOUSARVION PERUSTELUT

Vuoden 2024 talousarvion linjauksia kaupunginvaltuusto käsitteli seminaareissaan 12.6. ja 30.10. Talousarvion pohjana on myös konsernistrategian taloutta koskevat linjaukset

- Kunnallisvero enintään nykytasolla (vertailu naapurikuntiin)
- Katekasvu <verorahoituksen kasvu
- vuosikate kattaa poistot, kaupunki ja konserni
- konsernin lainakanta ei ylitä maan keskiarvoa
- korjausvelan kasvun pysäyttäminen
- Investoinnit vuosittain max. 2 M€

5.1 Tuloperusteet

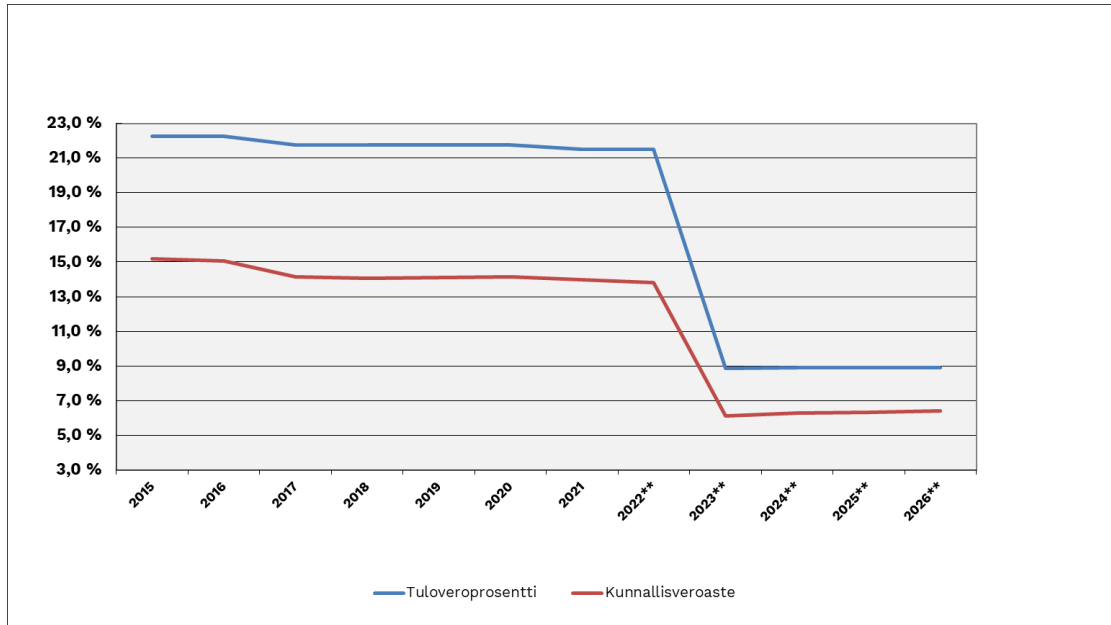
Kunnallisvero

Kuluvana vuonna kunnallisveroja arvioidaan kertyvän jo kertyneen ja Verohallinnon tilityksiä koskevien arvioiden mukaan noin 9 milj. euroa. Talousarviossa kunnallisveron tuotoksi on arvioitu 9,5 milj. euroa. Outokummun kaupunkia koskevan verokehikon mukaan verotulot kasvavat 4,4 %. Vuodelle 2024 kunnallisverotulokertymäksi on arvioitu 9,4 milj. euroa.

Erilaisten vähennysten takia kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) eivät vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin. Kunnallisverotuksessa tehdään vähennyksiä veronalaisista ansiotuloista. Tulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa matkakustannukset, tulonhankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys. Tulosta tehtävät vähennykset vähentämällä saadaan verotettava tulo, josta veron määrä lasketaan kunnallisveroprosentin mukaisesti. Tämän jälkeen tehdään vähennykset verosta ja näin saadaan maksuunpantavan kunnallisveron määrä. Verosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa työtulovähennys sekä kotitalousvähennys

Kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten määrä on riippuvainen veronmaksajan tulotasosta. Vähennykset painottuvat alemmille tulotasoille, jolloin efektiivinen veroaste on alhaisempi. Seuraavassa kuvassa on kaupungin tuloveroprosentit sekä efektiivinen veroaste vuosittain.

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste													1 000 €
Verovuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022**	2023**	2024**	2025**	2026**	
Ansiotulot	131 770	131 733	131 426	132 520	133 702	133 494	134 832	140 832	146 873	149 162	150 887	152 471	
Maksettava vero	20 013	19 826	18 618	18 624	18 873	18 906	18 833	19 462	8 963	9 355	9 536	9 751	
<i>Tuloveroprosentti</i>	22,25 %	22,25 %	21,75 %	21,75 %	21,75 %	21,75 %	21,50 %	21,50 %	8,86 %	8,90 %	8,90 %	8,90 %	
<i>Kunnallisveroaste</i>	15,19 %	15,05 %	14,17 %	14,05 %	14,12 %	14,16 %	13,97 %	13,82 %	6,10 %	6,27 %	6,32 %	6,40 %	
<i>Erotus</i>	7,06 %	7,20 %	7,58 %	7,70 %	7,63 %	7,59 %	7,53 %	7,68 %	2,76 %	2,63 %	2,58 %	2,50 %	

Taulukko 14. Kunnallisveroaste vrs. efektiivinen veroaste

Tarkempi laskelma efektiivisen veroasteen muodostumisesta Outokummun kaupungin osalta vuodelle 2024 on liitteessä, liite no 5.

Vuoden 2023 alusta voimaan tulleen sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen myötä kunnallisveroprosentit alenivat kaikkien kuntien osalta 12,64 %-yksiköllä. Outokummun kunnallisveroprosentti oli vuoden 2023 alusta lukien 8,86 %.

Vuoden 2024 Outokummun kaupungin kunnallisveroprosentiksi on vahvistettu 8,9 %.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuodelle 2024 on arvioitu 1,71 milj. euroa.

Kiinteistöveron osalta Kuntaliitto ei anna kuntakohtaista ennustetta, vaan kunnan tulee itse arvioida muuttuneen kiinteistökannan ja indeksimuutosten vaikutukset verotusarvioihin ennustevuosille. Nykyisessä kiinteistöverotuksen arvostamisjärjestelmässä rakennuksille lasketaan niin sanottu jälleenhankinta-arvo. Näitä jälleenhankinta-arvoja on vuosittain päivitetty rakennuskustannusindeksin kokonaisindeksin vuosimuutoksen perusteella. Tarkastelukuukautena on käytetty kesäkuuta. Lisäksi jälleenhankinta-arvoon tehdään ikäalennus.

Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2024 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä välillä** 0,93–2,00 %
- Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä välillä** 0,41–1,00 %
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä välillä** 0,93–2,00 %
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti **voidaan määrätä välillä** 0,93–3,10 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti **voidaan määrätä välillä** 0,00–2,00 % (kiinteistöveroprosentiksi 0,00 vain, jos valtuusto on erikseen näin määrännyt. Jos erillistä veroprosenttia ei ole päätetty, jätetään ilmoituskenttä tyhjäksi.)
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti **voidaan määrätä välillä** 2,00–6,00 % (KiintVL 12 b §:ssä mainituissa kunnissa alaraja on kunnanvaltuuston määräämä yleinen veroprosentti + 3,00 %)

- Lisäksi hallitusohjelman mukaan maapohjan kiinteistövero eriytetään yleisestä kiinteistöveroprosentista ja sen alaraja korotetaan 1,30 prosenttiin.

Outokummun kiinteistöveroprosentit vuodelle 2024 ovat:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10 %
 - vakituisen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 0,55 %
 - muuhun asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 1,25 %
 - yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0 %

ja

- maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 % edellyttäen, että lainsäädäntö valmistuu ja otetaan käyttöön vuoden 2024 verotuksen osalta.

Yhteisövero

Yhteisöveron tuotto vuoden 2015 loppuun saakka jaettiin valtion, kuntien ja seurakuntien kesken. Vuodesta 2016 alkaen yhteisöveron saajia ovat valtio ja kunnat, sillä seurakuntien yhteisövero-osuus on korvattu indeksiin sidotulla määrärahalla. Yhteisöveron tuotoksi vuodelle 2024 on arvioitu 0,92 milj. euroa.

Hyvinvointialueiden tuottamien palvelujen rahoittamisen kuntaryhmän jako-osuutta vuodesta 2023 leikattiin kolmanneksella ja näin ollen kuntien osuus yhteisöverosta väheni melkein 30 % verovuonna 2023. Myös yhteisöverotilityksissä kalenterivuosina 2023-2025 tulee huomioida ennen verovuotta 2023 tilitettävät yhteisöverot. Ne kertyvät vanhoilla kuntaryhmän osuuksilla ja nostavat näin ollen veroennusteen tasoa väliaikaisesti, erityisesti muutovuosina 2023 ja 2024.

Valtionosuudet

Vuoden 2024 valtionosuudet perustuvat Kuntaliiton antamiin ennakkotietoihin. Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta: kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen (nk. yksi putki) sisältyvät esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus. Lisäksi verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.

Kuntaliiton ennakkotiedon mukaan peruspalvelujen valtionosuus on 0,86 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuuteen lasketaan myös verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus, jonka suuruus vuonna 2024 on 3,86 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuudesta on omalle tilille erotettu veromenetysten kompensatio, joka on 1,3 milj. euroa.

Peruspalvelujen valtionosuuden lisäksi valtionosuuksissa tulee huomioida opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus (lukio, ammatillinen koulutus, liikunta, nuorisotyö, museotoiminta, perusopetukseen liittyvä lisärahoitus). Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on yleensä miinusmerkkinen, koska valtionosuus jaetaan suoraan koulutuksen järjestäjille esim. ammattikoulutus, jonka yleensä järjestää koulutuskuntayhtymät. Kuntien omarahoitussuus jää näin suuremmaksi kuin kunnan tuottamien toimintoihin tuleva valtionosuus.

Kuntaliiton antamien yleisten ohjeiden mukaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus olisiärkevin budjetoida kuluvan vuoden luvuilla ottaen huomioon kuntien rahoitusosuuden muutos. Opetus- ja kulttuuritoimen muussa valtionosuudessa on huomioitu maahanmuuttajien valmistavaan opetukseen osallistuvien lukumäärän tarkistus, joka on yksi tekijä, joka

muuttaa kyseisen valtionosuuden määrää kuluvasta vuodesta. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudeksi on arvioitu -0,396 milj. euroa.

Valtionosuuslaskelmat ovat liitteenä, liite 6, 6a-6f.

5.2 Menoperusteet

Kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2024 talousarvion kehyskasvuksi 2,5 %.

Henkilöstömenot

Nykyisten kunta-alan virka- ja työehtosopimusten sopimuskausi on 1.5.2022–30.4.2025. Palkkoihin on arvioitu 2,5 % kasvu elokuussa 2023 maksettuihin palkkoihin.

Keva on laskenut arvion vuoden 2024 työnantajakohtaisesta palkkaperusteisesta eläkemaksusta. Lopullinen palkkaperusteinen eläkemaksu vuodelle 2024 vahvistetaan joulukuussa 2023 ja se voi poiketa aiemmin julkaistusta arviosta. Keva laskuttaa palkkaperusteisen eläkemaksun tulorekisterin kautta ansaintajärjestelmään siirtyneiden ansioiden perusteella kuukausittain.

Palkkaperusteinen eläkevakuutusmaksu vuodelle 2024, sisältää myös työntekijän eläkemaksun ja työkyvyttömyyseläkemaksun, on 24,56 %. Työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä työntekijän eläkemaksun.

Eläkemenoperusteinen maksu poistui vuoden 2022 loppuun mennessä. Vastaavasti kunnat maksavat tasausmaksua vuoden 2023 alusta lukien.

Mikä tasausmaksu on ja miksi sitä peritään?

Kevan (Kuntien eläkevakuutuksen) tehtävänä on järjestää Kevan jäsenyhteisöjen eläketurvan rahoitus eläke-edut turvaavalla tavalla. Maksutaso on asetettu siten, että se kattaa eläkemenot pitkällä aikavälillä. Palkkaperusteinen eläkemaksu on pidetty TyEL-maksun tasoisena. Ylittävä osuus on kerätty eläkemenoperusteisella maksulla.

Tarve eläkemenoperusteisen maksun kehittämiseen on ollut esillä jo vuosia. Jakoperusteena on ollut henkilötason eläkesummat ja rakennemuutoksissa ne on kohdistettu yleensä uudelle työnantajalle. Sote-uudistuksen mittaluokan muutoksessa tämä olisi ollut vaikea tehtävä. Osana sote-uudistusta Keva-lain maksuja koskevia pykäläiä muutettiin. Muutokset tulivat voimaan vuoden 2023 alusta.

Tasausmaksun kokonaismäärä määräytyy samoin kuin eläkemenoperusteinen maksu. Sillä kerätään kokonaismaksutason ja TyEL-tasaisen palkkaperusteisen eläkemaksun välinen erotus.

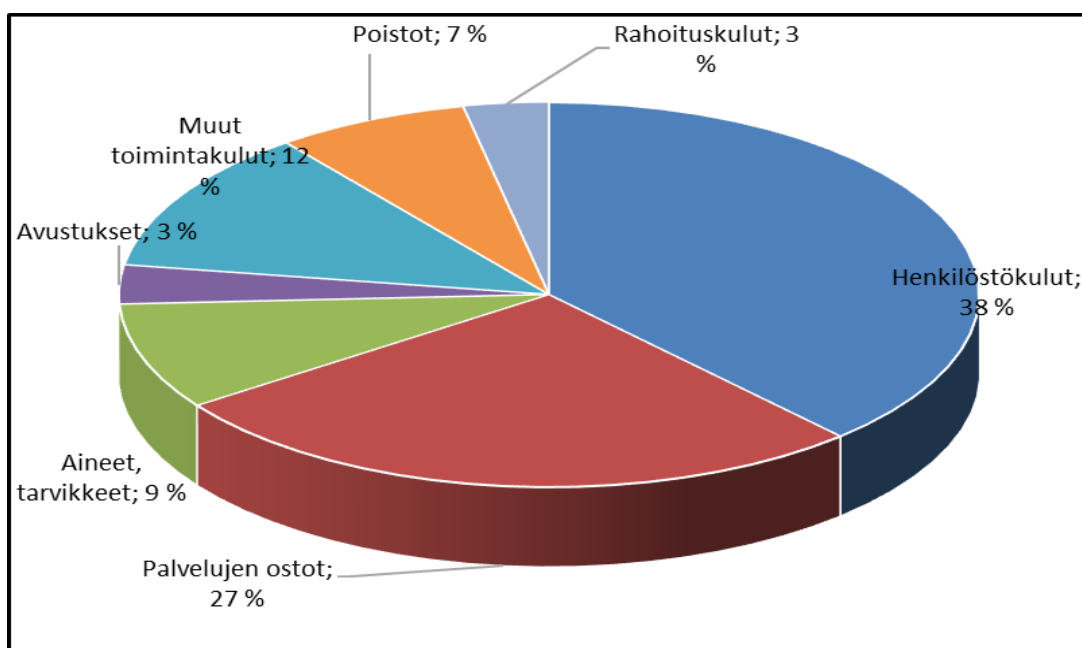
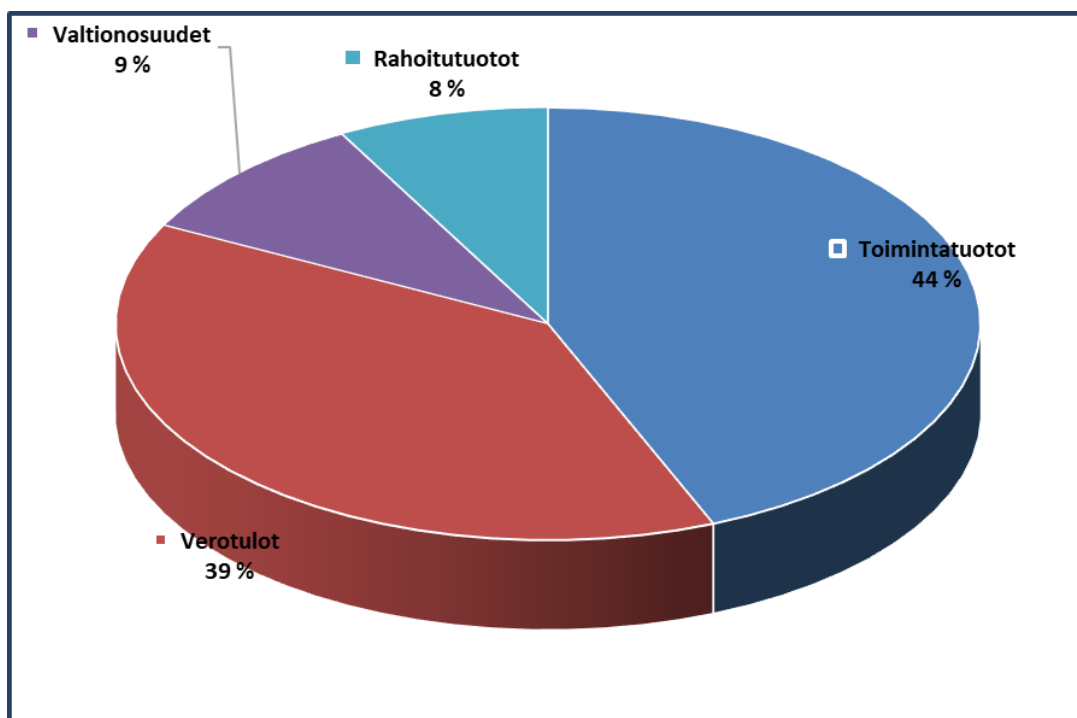
Tasausmaksua maksavat vain kunnat ja hyvinvointialueet. Tasausmaksu ei ole omaan palvelutuotantoon perustuva työn kustannus. Tasausmaksun kokonaismäärän vahvistaa VM vuosittain Kevan esityksestä. Kokonaismäärä jaetaan yhdistymishetken palkkasummien suhteessa niin, että hyvinvointialueet maksavat 51,3 % ja kunnat 48,7 % kokonaismäärästä. Tasausmaksu on kerralla lopullinen eli sitä ei täsmäytetä millään tavalla seuraavana vuotena kuten eläkemenoperusteinen maksu.

Keva on laatinut arvion kuntakohtaisesta tasausmaksusta. Tasausmaksu määräytyy kunnalle sen verorahoituksen suhteessa. Arvio on tehty olettaen, että tasausmaksun kokonaismäärä olisi 689 milj. euroa.

Vuoden 2024 maksut vahvistetaan loppuvuodesta 2023, jolloin myös luvut voivat muuttua. Outokummun kaupungin tasausmaksun arvio on 406 477,56 euroa ja jaetaan tämänhetkisen tiedon mukaan palvelualueille palkkakulujen suhteessa ja se on huomioitu palvelualueiden kehityksessä.

Työkyvyttömyyseläkemaksu lasketaan etukäteen prosenttina palkkasummasta ja se peritään osana työnantajan palkkaperusteista eläkemaksua. Työkyvyttömyyseläkemaksu on kerralla lopullinen ja se sisältyy palkkaperusteiseen eläkemaksuun.

Luottamushenkilöiden kokouspalkkiot on laskettu täysimäärisesti vuodelle 2024.

Taulukko 15. Yhteenveto tuotoista ja kuluista

6. TALOUSARVION SITOVUUS

6.1. Yleistä

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarvioon otetaan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

Kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

6.2. Tilivelvollisuus

Kuntalain (125 §) mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä toimielimien tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Tilivelvolliset vuonna 2024:

Luottamushenkilöt:

Kaupunginhallituksen jäsenet

Hyvinvointilautakunnan jäsenet

Kaupunkirakennelautakunnan jäsenet

Rakennus- ja ympäristöjaoston jäsenet

Viranhaltijat:

Kaupunginjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja, hyvinvointijohtaja, kaupunkirakennejohtaja, vesihuoltopäällikkö.

6.3. Tulostavoitteet

Talousarvioon sisältyvät toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut ovat sitovia. Toiminnan tunnusluvut eivät ole sitovia, vaan ne ovat arvioita toimintaympäristön kehityksestä.

6.4. Talousarvion sitovat määrärahat

Käyttötalousosa:

Talousarvio on laadittu palvelualueen tarkkuudella.

Toimintakate on siitä vastuussa olevaa toimielintä (kaupunginhallitus, hyvinvointilautakunta ja kaupunkirakennelautakunta) sitova. Tuloslaskelmien muut erät eivät ole sitovia.

Tuloslaskelmaosa:

Kaikki tuloslaskelmaosan määrärahat ovat sitovia lukuun ottamatta poistoja, jotka määräytyvät hyväksytyin poistosuunnitelman mukaisesti.

Investointiosa:

Nimetyille kohteille myönnetyt määrärahat ovat valtuustoon nähden projektikohtaisesti **bruttomäärältään** sitovia. Perustelut esim. pihatyöt, irtaimiston hankinta jne. sitovat toimieliimiä.

Rahoitusosa:

Talousarvion rahoitusosaan merkittyä pitkäaikaislainojen lisäystä ei saa ylittää ilman valtuuston päätöstä. Samoin antolainojen lisäystä ei saa ylittää ilman valtuuston päätöstä.

6.5. Käyttösuunnitelma

Talousarvion hyväksymisen jälkeen toimielimet hyväksyvät käyttösuunnitelmansa, jotka esitetään tiedoksi kaupunginhallitukselle. Käyttösuunnitelmilla toimielimet jakavat palvelualueiden määrärahat ja tuloarviot tuloyksiköille.

Käyttösuunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon mitä edellä on sanottu kohdassa 5.4 käyttötalouden toimintakatteen sitovuudesta. Ensimmäisen vuosineljänneksen seurannan yhteydessä on käyttösuunnitelma tarkistettava ja muutokset tehtävä viimeistään toisen vuosineljänneksen valtuustolle menevän seurannan yhteydessä.

Käyttösuunnitelman tulee sisältää vuosineljänneksen rahan käytön ja tavoitteiden toteutumisen siten, että ne ovat seurannassa todettavissa. Kaupunginhallitus antaa tarkemman ohjeen käyttösuunnitelman laadinnasta talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa.

6.6. Talousarvion seuranta

Toimielimen esittelijä vastaa siitä, että toimielin saa kerran kuukaudessa tiedon seurannasta ja samalla esityksen korjaavista toimenpiteistä, mikäli toteutuminen poikkeaa käyttösuunnitelmasta. Seurannassa on huomioitava, että kirjaukset tehdään vuoden mittaan maksuperusteisesti, mikä oikaistaan suoriteperusteiseksi vuoden lopussa.

Toimielimet raportoivat kaupunginvaltuustolle talousarvion toteutumisesta palvelualueittain. Toimielimen on käsiteltävä seuranta niin ajoissa, että se on valtuuston käsiteltävissä neljänneestä seuraavan kuukauden säännönmukaisessa valtuuston kokouksessa.

Toteutumisvertailu sisältää määrärahaseurannan sekä sanallisen kuvauksen toiminnallisten ja määrällisten tavoitteiden toteutumisesta. Jos toteutuma poikkeaa käyttösuunnitelmasta, on viimeistään seurannan yhteydessä tehtävä esitys korjaavista toimenpiteistä. Oleelliset määrärahan ylitykset on aina selvitettävä.

Mikäli määräraha on talousarviovuoden aikana seurannan mukaan ylittymässä, on määrärahan riittävyys varmistettava ensisijaisesti tehostamalla toimintaa tai toissijaisesti supistamalla palvelun määrää tai vaikuttavuutta. Määrärahan lisäyksiä talousarviovuoden aikana ei voida hyväksyä, ellei samalla esitetä katetta määrärahan lisäykselle.

Valtuustoseurannan yhteydessä on aina raportoitava mitä korjaavia toimenpiteitä on tehty ja miten ne ovat vaikuttaneet / tulevat vaikuttamaan toimintaan, mikäli määrärahan riittävyys on uhattuna.

6.7. Kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden seuranta

Kaupungin tytäryhteisön on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön on annettava seurantaan varten omistajalle neljännesvuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä on oltava tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvaksi katsotusta riskistä on raportoitava viipymättä kaupunginhallituksen elinvoima- ja omistajaohjausjaostolle sekä konsernijohtajalle.

7. KÄYTTÖTALOUS

7.1. Palvelualue: Hallintopalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Hallinto- ja talousjohtaja

Toiminta-ajatus:	Hallintopalvelut toteuttaa lainsäädännön ja kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaista tehtäväänsä, huolehtii kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä resurssien jakamisesta ja kunnan edunvalvonnasta niin, että asukkaille luodaan mahdollisuudet ja herätetään innostus henkiseen ja aineelliseen hyvinvointiin ja kasvuun.
Visio:	Hallintopalvelut vaikuttaa aktiivisesti kaupungin kehitykseen ja toteuttaa omalta osaltaan valtuuston strategiaa sekä ohjaa kaupungin muuta palvelutuotantoa valtuuston määrittelemien tavoitteiden mukaisesti.
Strategiset tavoitteet suunnittelukaudelle:	Asiakaspalvelun laadun jatkuva parantaminen Proaktiivinen imagotyö ja kaupunkimarkkinointi Yhteistyö ja monimuotoiset kumppanuudet Viestinnän kehittäminen ja vuorovaikutuksellisuuden edistäminen

Toiminta:

Hallintopalveluihin kuuluvat yleishallinto, laskentapalvelut, työllisyyspalvelut, maaseutuelinkeinot ja ruokapalvelut. Hallintopalveluissa kaupunginjohtajan vastuulle kuuluu elinkeinoelämän kehittäminen. viestintäsuunnittelijan vastuulle viestintä ja markkinointi sekä hyvinvointijohtajan vastuulle henkilöstöhallinto.

Yleishallinto

Hallintopalvelujen kustannuksiin sisältyvät mm. valtiolle maksettavan verotuksen kustannusosuus, ennakkotieto 69 570 euroa, Pohjois-Karjalan maakuntaliiton jäsenmaksu 135 200 euroa, Suomen Kuntaliiton jäsenmaksu noin 24 800 €. Business Joensuu Oy:ltä ostettavaan elinkeinoelämän kehittämiseen liittyvien palvelujen ostoon on varattu 167 600 €. Elinkeinojen kehittämiseen liittyvien palvelujen ostoon Teollisuuskylältä on varattu 19 600 euroa. P-K:n kauppakamarin jäsenmaksun suuruus on noin 1 000 euroa.

Asiointiliikenteen hoitamiseen on varattu 15 000 €.

Toimintaa tehostetaan hyödyntämällä ict:tä. Tavoitteena on siirtyä sähköiseen arkistointiin, sekä vuodelta 2022 siirtynyt tavoite chat-palvelut asiakaspalvelupisteissä.

Määrärahoissa on myös varaus valtuustoseminaarimatkan järjestämiseen 5 000 euroa. Tämän ohella on tehty 5 000 euron suuruinen varaus kaupunkilaisten jouluruokailun järjestämiseksi yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Vuoden 2024 alussa käynnistetään talouden ja toiminnan kehittämisohjelma.

Kehittämissuunnitelmassa otetaan kriittiseen tarkasteluun organisaation palvelu- ja henkilöstörakenteet sekä tehtävien sisällöt. Henkilöstörakenteessa huomioidaan ennen kaikkea konsernirakenteessa tapahtuneet/tapahtuvat muutokset ja niiden vaikutus työtehtävien vähenemään sekä toisaalta hyvinvoinnin kehittämiseen ja edistämiseen liittyvät tehtävät ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.

Vuonna 2024 järjestetään presidentinvaalit sekä europarlamenttivaalit ja vuonna 2025 kunnallisvaalit.

Viestintä ja markkinointi

Tulosityksikön tehtävänä on laadukkaan viestintä- ja markkinointisisällön tuottaminen kaupungin ja sen tytäryhtiöiden tarpeisiin. Talousarviossa on varattu määrärahat viestintäsuunnittelijan tehtävään. Kaupungin verkkosivujen päivitys ja saavutettavuuden parantaminen ovat keskeisiä työtehtäviä talousarviovuoden aikana.

Maaseutupalvelut

Maaseutuelinkeinojen tulosityksiköstä maksetaan Liperin kunnalle osuus maaseutuhallinnosta, 46 913 €. Joensuun seudun LEADER-yhdistyksen toimintaa maaseutualueiden elinvoimaisuuden kehittämiseksi mahdollistetaan: toimintaan varataan 18 970 €.

Ruokapalvelut

Ruokapalvelut tuottaa keskitetysti Outokummun kaupungin palveluyksiköiden (Kummun koulu ja lukio, Kalattoman, Mustolan, Pohjoisahon ja Sateenkaaren päiväkotit) tarvitsemat ruokapalvelut.

Syksyllä 2016 käyttöön otettu, Kummun koulun yhteydessä toimiva keskuskeittiö valmistaa arkipäivisin ruokaa noin 1 100 annosta.

Ruokapalveluissa työskentelee yhteensä kahdeksan vakinaista työntekijää; kolme kokkia, neljä ruokapalvelutyöntekijää ja ruokapalvelupäällikkö. Näistä työntekijöistä lukion palvelukeittiössä työskentelee yksi työntekijä ja loput keskuskeittiöllä.

Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut

Työllisyyspalvelut pyrkii vaikuttamaan aktiivisesti kaupungin työllisyyteen ja elinvoimaan. Tavoitteena on alentaa työttömyys maakunnan keskitasolle tai sen alle valtuustokauden loppuun mennessä sekä edistää työnhakijoiden ja työpaikkojen kohtaamista. Työllisyyden kasvu vähentää työmarkkinatuen kuntaosuuden menoja sekä kohentaa kaupungin elinvoimaa. Työllisyyspalvelut toimii tiiviissä verkostoyhteistyössä kaupungin eri yksiköiden, yhdistysten, yritysten, yhteistyökuntien, eri hankkeiden, oppilaitosten, hyvinvointialueen sekä TE-hallinnon kanssa kehittäessään työllisyydenhoitoa ja sen palveluita.

Outokummun kaupunki on mukana yhdessä Joensuun kaupungin ja Kontiolahden, Liperin sekä Polvijärven kuntien kanssa hallitusohjelmaan sisältyvässä työllisyyden kuntakokeilussa. Kuntakokeilun toteutusajankohdaksi on tällä hetkellä vuoden 2024 loppuun saakka. Te-palvelut ovat siirtymässä kokonaisuudessaan kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Työllisyyden kuntakokeilussa osa tiettyjä asiakasryhmiä koskevista TE-toimiston tehtävistä siirretään lainsäädännöllä työllisyyden kuntakokeiluun kuuluvan kunnan tehtäviksi.

Outokummun kaupungin työllisyyspalveluissa työskentelee 2,8 htv Joensuun seudun kuntakokeilun asiakasvastaavaa. Kunnan palkkaamana kuntakokeilun tehtävissä työskentelee 1,6 htv:n verran kuntavalmentajia. Kaupungin omana resurssina työllisyyden hoidossa ovat työhönvalmentaja

1 htv ja työkykykoordinaattori 1 htv. Työkykykoordinaattorin työpanosta myydään Polvijärven kunnalle 0,2 htv:n verran.

Palkkatuki on käytössä yhtenä työllistämistoimenpiteenä. Palkkatukityöllistämistä kohdennetaan avoimille työmarkkinoille suuntaaville asiakkaille.

Työnantajille tarjotaan työllistämisen kuntalisää. Kuntalisään on varattu 40 000 euron määräraha.

Nuorille jaetaan kesätyösetelejä, joiden arvo on 200 euroa. Tähän on varattu 15 000 euron määräraha.

Vuoden 2024 ensimmäisen puolikkaan aikana käynnistetään ja toteutetaan kunnan oman työpajatoiminnan suunnittelu ja valmistelu "Outo Paja". Varsinainen toiminta käynnistyy viimeistään 9/24. Työpajatoiminta on tarkoitettu nuorille ja aikuisille, jotka tarvitsevat tukea löytääkseen oman polkunsä. Kaupungin työpaja ei ole kuntouttavaa työtoimintaa vaan kunnan omaa toimintaa, joka antaa lisämahdollisuuksia ns. välityömarkkinoiden käyttöön uraohjauksessa. Outo Paja:sta rakennetaan valmennusympäristö, jonka tarkoituksena on tarjota yksilöllisiä valmennuspolkuja outokumpulaisille työttömille työnhakijoille.

Alkuvaiheessa varsinaisen pajatoiminnan painopiste on kierrätystoiminnassa. Jatkossa mukaan tulee pienimuotoista kahviotoimintaa, polkupyörien kunnostusta myytäväksi / lahjoitettavaksi ja avustavat tehtävät kaupungin eri hallintokunnille, esim. kiinteistöhuollon palveluja kaupungin ja tytäryhtiöiden tarpeisiin. Pajan operatiivisesta toiminnasta vastaavat palkkatuella palkatut ja työkoikeilussa olevat henkilöt. Heidän tukenaan toimivat kunnan työhönvalmentajat ja muu työllisyyspalveluiden henkilöstö. Ensimmäiset työkoikeilijat ja palkkatuella palkatut otetaan pajatoimintaan jo käynnistämävaiheessa. Pajan toiminnan käynnistämiseen varataan 30 000 euroa. Suurimmat ulkoiset toimintakulut ovat käynnistämävaiheessa tarvittavan kaluston ja laitteiden hankinta. Pajalle haetaan nuorten työpajatoiminnan valtionapukelpoisuutta (ensimmäinen mahdollinen avustus vuodelle 2025).

Maahanmuuttopalvelut auttaa maahanmuuttajataustaisia henkilöitä kotoutumaan Suomeen ja Outokumpuun. Isoimman ryhmän maahanmuuttajista muodostavat ukrainan pakolaiset. Maahanmuuttopalveluissa palvellaan myös työperäisesti maahan muuttaneita, ulkomaalaisia opiskelijoita ja kiintiöpakolaisia. Maahanmuuttopalveluissa on yksi vakituinen ja yksi määräaikainen kotoutumisohjaaja. Tuloina on valtionkorvaukset.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinto vastaa henkilöstön rekrytointien toteuttamisesta sähköisessä ympäristössä rekrytoivan yksikön kanssa, osaltaan henkilöstön hyvinvoinnista, työkykyyn liittyvistä räätälöineistä yhdessä Siun Työterveys Oy:n, KEVA:n sekä muiden toimijoiden kanssa, työsuojelusta, työnantajan ja työntekijöiden yhteistoiminnan toteuttamisesta sekä esihenkilöiden kouluttamisesta henkilöstöasioissa kuntatyönantajan ja muiden toimijoiden linjausten mukaisesti. Palkkojen ja palkkioiden maksamisen hoitaa Meidän IT ja Talous Oy.

Henkilöstöhallinnon kustannuksissa on varauduttu Meitalta ostettavien palkanlaskennan palveluihin 85 000 euroa. Summa sisältää myös palkkahallinnon järjestelmän kustannukset. Kuntatyönantajan-jäsenmaksuun on varattu 6 000 euroa, kaupungin työntekijöiden kuntosali-uimahallilippujen osan maksusta kompensoimiseen 10 000 euron määräraha sekä EPassin määräraha 20 000 euroa henkilöstön hyvinvoinnin tukemiseen.

Henkilöstön rekrytointien tehostamiseksi (esim. Duunitori tai vastaava) on varattu 2 000 euroa.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuottaa sopimukseen perustuen Pohjois-Karjalan hyvinvointialue. Ympäristöterveydenhuollon osalta terveysvalvonnan, hallinnon ja talteen otettujen eläinten palvelujen maksuosuudet määräytyvät asukasluvun perusteella. Eläinlääkintähuollon maksu-osuuksien perusteena käytetään eläinten lukumääriä kunnissa. Ympäristöterveydenhuollon palvelujen kustannusten muutos on – 1,0 %.

Sitovat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Määrätavoitteet					
Tukityöllistettyjä keskim./kk	25	20	20	20	20
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet					
Elinkeinoelämän kehittämismääräraha sisältäen matkailun milj. €/v.	0,35	0,34	0,31	0,31	0,31
Aterian suoritehinta €/suorite	3,53	3,75	3,75	3,75	3,75
Maaseututoimen nettokulut €/maatila	696	663	670	690	722
Laatutavoitteet					
Aloitteet käsitellään viivytyksettä	< 6 kk	< 6 kk	< 6 kk	< 6 kk	< 6 kk

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakkaat/kysyntä					
Kaupunginvaltuuston kokoukset /käsittelemät asiat kpl/v.	10/75	11/100	11/100	11/100	11/100
Kaupunginhallituksen kokoukset /käsittelemät asiat kpl/v.	25/236	22/250	22/250	22/250	22/250
Tarkastuslautakunnan kokoukset /käsittelemät asiat kpl/v	13/73	15/100	15/100	15/100	15/100
Työllinen työvoima 31.12.	2 498	2 185	2185	2 185	2 185
Työtön työvoima 31.12	449	315	315	315	315
Maatilat kpl 31.12.	76	74	70	68	65
Vakinainen henkilöstö (työpanos 31.12)					
Yleishallinto + konsernin tuki-palvelut (talous ja asiakaspalv.)	9	9,5	9,5	9,5	9,5
Kaivosmuseo *siirretty hyvinvointipalveluihin	2	2	*	*	*

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Henkilöstöhallinto	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Työllistäminen/ Maahan- muutto	6	2	2	2	2
Ruokapalvelut	9,5	9	9	8	8
Muut resurssit (ulkop. kehitt.raha)					
Hankerahoitus sis. EU- tuet (+ maataloustuet), ministeriöiden ja maa- kuntaliiton tuet ym. milj. €/v	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0

Tuloslaskelma (ei sitova)

	TP 2022	TA+MUUT. 2023	TA 2024	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	2 847 338	2 651 931	2 434 566	-8,2
MAKSUTUOTOT	77 031	115 000	0	-100,0
TUET JA AVUSTUKSET	466 141	481 138	257 451	-46,5
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 535	0	0	
TOIMINTATUOTOT	3 392 044	3 248 069	2 692 017	-17,1
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-2 271 544	-2 153 992	-1 887 481	-12,4
PALKAT JA PALKKIOT	-1 813 407	-1 725 997	-1 520 568	-11,9
HENKILÖSIVUKULUT	-458 137	-427 995	-366 913	-14,3
ELÄKEKULUT	-407 260	-357 430	-319 503	-10,6
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-50 877	-70 565	-47 410	-32,8
PALVELUJEN OSTOT	-34 029 167	-2 340 140	-2 054 675	-12,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-484 506	-309 373	-309 070	-0,1
AVUSTUKSET	-735 056	-730 500	-745 000	2,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-453 845	-624 924	-277 871	-55,5
TOIMINTAKULUT	-37 974 119	-6 158 929	-5 274 097	-14,4
TOIMINTAKATE	-34 582 074	-2 910 860	-2 582 080	-11,3
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 037 972	2 686 830	1 666 660	-38,0
MUUT RAHOITUSKULUT	-4 881 113	-2 071 000	-416 660	-79,9
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-3 843 142	615 830	1 250 000	103,0
VUOSIKATE	-38 425 216	-2 295 030	-1 332 080	-42,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-97 047	-22 002	-13 958	-36,6
ARVONALENTUMISET	-375 000	0	0	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-472 047	-22 002	-13 958	-36,6
TILIKAUDEN TULOS	-38 897 263	-2 317 032	-1 346 038	-41,9
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-38 897 263	-2 317 032	-1 346 038	-41,9

Sitovat määrärahat

1 000 €	TP 2022	TA+MUUT. 2023	TA 2024	SV 2025	SV 2026
TOIMINTATUOTOT	3 392	3 248	2 692	2 759	2 828
TOIMINTAKULUT	-37 974	-6 159	-5 274	-7 239	-7 356
TOIMINTAKATE	-34 582	-2 911	-2 582	-4 480	-4 528
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-472	-22	-14	-284	-283

7.2. Palvelualue: Hyvinvointipalvelut

Toimielin: Hyvinvointilautakunta

Vastuuhenkilö: Hyvinvointijohtaja

Toiminta-ajatus:	Hyvinvointipalveluissa tuotetaan laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä palveluita, jotka lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia.
Visio:	Jokainen outokumpulainen elää hyvää elämää.

Toiminta:

Kaikessa toiminnassa painotetaan käyttäjälähtöisyyttä, rohkeaa kokeiluhenkisyyttä sekä monipuolisia kumppanuuksia eri tahojen kanssa. Varataan rahoitus osallistuvan budjetoinnin jatkamiseen, lapsiystävällisen kunnan kehittämistyöhön sekä resursoidaan hyvinvointikoordinaatioon 0,5 henkilötyövuotta.

Varhaiskasvatusta järjestetään varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti päiväkodeissa, perhepäivähoitoa ei enää järjestetä syksystä 2024 alkaen. Valmistellaan päiväkotiverkon muutokset vuonna 2025, jos lapsimäärä kehittyy ennusteiden mukaisesti.

Esi- ja perusopetusta toteutetaan opetussuunnitelmien ja vuosisuunnitelmien mukaisesti Kummun koululla. Pyritään oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisäämiseen eri toimin. Esiopeutuksessa ja perusopetuksessa varaudutaan valmistavan opetuksen ryhmien jatkamiseen tämän lukuvuotta 2022-2023 pienemmällä volyyymillä.

Lukiokoulutusta järjestään opetussuunnitelman ja vuosisuunnitelman mukaisesti Vanhalla Kaivoksella entisessä Kaivosammattikoulussa tiiviissä yhteistyössä etenkin Polvijärven, Juuan ja Heinäveden mutta myös muiden maakunnan lukioiden kanssa.

Uuteen tulosyksikköön "Kulttuuri ja matkailu" siirtyy hallintopalveluista kaivomuseo sekä Matkakumpu Oy:ltä kaupungin matkailutoimen järjestäminen. Lisäksi sinne siirretään hyvinvointipalveluissa jo aiemmin ollut kulttuuritoimi sekä kootaan aiemmin hyvinvointipalveluiden kulttuuritoimessa, hallintopalveluiden viestinnässä ja markkinoinnissa sekä Matkakumpu Oy:n budjetissa olleet rahoitukset tapahtumatuotantoihin. Matkailijoiden määrässä tavoitellaan vuoden 2023 tasoa.

Nuorisotoimessa nuorisotalo Kirvon toimintaa ja leiritoimintaa jatketaan entisellä laajuudella. Nuorten osallisuutta esim. Nuorisovaltuuston kautta pyritään lisäämään.

Liikuntatoimessa nykyisestä patikointi- ja latuverkostosta jalostetaan valittu osuus monitoimireitiksi. Kyykerin kentän käyttö talviaikana jääliikuntaan ja kesäaikaan kesälajeihin (esim. pesäpallo) mahdollistetaan perustason kunnossapidolla. Jatketaan Suomen harrastamisen mallin toteutusta Kummun koulun kanssa ja liikunnallisen elämäntavan saavuttamista outokumpulaisten elämässä.

Kirjaston, kansalaisopiston ja musiikkiopiston palveluiden ostopalvelusopimuksia jatketaan entisessä laajuudessa mutta tarvittaessa resursseja voidaan siirtää toimijoiden välillä.

Sitovat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS					
Tehokkuus-/taloudelli- suustavoitteet					
Toimintakate / vuosi / lapsi €	12 874	15 913	16 419	16 847	17 352
Laatutavoitteet					
<i>Asiakastyytyväisyys</i>					
Vanhempien tyytyväi- syyss eskarit (1-5)	4,5	4,0	4,0	4,0	4,0
Eskareiden tyytyväisyys (1-3) jossa 1 paras	1,4	1,3	1,4	1,3	1,3
Vanhempien tyytyväi- syyss muut (1-5)	4,5	4,0	4,0	4,0	4,0
<i>Henkilöstön hyvinvointi</i>					
Tyytyväisyys (1-5)	3,8	ei mitata	4,0	ei mitata	4,0
PERUSOPETUS					
Tehokkuus-/taloudelli- suustavoitteet					
Kustannukset, €/oppilas	10 436	10 393	11 062	11 370	11 711
Laatutavoitteet					
<i>Asiakastyytyväisyys</i>					
Vanhempien tyytyväi- syyss (1-5)	ei mitata	3,8	3,8	3,8	3,8
<i>Henkilöstön hyvinvointi</i>					
Tyytyväisyys (1-5)	3,7	ei mitata	4,0	ei mitata	4,0
LUKIO					
Tehokkuus-/taloudelli- suustavoitteet					
Kustannukset, €/oppilas	10 277	10 357	11 520	11 850	12 206
Määrätavoitteet					
Jatko-opintoihin sijoittu- neet, % päättäneistä kaksi vuotta opintojen päättymisen jälkeen	57	>75	>75	>75	>75
Laatutavoitteet					
<i>Henkilöstön hyvinvointi</i>					
Tyytyväisyys (1-5)	4,3	ei mitata	4,0	ei mitata	4,0
KULTUURI JA MATKAILU					
Tehokkuus-/taloudelli- suustavoitteet					
€/asukas	30,81	33,28	105,78	108,95	112,22
LIIKUNTA					
Tehokkuus-/taloudelli- suustavoitteet					
€/asukas	144,66	183,80	178,01	183,35	188,85
Määrätavoitteet					
Uimahallin tehokas käyttö, kävijämäärä/1 000 as.	44	50	50	50	50

Sitovat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kuntosalin tehokas käyttö, kävijämäärä/1 000 as.	31	27	27	27	27
Laatutavoitteet					
Uimataitoisten 6 lk määrä, %	94	>80	>90	>90	>90
NUORISO					
Tehokkuus-/taloudellisuustavoitteet					
€/0-28 v (2022 asti 0-29 v)	84,72	87,21	95,90	98,37	101,32
Määrätavoitteet					
Nuorisotapahtumat	14	15	15	15	15
Osallistujien lukumäärä	1 152	1 000	1 000	1 000	1 000

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
<i>Asiakkaat/kysyntä 20.9</i>					
VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS					
Lapset varhaiskasvatuksessa	152	154	134	128	113
Lapset esiopetuksessa (suurin osa myös täydentävässä varhaiskasvatuksessa)	65	52	43	32	42
Lastenhoidon tuet saajat (kotihoito ja yksityisen hoidon tuki)	32	34	44	43	41
Yhteensä	249	240	221	203	196
PERUSOPETUS					
Oppilaat	615	587	610	570	537
LUKIOKOULUTUS					
Opiskelijat lukiossa (ei aikuisopiskelijat)	91	90	86	92	87
HYVINVOINTIPALVELUT					
<i>Vakinainen henkilöstö (henkilötyövuosi)</i>					
Hallinto	1,7	1,7	2,1	2,1	2,1
Perusopetus	55,5	55,3	52,3	50,3	48,3
Lukio	7,6	8,6	8,6	8,6	8,6
Kulttuuri ja matkailu	0,7	1,0	4,0	4,0	4,0
Nuoriso	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5
Liikunta	4,5	5,7	5,7	5,7	5,7
Varhaiskasvatus	40,5	42,0	40	38	36
Hyvinvointipalvelut yhteensä	112,9	116,8	115,2	111,2	107,2

Tuloslaskelma (ei sitova)

	TP 2022	TA+MUUT. 2023	TA 2024	Ero%
TOIMINTA TUOTOT				
MYYN TITUOTOT	763 023	903 017	996 440	10,3
MAKSUTUOTOT	168 106	107 000	194 500	81,8
TUET JA AVUSTUKSET	619 859	281 000	192 277	-31,6
MUUT TOIMINTA TUOTOT	91 335	62 700	119 778	91,0
TOIMINTA TUOTOT	1 642 323	1 353 717	1 502 995	11,0
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-7 862 435	-7 876 365	-8 073 392	2,5
PALKAT JA PALKKIOT	-6 332 016	-6 284 359	-6 498 425	3,4
HENKILÖSIVUKULUT	-1 530 419	-1 592 006	-1 574 967	-1,1
ELÄKEKULUT	-1 320 952	-1 323 898	-1 359 891	2,7
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-209 467	-268 108	-215 076	-19,8
PALVELUJEN OSTOT	-3 227 525	-3 460 393	-3 479 604	0,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-315 134	-281 720	-275 500	-2,2
AVUSTUKSET	-224 120	-221 960	-246 260	10,9
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 705 457	-3 059 999	-3 374 685	10,3
TOIMINTAKULUT	-14 334 672	-14 900 437	-15 449 441	3,7
TOIMINTAKATE	-12 692 348	-13 546 720	-13 946 446	3,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
MUUT RAHOITUSKULUT	0	0	0	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	
VUOSIKATE	-12 692 348	-13 546 720	-13 946 446	3,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-10 431	-18 864	-40 661	115,5
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 431	-18 864	-40 661	115,5
TILIKAUDEN TULOS	-12 702 779	-13 565 584	-13 987 107	3,1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-12 702 779	-13 565 584	-13 987 107	3,1

Sitovat määrärahat

1 000 €	TP 2022	TA+MUUT. 2023	TA 2024	SV 2025	SV 2026
TOIMINTATUOTOT	1 642	1 354	1 503	1 541	1 579
TOIMINTAKULUT	-14 335	-14 900	-15 449	-15 843	-16 246
TOIMINTAKATE	-12 692	-13 547	-13 946	-14 302	-14 667
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10	-19	-41	-40	-28

7.3. Palvelualue: Kaupunkirakennepalvelut

Toimielin: Kaupunkirakennelautakunta

Vastuhenkilö: Kaupunkirakennejohtaja

Toiminta-ajatus:	Outokummun kaupungin kaupunkirakennepalvelut toteuttavat lainsäädännön ja valtuuston asettamien tavoitteiden mukaista tehtäväänsä, tuottaen palveluja kuntalaisille ja muille hallintokunnille kilpailukykyiseen hintaan joko sisäisesti tai ulkoisesti, luoden asukkaille ja yrityksille mahdollisuudet aineelliseen hyvinvointiin ja kasvuun. Kaupunkirakennepalvelut vastaa toiminta-alueella häiriöttömästä laatuvaatimusten mukaisen käyttöveden toimittamisesta, jätevesien pois johtamisesta ja lupien mukaisesta puhdistamisesta niin, että luodaan kuntalaisille mahdollisuus hyvinvointiin ja yrittäjille tuottavaan ja laajenevaan toimintaan.
Visio:	Outokummun kaupungin kaupunkirakennepalvelut toteuttavat omalta osaltaan valtuuston strategiaa ja sen määrittelemiä tavoitteita niin, että Outokumpu olisi ympäristönsä ja kaupungin tuottamien palvelujen osalta haluttu, turvallinen ja viihtyisä paikka asua.
Strategiset tavoitteet suunnittelukaudelle:	Kaupunkirakennepalveluiden organisaatio pidetään sellaisena, että se on mahdollisimman joustava muuttuviin vaatimuksiin sekä henkilöstön liikkumamahdollisuus tehtävästä toiseen on mahdollisimman helppoa ja samalla itseohjautuvuutta lisätään. Kaikkien tehtävien toteutusvaiheet käsitellään kriittisesti säästöjen löytämiseksi. Tulevien vuosien tavoitteena on saada mahdollisimman moni talous liittymään rakennettuihin vesi- ja viemärirunkojohtoihin.

Toiminta:

Kaupunkirakennepalveluihin kuuluvat hallintopalvelut, yhdyskuntasuunnittelu, maa- ja metsätilat, puistot ja muut yleiset alueet, toimitilapalvelut, siivouspalvelut, urakkapalvelut, jätehuolto, erityismaat, ympäristönhoito, vesilaitos, viemärlaitos, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Metsähakkuita jatketaan metsänhoitosuunnitelman mukaisesti, puuston myyntituloksi on arvioitu 130 000 €, joka vastaa metsänhoitosuunnitelman mukaista kestävää kehitystä.

Yksityistieavustuksiin on varattu 40 000 €, lisäksi yksityisteiden peruskorjausavustuksiin on varattu 20 000 €. Yksityisteiden peruskorjaukseen kaupungin avustus osuus on 12 % sen jälkeen, kun valtio on myöntänyt tielle peruskorjausavustuksen tai mikäli avustettavien kohteiden avustettavat kustannukset ylittävät 20 000 € jaetaan peruskorjausavustus toteutuneiden kustannuksien suhteessa. Avustuksia myönnetään järjestäytyneille tiekunnille.

Uusi erityismaiden vastaanottoallas on valmistunut vuonna 2023, maiden vastaanottotavoite on 80 000 €.

Energiatohokkuutta parannetaan mm. lisäämällä led-valaistusta sekä tiivistämällä rakennuskantaa. Tyhjiksi jääneistä kiinteistöistä luovutaan erillisen suunnitelman mukaan. Vuodelle 2024 ei ole suunnitteilla rakennuksien purkamista.

Vuoden 2024 lopussa nykyiset vuokrasuhteet lakkaavat Sairaalakadulla sijaitsevasta terveyskeskuksesta, Jokipohjassa olevasta hoivakodista ja osittain työmiehenkadulla olevasta paloasemasta.

Terveyskeskuksen ja paloaseman toiminnot siirtyvät uusiin kaupungin omistamiin tiloihin Pohjois-aholle. Jokipohjan hoivakodin toiminnot eivät muutoksen jälkeen ole kaupungin omistamissa tiloissa. Talousarvion määrärahat eivät riitä kattamaan ko. kohteiden ylläpitokustannuksia ilman, että kohteissa on kulut kattavat vuokralaiset.

Terveyskeskukseen on tehty rakennushistoriaselvitys, jossa on selvitetty rakennuksen historiallista arvoa. Mikäli kohteille löytyy uudet kulut kattavat vuokralaiset, on rakennukset mahdollista pitää käyttökunnossa.

Särkiselän camping-alueen lomamökkit siirretään Kolmikantaan. Camping-alueelle jääviä nykyisiä huonokuntoisia rakennuksia ei kunnosteta pl. Kaunisniemen kahvila-alueen rakennukset.

Vesilaitoksen toiminta-alueella on noin 1 500 kulutuspiستettä, vettä vastaavasti kulutetaan noin 345 000 m³ vuodessa. Vesi- ja viemäriverkoston kuntoa kohennetaan saneeraamalla nykyisiä verkostoja. Saneerauksen avulla ehkäistään vuotojen syntyä sekä parannetaan toimintavarmuutta.

Rakennustarkastaja ja ympäristönsuojelusihteeri käsittelevät kuntalaisten lupahakemukset lain ja hallintosäännön velvoittamalla tavalla. Lupaviranomaiset huolehtivat rakentamisen ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta mm. maankäyttö- ja rakennuslain sekä ympäristönsuojelulain perusteella. Lupaviranomaisena toimii rakennus- ja ympäristöjaosto.

Sitovat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Määrätavoitteet					
Yhdyskuntasuunnittelu					
Kaavojen käsittelyaika vireille tulosta valtuuston käsittelyyn/kk	14	10	10	10	10
Kartoitukset pohjakartalle/kk	2	2	2	2	2
Maa- ja metsätilat					
Myytävä puumäärä m ³ /v	4 700	4 000	2 500	2 500	2 500
Metsänhoitotyöt ha/v	30	30	30	30	30
Toimitilapalvelut					
Toimitilapalvelun kiinteistöt	40	39	41	40	40
Ympäristöhoito					
Hoidetut viheralueet, ha/vuosi	16	16	16	16	16
Kadut- ja liikenneväylät					
Katujen talvikunnossapito €/asukas/vuosi (asukasluku 30.6.2023: 6409)	39,5	31,2	37,5	39,5	39,5
Tulosyksikön kustannukset €/katu km/vuosi (pois lukien yksityistieavustus)	6 981	6 786	6 788	6 900	6 900
Laatutavoitteet					
Veden laatuvaatimusten täyttyminen, tutkituista näytteistä hyväksytyt tulokset %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Jäteveden puhdistustulokset lupaehtoja paremmat, vaatimus 90 - 93 %	>95%	>95 %	>95 %	>95 %	>95 %
Rakennusluvut käsitellään joustavasti, käsittelyaika viikkoja	<2	<2	<2	<2	<2

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Siivouspalvelut					
Siivottavat pinta-alat m ² (vuonna 2023 sotekohteiden siivous jää pois)	29 390	21 810	21 810	21 810	21 810
Vesihuoltopalvelut					
Laskutettava vesimäärä 1 000 m ³	347	355	345	340	335
Puhdistettava jv-määrä 1 000 m ³	589	700	680	670	660
Laskutettava jv-määrä 1 000 m ³	257	265	252	245	240
Henkilöstö, htv.					
Tekniset palvelut	53,9	38,5	38,5	38,5	38,5
Vesihuoltopalvelut	8,0	7,3	7,0	7,0	7,0
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	1,7	2,2	2,0	2,0	2,0

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakkaat/kysyntä					
Jätehuolto					
Käsittelyyn tulevat öljyiset maatt	364	0	0	0	0
Erytismaidet käsittely t	99	100	100	500	500
Ympäristöhoito					
Auratut keskustan kadut km/v	65	65	65,5	65,5	65,5
Auratut jalkakäytävät ja kevyenliikenteen väylät km/v	17,6	17,6	19,0	19,0	19,0

Tuloslaskelma (ei sitova)

	TP 2022	TA+MUUT. 2023	TA 2024	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	4 175 732	3 519 539	3 755 148	6,7
MAKSUTUOTOT	77 924	50 600	33 000	-34,8
TUET JA AVUSTUKSET	33 270	0	28 000	
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 012 489	5 321 210	5 638 458	6,0
TOIMINTATUOTOT	9 299 414	8 891 349	9 454 606	6,3
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-2 850 531	-2 136 805	-2 293 402	7,3
PALKAT JA PALKKIOT	-2 120 010	-1 689 713	-1 840 462	8,9
HENKILÖSIVUKULUT	-730 521	-447 092	-452 940	1,3
ELÄKEKULUT	-660 671	-375 711	-394 003	4,9
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-69 850	-71 381	-58 937	-17,4
PALVELUJEN OSTOT	-3 958 024	-2 874 107	-3 172 478	10,4
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 139 438	-2 302 040	-2 309 418	0,3
AVUSTUKSET	-39 677	-40 000	-60 000	50,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-343 670	-327 004	-226 927	-30,6
TOIMINTAKULUT	-9 331 340	-7 679 956	-8 062 225	5,0
TOIMINTAKATE	-31 925	1 211 393	1 392 381	14,9
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 056	0	0	
KORKOKULUT	-30 388	-23 618	-16 848	-28,7
MUUT RAHOITUSKULUT	-104 051	-104 034	-104 034	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-132 383	-127 652	-120 882	-5,3
VUOSIKATE	-164 308	1 083 741	1 271 499	17,3
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 250 247	-2 362 946	-2 054 647	-13,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 250 247	-2 362 946	-2 054 647	-13,0
TILIKAUDEN TULOS	-2 414 555	-1 279 205	-783 148	-38,8
POISTOERON MUUTOS	-707 391	46 667	-9 805 595	-21 111,8
VARAUSTEN MUUTOS	1 000 000	0	9 900 000	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 121 946	-1 232 538	-688 743	-44,1

Sitovat määrärahat

1 000 €	TP 2022	TA+MUUT. 2023	TA 2024	SV 2025	SV 2026
TOIMINTATUOTOT	9 299	8 891	9 455	9 691	9 933
TOIMINTAKULUT	-9 331	-7 680	-8 062	-8 264	-8 470
TOIMINTAKATE	-32	1 211	1 392	1 427	1 463
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 250	-2 363	-2 055	-2 174	-2 284

8. TULOSLASKELMA
VEROTULOT

	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Verotulot	22 549	12 746	12 063	12 193	12 454

Vuoden 2024 kunnallisvero-% on 8,9 %. Hyvinvointialueiden rahoitukseen liittyen kaikkien kuntien veroprosentteja alennettiin 12,64 %-yksikköä vuoden 2023 alusta. Vuodelle 2024 on arvioitu kunnallisveroa kertyvän n. 9,5 milj. euroa.

Vuodelle 2024 on arvioitu yhteisöveroa kertyvän 0,96 milj. €.

Kiinteistöverot on laskettu koko suunnittelukaudelle vuodelle 2023 päätettyjen prosenttien mukaan: yleinen 1,1 %, vakituisen asunnon 0,55 % ja muun kuin vakituisen asunnon 1,25 %. Kiinteistöveron tuotoksi on arvioitu noin 1,56 milj. € vuosittain.

VALTIONOSUUDET

	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Valtionosuudet	24 283	4 737	2 923	4 592	4 606

Peruspalvelujen valtionosuus on -1,8 milj. euroa ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 3,8 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuudesta on omalle tilille erotettu veromenetysten kompensatio, joka on 1,3 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen muu valtionosuus on arvioitu olevan -0,4 milj. euroa.

Suunnitelmavuosien valtionosuuksien lisääntyminen selittyy suurelta osin TE24 uudistuksen rahoitusvaikutuksen kautta. Valtionosuuksien lisäys, joka pitää sisällään palvelujen ostot ja etuisuuksien maksut on vuonna 2025 suuruudeltaan 1,67 milj. euroa ja vuonna 2026 1,58 milj. euroa. Vastaavasti kustannukset nousevat vuosille 2025 ja 2026 samaan aikaan arviolta 1,86 milj. euroa.

Valtiovarainministeriö on ilmoittanut, että valtionosuuksia tullaan leikkaamaan lisäksi vuosina 2025–2027 kasvaneiden sote-kustannusten ja lopullisten vuoden 2022 verotietojen vahvistumisen vuoksi. Outokummun kaupungin osalta valtionosuuden lisäleikkauksen suuruus olisi yhteensä 0,52 milj. euroa porrastettuna kolmen vuoden ajalle.

RAHOITUSTUOTOT JA – KULUT

	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Korkotuotot	80	276	259	313	303

Korkotuotot ovat antolainoista ja rahavaroista saatavia korkotuottoja sekä vesihuollon taseyksikölle myönnettyjen lainojen korot.

	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Muut rahoitus- tuotot	2 053	3 277	2 135	2 186	2 238

Muita rahoitustuottoja ovat verotilitysten korot, sijoitusten korot, muut esim. viivästyskorot sekä vesihuollon korvaus peruspääomasta. Vesihuollon taseyksikön korvaus peruspääomasta on vastaavasti kuluna muissa rahoituskuluissa.

	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Korkokulut	-106	-449	-422	-859	-827

Korkokulut ovat TA-lainojen korkoja. Maksuvalmiusluottojen korko-% on viime aikoina ollut negatiivinen, mutta vuoden 2023 aikana euribor-korot ovat nousseet merkittävästi. Talousarviolainojen keskikorko on ollut 1,02 %. Korkokuluissa on vesihuollon taseyksikön korkokulut 16 848 euroa, jota vastaava summa on tulona korkotuotoissa.

	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Muut rahoitus- kulut	-5 965	-2 583	-606	-619	-632

Muut rahoituskulut ovat vuonna 2024 pääosin arvopapereiden luovutustappioita, muita lainan hoitokuluja ja verotilityskorkoja sekä vesihuollon taseyksikön korvaus 104 034 euroa peruspääomasta, jota vastaava summa on tulona muissa rahoitustuotoissa.

OUTOKUMMUN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA 2024 (1 000 €)

TA 2024	
TOIMINTATUOTOT	
MYYNITITUOTOT	7 186
MAKSUTUOTOT	228
TUET JA AVUSTUKSET	478
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 758
TOIMINTATUOTOT	13 650
TOIMINTAKULUT	
HENKILÖSTÖKULUT	-12 254
PALKAT JA PALKKIOT	-9 859
HENKILÖSIVUKULUT	-2 395
ELÄKEKULUT	-2 073
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-321
PALVELUJEN OSTOT	-8 707
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 894
AVUSTUKSET	-1 051
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 879
TOIMINTAKULUT	-28 786
TOIMINTAKATE	-15 136
VEROTULOT	12 063
VALTIONOSUUDET	2 923
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	
KORKOTUOTOT	259
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 135
KORKOKULUT	-422
MUUT RAHOITUSKULUT	-606
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 366
VUOSIKATE	1 216
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 109
ARVONALENTUMISET	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 109
TILIKAUDEN TULOS	-893
POISTOERON MUUTOS	-9 806
VARAUSTEN MUUTOS	9 900
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-799

TULOSLASKELMAT 2022 – 2026 (1000 €)

	TP 2022	TA+MUUT. 2023	TA 2024	SV 2025	SV 2026
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	7 786	7 074	7 186	7 366	7 550
MAKSUTUOTOT	323	273	228	233	239
TUET JA AVUSTUKSET	1 119	762	478	490	502
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 105	5 384	5 758	5 902	6 050
TOIMINTATUOTOT	14 334	13 493	13 650	13 991	14 341
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-12 985	-12 167	-12 254	-12 561	-12 875
PALKAT JA PALKKIOT	-10 265	-9 700	-9 859	-10 106	-10 359
HENKILÖSIVUKULUT	-2 719	-2 467	-2 395	-2 455	-2 516
ELÄKEKULUT	-2 389	-2 057	-2 073	-2 125	-2 178
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-330	-410	-321	-329	-338
PALVELUJEN OSTOT	-41 215	-8 675	-8 707	-10 148	-10 370
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 939	-2 893	-2 894	-2 966	-3 041
AVUSTUKSET	-999	-992	-1 051	-1 693	-1 702
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 503	-4 012	-3 879	-3 979	-4 085
TOIMINTAKULUT	-61 640	-28 739	-28 786	-31 346	-32 073
TOIMINTAKATE	-47 306	-15 246	-15 136	-17 355	-17 732
VEROTULOT	22 549	12 746	12 063	12 193	12 454
VALTIONOSUUDET	24 284	4 737	2 923	4 592	4 606
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	80	276	259	313	303
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 053	3 277	2 135	2 186	2 238
KORKOKULUT	-106	-449	-422	-859	-827
MUUT RAHOITUSKULUT	-5 965	-2 583	-606	-619	-632
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-3 938	521	1 366	1 021	1 082
VUOSIKATE	-4 412	2 758	1 216	450	410
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 358	-2 404	-2 109	-2 498	-2 596
ARVONALENTUMISET	-375	0	0	0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 733	-2 404	-2 109	-2 498	-2 596
TILIKAUDEN TULOS	-7 144	354	-893	-2 048	-2 186
POISTOERON MUUTOS	-707	47	-9 806	97	-1 003
VARAUSTEN MUUTOS	1 000	0	9 900	300	1 500
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-6 852	400	-799	-1 651	-1 689

9. INVESTOINNIT

Projekti-Menot/Tulot	KUST. ARVIO	KÄYTTÖ - 2022	INV. 2023	INV. 2024	SV 2025	SV 2026
5000 Arvopaperit ja osakkeet						
Menot	0	679 502	1 360 000	1 497 000	1 497 000	1 497 000
5122 Laajakaista						
Menot	0	0	0	-1 377 447	0	0
5300 Sivistysviraston irtain käyttö						
Menot	-20 000	-37 393	0	-20 000	0	0
5351 Monikäyttöreittien rakentaminen						
Menot	-40 000	0	0	-40 000	0	0
Tulot	0	0	0	20 000	0	0
Netto	-40 000	0	0	-20 000	0	0
6411 Maa-alueiden hankinta						
Menot	0	0	-20 000	-30 000	-20 000	-20 000
Tulot	0	18 443	20 000	10 000	10 000	10 000
Netto	0	18 443	0	-20 000	-10 000	-10 000
6418 Ulkokuntosalin rakentaminen						
Menot	0	-49 840	0	0	0	0
Tulot	0	30 000	0	0	0	0
Netto	0	-19 840	0	0	0	0
6427 Kotipuiston leikkiväl.uusim						
Menot	-20 000	-20 561	0	0	0	0
6428 Lähivirkist.al. kunn. ja kehit						
Menot	-40 000	-14 758	0	0	0	0
Tulot	20 000	14 823	0	0	0	0
Netto	-20 000	65	0	0	0	0
6429 Matov. yleis.urh.k pinnoite						
Menot	-100 000	0	0	0	0	-100 000
6430 Matov. pururadan valaistuksen						
Menot	-150 000	0	0	-150 000	0	0

Projekti-Menot/Tulot	KUST. ARVIO	KÄYTTÖ - 2022	INV. 2023	INV. 2024	SV 2025	SV 2026
6431 Kiinteistöjen myynti						
Tulot		0	967	0	0	0
6481 Vanhankaiv. alueen kunnos- tus						
Menot		0	-41 412	-36 000	-40 000	-30 000
6494 Kalattoman päiväkot						
Menot		-60 000	0	0	0	0
6499 Traktorin hankinta						
Menot		-200 000	0	0	-200 000	0
6507 Kattojen uusiminen						
Menot		0	-48 330	-60 000	-60 000	-60 000
6508 Soteaseman rakentaminen						
Menot		-8 900 000	-248 660	-3 642 000	-5 000 000	0
Tulot		0	11 705	146 000	0	0
Netto		-8 900 000	-236 955	-3 496 000	-5 000 000	0
6510 Uuden paloaseman rakenta- minen						
Menot		-2 600 000	-104 799	-1 730 000	-765 000	0
Tulot		0	3 419	43 672	0	0
Netto		-2 600 000	-101 380	-1 686 328	-765 000	0
6511 Kaupungintalon peruskorjaus						
Menot		-3 300 000	0	-50 000	-3 200 000	0
6512 Polkupyöräkatoksen rak. hy- vinv						
Menot		-150 000	-134 472	0	0	0
Tulot			66 847	0	0	0
Netto		-150 000	-67 625	0	0	0
6513 Kummun koulun ulkoalueiden vii						
Menot		-70 000	-30 789	-20 000	0	0

Projekti-Menot/Tulot	KUST. ARVIO	KÄYTTÖ - 2022	INV. 2023	INV. 2024	SV 2025	SV 2026
6514 Kiisuhallin monikäytt. paranta						
Menot	-40 000	0	-40 000	0	0	0
Tulot	0	0	10 000	0	0	0
Netto	-40 000	0	-30 000	0	0	0
6515 Pohjoisahon päiväkodin korjaus						
Menot	0	-251 959	0	0	0	0
6516 Pohjoisahon pvk piha-alueet						
Menot	-70 000	0	-15 000	-55 000	0	0
6517 Pohjoisahon pvk sisätilamuu- tok						
Menot	0	0	0	0	0	-100 000
6556 Keskusvar. pesulan pintarak. u						
Menot	0	0	-40 000	0	0	0
6557 Keskusvarasto kalustosuoja						
Menot	0	0	0	0	-50 000	0
6558 Kolmikannan rakenteiden kunnos						
Menot	-120 000	0	0	-60 000	-60 000	0
6559 Outokumpuhalli						
Menot	0	0	-171 218	0	0	0
6560 Jäähallin kaukalo						
Menot	0	0	-101 355	0	0	0
Tulot	0	0	47 500	0	0	0
Netto	0	0	-53 855	0	0	0
6561 Uimahallin altaan laattojen uu						
Menot	-75 000	0	0	0	-75 000	0
6598 Jäänhoitokoneen uusiminen						
Menot	-110 000	0	-110 000	0	0	0

Projekti-Menot/Tulot	KUST. ARVIO	KÄYTTÖ - 2022	INV. 2023	INV. 2024	SV 2025	SV 2026
6599 Kuljetuskalusto						
Menot	0	-17 308	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
6622 Jäteas. PIMA-alt. yhdistäminen						
Menot	-750 000	-14 474	-770 000	0	0	0
6714 Katualueet						
Menot	0	-63 769	-200 000	-300 000	-300 000	-300 000
6720 Sadevesiverkosto						
Menot	0	0	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
6722 Teollisuuskylä katujen kunnost						
Menot	-500 000	-322 051	0	0	0	0
6723 Joensuunkadun kunnostus						
Menot	-500 000	-385 340	0	0	0	0
6724 Kalattomantien kevyenliikent.						
Menot	-1 200 000	0	0	-400 000	-800 000	0
6725 Outolamminkadun kunnostus						
Menot	-350 000	0	0	-350 000	0	0
6726 Asemakadun kunnostus						
Menot	-100 000	0	0	0	-100 000	0
6727 Kauppakadun kunnostus						
Menot	-100 000	0	0	0	-100 000	0
6728 Sepänkadun kunnostus						
Menot	-100 000	0	0	0	-100 000	0
6741 Katuvalojen kunnostaminen						
Menot	0	-99 384	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
6799 Taajamatraktorin hankinta						
Menot	-200 000	0	0	0	-200 000	0

Projekti-Menot/Tulot	KUST. ARVIO	KÄYTTÖ - 2022	INV. 2023	INV. 2024	SV 2025	SV 2026
6914 Vesi- ja viemäriolosuusk. avust						
Menot		0	0	-10 000	-10 000	-10 000
6931 Vesijohtoverkosto						
Menot		0	-139 240	-150 000	-250 000	-250 000
6933 Kaitalammen runkovesij. uusim.						
Menot	-250 000	-259 797	0	0	0	0
6934 Ylävesisäiliön uusiminen						
Menot	-650 000	0	0	-30 000	-620 000	0
6935 Saari-Oskamon vesil.saneeraus						
Menot	0	0	0	0	-50 000	-700 000
6936 Kaitalammen vesilaitoksen sane						
Menot	-1 100 000	0	0	0	0	-100 000
6971 Viemäriverkosto						
Menot	0	-232 622	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
6984 Jätev.puh bios.alt.muut. varoa						
Menot	-70 000	0	0	0	0	-70 000
6985 Jätevesipuhd. esi- ja jälkisel						
Menot	-70 000	0	0	0	-70 000	0
YHTEENSÄ						
Menot	-22 005 000	-1 837 456	-6 145 573	-11 180 447	-1 738 000	-583 000
Tulot	20 000	146 204	267 172	30 000	10 000	10 000
Netto	-21 985 000	-1 691 252	-5 878 401	-11 150 447	-1 728 000	-573 000

10. RAHOITUSOSA

ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS

Määrärahat	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Antolainojen lisäys	1250	1 500	0	0	0

Outokummun Teollisuuskylän lainat.

ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS

Määrärahat	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Antolainojen vähennys	17	134	317	379	395

Kaupunginvaltuusto on päätöksessään 30.9.2019 47 § hyväksynyt Kiinteistö Oy Kummun Kotien 9.5.2006 allekirjoitetun velkakirjan takaisinmaksuehtojen muuttamista siten, että lyhennykset alkavat vasta vuonna 2023. Outokummun Seurojentalo Oy on pyytänyt lyhennysvapaata kaupungin myöntämälle lainalle vuosille 2020-2025. Asia on käsitelty kaupunginhallituksessa 9.12.2019 ja valtuustossa 16.12.2019.

Antolainasaamisten vähennys sisältää Outokummun Seurojentalo Oy:n lainan lyhennyksen 10 000 euroa, Kiinteistö Oy Kummun Kotien lainan lyhennys 75 436 euroa sekä Teollisuuskylän lainan lyhennyksen 158 654 euroa. Vuosina 2025 ja 2026 erääntyy Kummun Kotien lainan lyhennys 75 435 euroa, Seurojentalon lainan lyhennys 10 000 euroa sekä Teollisuuskylän lainan lyhennys 221 154 euroa.

Antolainasaamisten vähennys sisältää myös joka vuosi vesihuoltolaitoksen lainojen lyhennykset 135 401 euroa.

PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS

Määrärahat	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Ta-lainojen lisäys	3 750	9 000	11 000	3 200	2 200

Vuonna 2023 talousarvolainaa nostetaan kuitenkin vain 6,0 milj. euroa johtuen investointien toteutumisesta pienempänä kuin talousarvioon on merkitty.

PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS

Määrärahat	TP 22	TA 23	TA 24	TS 25	TS 26
Ta-lainojen vähennys	1 612	1 617	1 870	2 279	2 293

Pitkäaikaisten lainojen vähennys sisältää myös vesihuollon taseyksikön lainojen lyhennykset kaupungille 135 401 euroa. Kaupungin pitkäaikaiset lainat vähenevät talousarviovuotena 1,7 milj. euroa.

OUTOKUMMUN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA 2024

	TA 2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA	
VUOSIKATE	1 215 964
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-20 000
	1 195 964
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	
INVESTOINTIMENOT	-11 180 447
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	20 000
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	30 000
	-11 130 447
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-9 934 483
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	316 991
	316 991
LAINAKANNAN MUUTOKSET	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	11 000 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 870 424
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0
	9 129 576
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0
SAAMISTEN MUUTOS	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0
	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	9 446 567
RAHAVAROJEN MUUTOS	-487 916

OUTOKUMMUN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMAT 2024 – 2026

	TA 2024	SV 2025	SV 2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
VUOSIKATE	1 215 964	450 175	409 713
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-20 000	-20 500	-21 012
	1 195 964	429 675	388 701
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
INVESTOINTIMENOT	-11 180 447	-1 738 000	-583 000
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	20 000	0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	30 000	30 500	31 012
	-11 130 447	-1 707 500	-551 988
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-9 934 483	-1 277 825	-163 287
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0	0	0
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	316 991	379 491	394 740
	316 991	379 491	394 740
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
PITKÄAikaisten Lainojen Lisäys	11 000 000	3 200 000	2 200 000
PITKÄAikaisten Lainojen Vähennys	-1 870 424	-2 278 758	-2 293 357
LYHYTAikaisten Lainojen Muutos	0	0	0
	9 129 576	921 242	-93 357
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0	0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET			
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0	0	0
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0
	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	9 446 567	1 300 733	301 383
RAHAVAROJEN MUUTOS	-487 916	22 908	138 096

Liite 1. Outokummun vesihuoltolaitos – kirjanpidollinen taseyksikkö tuloslaskelma
Outokummun vesihuoltolaitos – kirjanpidollinen taseyksikkö
TULOSLASKELMA

1 000 €

VESIHUOLTOPALVELUT	TA 2024	SV 2025	SV 2026
LIKEVAIHTO	1 370	1 404	1 439
MATERIAALIT JA PALVELUT	-529	-542	-556
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-261	-267	-274
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-261	-267	-274
PALVELUJEN OSTOT	-268	-275	-282
HENKILÖSTÖKULUT	-383	-392	-402
PALKAT JA PALKKIOT	-322	-330	-338
HENKILÖSIVUKULUT	-61	-63	-64
ELÄKEKULUT	-51	-52	-54
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-10	-10	-10
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-284	-308	-306
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTO	-284	-308	-306
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-21	-21	-22
 LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHT.	 153	 141	 154
 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	 -121	 -114	 -108
MUUT RAHOITUSTUOTOT	0	0	0
KUNNALLE MAKSETUT KORKOKULUT	-17	-10	-4
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA	-104	-104	-104
MUUT RAHOITUSKULUT	0	0	0
 YLIJÄÄMÄ(ALIJÄ)ENN.SATUNNERIÄ YHT.	 32	 26	 45
 TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	 32	 26	 45

Liite 2. Outokummun vesihuoltolaitos – kirjanpidollinen taseyksikkö rahoituslaskelma
Outokummun vesihuoltolaitos – kirjanpidollinen taseyksikkö

RAHOITUSLASKELMA	TA 2024	SV 2025	SV 2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
LIIKELUJÄÄMÄ (ALUJÄÄMÄ)	153	141	154
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	284	308	306
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-121	-114	-108
	316	334	351
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
INVESTOINTIMENOT	-490	-1 200	-1 330
	-490	-1 200	-1 330
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-174	-866	-979
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS KUNNALLE/KY:LLE	-135	-135	-50
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS KUNNALLTA/KY:LTÄ	0	0	0
	-135	-135	-50
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET			
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	0	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA	0	0	0
	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-135	-135	-50
RAHAVAROJEN MUUTOS	-309	-1 001	-1 029

Rahastot – kirjanpidollinen taseyksikkö

Rahastot toimii itsenäisenä taseyksikkönä. Taseyksikön rahastot ovat Elinvoimarahasto, Tulevaisuusrahasto, Hyvinvointirahasto sekä Elämänlaaturahasto. Rahastot-taseyksikön tuotot ja kulut sisältyvät peruskaupungin tuottoihin ja kuluihin.

Kaupunginvaltuuston 22.2.2021 § 4 hyväksymän Outokummun kaupungin sijoitusstrategian mukaan rahastojen sijoitusvarallisuus on hajautettava niin, että korkosijoitusten vaihteluväli on 20-100 %, osakesijoitusten 0-50 % ja vaihtoehtoisten sijoitusten 0 – 30 %.

Rahastojen pitkän aikavälin reaalituottotavoite on noin 2 % p.a. Sijoitusten tuotto-odotus markkina-tilanteesta johtuen on tällä hetkellä heikko, mistä johtuen realistinen, lyhyen aikavälin tuotto-odotukseen perustuva tavoite rahastojen markkina-arvojen kehityksestä vuodelle 2023 on noin 1,5-2 %. Sijoitusten tilikauden tulostavoite on nolla johtuen sijoitusten heikenneestä markkina-arvosta.

Elinvoimarahaston 16 000 000 €:n ylittävältä osalta pääomaa ja rahaston tuottoa voidaan käyttää rahaston tarkoituksen mukaisesti strategisesti merkittäviin ja/tai välittömästi työllisyyttä edistäviin hankkeisiin.

Hyvinvointirahaston 4 000 000 €:n ylittävältä osalta rahaston tuottoa ja pääomaa voidaan käyttää rahaston tarkoituksen ja kaupungin strategian mukaisiin kohteisiin.

Tulevaisuusrahaston 28 000 000 €:n ylittävältä osalta pääomaa ja rahaston tuottoa voidaan käyttää rahaston tarkoituksenmukaisiin strategisesti merkittäviin ja/tai välittömästi Outokummun kaupunkialueen infrastruktuuria ja rakenteellista toimivuutta edistäviin hankkeisiin ja investointeihin.

Elämänlaaturahastosta (2milj. euron pääoma) voidaan jakaa vuosittain rahaston tuotto sekä mahdollinen peruspääoman ylittävä pääoma. Rahaston käytöstä päättää hyvinvointilautakunta outokumpulaisten tai Outokummussa toimivien edustuksellisten ryhmien esityksestä.

Liite 3. Rahastot – kirjanpidollinen taseyksikkö tuloslaskelma
TULOSLASKELMA

1 000 €

RAHASTOT	TA 2024	SV 2025	SV 2026
MATERIAALIT JA PALVELUT	0	0	0
PALVELUJEN OSTOT	0	0	0
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHT.	0	0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 250	1 281	1 313
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 667	1 708	1 751
MUUT RAHOITUSKULUT	-417	-427	-438
YLIJÄÄMÄ(ALIJÄ)ENN.SATUNN.ERIÄ YHT.	1 250	1 281	1 313
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 250	1 281	1 313

Liite 4. Rahastot – kirjanpidollinen taseyksikkö rahoituslaskelma
RAHOITUSLASKELMA

1 000 €

RAHASTOT	TA 2024	SV 2025	SV 2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 250	1 281	1 313
	1 250	1 281	1 313
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 250	1 281	1 313
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET			
SAAMISTEN MUUTOS KUNNALTA/KY:LTÄ	0	0	0
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	0	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA	0	0	0
	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 250	1 281	1 313

Liite 5. Maksuunpannun kunnallisveron muodostuminen arvioidulla vuoden 2024 verotiedoilla

MAKSUUNPANNUN KUNNALLISVERON MUODOSTUMINEN ARVIOIDULLA VUODEN 2024 VEROTIEDOILLA

Ansiotulot, 1000 €

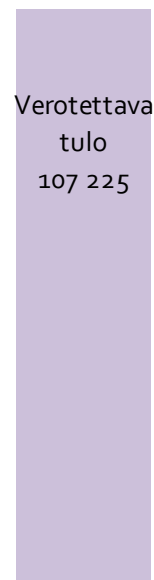
Palkkatulot	78 964	52,94 %
Eläketulot	56 486	37,87 %
Muut tulot	13 711	9,19 %
Yhteensä	149 161	100,00 %

Vähennykset

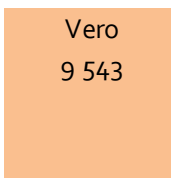
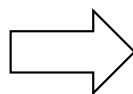
Ansiotulovähennys	5 470
Eläketulovähennys	16 091
Muut tulonhankkimisväh	2 824
Muut vähennykset	342
Palkasaajien vakuutusmaksut	7 024
Perusvähennys	8 313
Vähennetyt matkakustannukset	1 872
Vähennykset yhteensä	41 936

Verotettava tulo

Ansiotulot	149 161
./. Vähennykset	-41 936
107 225	

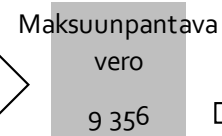
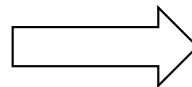

8,90 %
Veroprosentti

Verosta tehtävät vähennykset

- työtulovähennys	139
- muut vähennykset verosta	48
187	

Efektiivinen veroaste
6,27 %
 $9356/149161=6,27 \%$

Liite 6. Peruspalvelujen valtionosuus 2024

PERUSPALVELUJEN VALTIONOSUUS 2024		
Asukasluku 31.12.2021	6 457	
YHTEENVETO		
Peruspalvelujen valtionosuus (VM)		<i>euroa</i>
Ikärakenne		8 301 051
Sairastavuus		0
<u>Muut laskennalliset kustannukset</u>		<u>1 820 561</u>
Laskennalliset kustannukset yhteensä		10 121 612
Omarahoitusosuus laskennallisesta kustannuksesta	-1 388,75 €/asukas	-8 967 159
Valtion osuus laskennallisesta kustannuksesta		1 154 453
Lisäosat		377 013
Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset yhteensä		-3 309 375
Peruspalvelujen valtionosuus ennen tulopohjan tasausta		-1 777 909
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+tasauslisä/-tasausvähennys)		3 866 079
1. Peruspalvelujen valtionosuus (VM)		2 088 170
2. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet		
Vuoden 2023 rahoitus		-396 082
Valtionosuusrahoitus 2024		1 692 088
Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus		1 265 779
Valtionosuus ja verotulomenetysten korvaukset 2024		2 957 867

Liite 6 a. Ikärakenteen laskennalliset kustannukset 2024

Ikärakenteen laskennalliset kustannukset 2024
--

 Kunta:
 Asukasluku 31.12.2022

Outokumpu
6 457
*Laskennalliset
 kustannukset, euroa*

Ikärakenne	<i>määrä</i>	<i>perushinta</i>	
0-5-vuotiaat	227	8 186,31	1 858 292
6-vuotiaat	63	8 686,50	547 250
7-12-vuotiaat	386	7 231,33	2 791 293
13-15-vuotiaat	221	12 434,58	2 748 042
Yli 16-vuotiaat	5 560	64,06	356 174
Ikärakenne yhteensä:	6 457	1 285,59	8 301 051

Ikärakenteen perusteella määr. laskennalliset kustannukset yhteensä	8 301 051
--	------------------

Liite 6 b. Sairastavuus ja muut laskennalliset kustannukset 2024
Muut laskennalliset kustannukset 2024

 Kunta: **Outokumpu**
 Asukasluku 31.12.2022 **6 457**
MUUT LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Työttömyys	<i>Outokumpu</i>	<i>Koko maa</i>		
Työttömien määrä	394	248 774		
Työvoima	2 498	2 621 163		
Työttömyyskerroin	0,1576	0,0949	1,660800	
Perushinta			69,27	<i>euroa</i>
<i>Työttömyyden perusteella yhteensä</i>				742 837

Vieraskielisyys	<i>Outokumpu</i>			
Vieraskielisten määrä	302			
Perushinta			1717,54	<i>euroa</i>
<i>Vieraskielisyyden perusteella yhteensä</i>				518 697

Asukastiheys	<i>Outokumpu</i>	<i>Koko maa</i>		
Maapinta-ala	446	302 409		
Asukastiheys	14,48	18,30		
Asukastiheyskerroin			1,26	
Perushinta			41,53	<i>euroa</i>
<i>Asukastiheyden perusteella yhteensä</i>				338 832

Koulutustausta	<i>Outokumpu</i>	<i>Koko maa</i>		
Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat 30–54-vuotiaat	271	236 064		
30-54-vuotiaat	1 655	1 729 254		
Osuus	16,37 %	13,65 %		
Koulutustaustakerroin			1,200	
Perushinta			28,43	<i>euroa</i>
<i>Koulutustaustan perusteella yhteensä</i>				220 195

Muut laskennalliset kustannukset yhteensä	1 820 561
--	------------------

Lisäosat 2024

Kunta: **Outokumpu**
 Asukasluku 31.12.2022 **6 457**

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Perushinta		19,31	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin		1,03	

euroa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen yhteensä **128 425**

Asukasmäärän kasvu

Perushinta		10,24	
Kerroin		0,00	

euroa

Asukasmäärän kasvu yhteensä **0**

Syrjäisyys

Perushinta		62,59	
Syrjäisyysluku (jos kunnalle on määrätty)	0,377		
- syrjäisyysluku alle 1		(0 tai 1)	1
- syrjäisyysluku 1 - 1,5		(0 tai 1)	1,5
- syrjäisyysluku 1,5 tai enemmän		(0 tai 1)	3

euroa

Syrjäisyyden perusteella yhteensä **152 362**

Työpaikkaomavaraisuus

	<i>Outokumpu</i>	<i>Koko maa</i>
Alueella työssäkäyvät (työpaikat)	2 384	2 362 494
Työlliset	2 098	2 369 007
osuus	1,1363	0,9998

Työpaikkaomavaraisuuskerroin		1,1365	
Perushinta		13,10	

euroa

Työpaikkaomavaraisuuden perusteella yhteensä **96 138**

Lisäosat yhteensä **376 925**

Liite 6 c. Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset 2024
Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset 2024

 Kunta: **Outokumpu**
 Asukasluku 31.12.2022 **6 457**

VÄHENNYKSET	<i>€/asukas</i>	<i>euroa</i>
Kuntien yhdistymisavustus	-0,99	-6 392
Harkinnanvaraisten avustusten vähennys	-1,81	-11 687
Kriisikuntien harkinnanvarainen yhdistymisavustus	-0,99	-6 392
Aloittavien koulujen rahoitukseen liittyvä vähennys	-0,01	-65
Kumulatiivinen verotuloihin perustuvan tasauksen muutoksen neut	-22,38	-144 508
Perustoimeentulotuen vähennys		-501 924
Vähennykset yhteensä	-26,18	-670 968

LISÄYKSET	<i>€/asukas</i>	<i>euroa</i>
Muutosrajoitin		-1 311 138
Siirtymätasaus		-967 736
Jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtionosuuden lisäsiirtotarve		-239 689
Vos-lisäsiirron huomioiminen takautuvasti vuoden 2023 osalta		-119 844
Sote-erät yhteensä		-2 638 407

VÄHENNYKSET JA LISÄYKSET YHTEENSÄ	-3 309 375
--	-------------------

Liite 6 d. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 2023

VEROTULOIHIN PERUSTUVA VALTIONOSUUDEN TASAUS 2024		
LASKENTATEKIJÄT	Outo- kumpu	Koko maa
Asukasluku 31.12.2021	6 506	5 517 897
Tulovero% v.2023	8,86 %	7,37 %
Maksuunpantu kunnallisvero, €	9 040 000	20 889 175
Verotettava tulo, €	101 575 000	271 104 345 493 395
 VEROTULOIHIN PERUSTUVA VALTIONOSUUDEN TASAUS		
	Outo- kumpu	Koko maa
Laskennallinen kunnallisvero verotettava tulo*vero-% koko maa	6 671 829	7 998 872 693
maksettava yhteisövero	1 001 946	1 803 590 211
laskennallinen kiinteistövero (voimalaitosten ydinvoima 50% keskim.kiint.vero%:lla laskettuna)	763 683	995 778 847
Laskennallinen verotulo yhteensä	8 437 458	10 798 241 751
Laskennallinen verotulo €/asukas (=tasausraja)	1 297	1 957
Erotus	660	0
Tasauslisä-%	90 %	594
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus, €/asukas	594	
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	3 865 013	

Liite 6 e. Opetus- ja kulttuuritoimen muu valtionosuus 2024
OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN MUU VALTIONOSUUS 2024

Toiminta	Yksikkö	Yksikköhinta	Kerroin	Valtionosuus
Perusopetus, muut vammaiset	13	7 044,74	3,000	274 745
Joustavan perusopetuksen lisä	10	2 931,21	100 %	29 312
Perusopetus, valmistava opetus	145	7 115,90	19 %	191 916
Aamu- ja iltapäivätoiminta	1 107	26,00	57 %	16 406
Lukiokoulutus	84,1	10 269,95		863 703
Lukiokoulutus, aikuiset	0,6	6 323,49		3 689
Liikuntatoiminta	6 506	12,00	29,70 %	23 187
Nuorisotyö (alle 29-v)	1 648	15,00	29,70 %	7 342
Kaivoseumio	2	82 861,00	37 %	61 317
Valtionosuudet yhteensä				1 471 617
Omarah. osuus lukiokoulutus	6 520	-93,66		-610 663
Omarah. osuus amm. koulutus	6 520	-192,82		-1 257 186
Netto				-396 082

Opetus- ja kulttuuritoimen lopulliseen valtionosuuteen vaikuttavat lopulliset yksikköhinnat vahvistetaan virallisesti vasta kuluvan vuoden lopussa.

Outokummun kaupunki

PL 47 (Hovilankatu 2) 83501 Outokumpu

puh. 013 5591 (vaihde)

etunimi.sukunimi@outokummunkaupunki.fi

www.outokummunkaupunki.fi